

PARCELONA:
PER EDICIÓ
DUES PESSETES
CADA MES

La Veu de Catalunya

10 cts.

PENINSULA:

750 PTS. Trimestre

UNIO POSTAL:

15 PTES. Trimestre

Any XXXII. - Núm. 8.277 - Dimecres, 4 d'octubre de 1922

Edició del matí

Oficines i impremta: Escudellers, 10 bis. - Telèfon 184 A

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletes, 2-4
BARCELONA

QUEDA OBERTA LA NEGOCIACIÓ DEL CUPÓ
OBLIGACIONS DEL TRESOR 5 per 100
VENCIMENT 4 DE NOVEMBRE VINENT

Direcció telegràfica:

MARSANSBANK

Apartat de Correns núm. 1.

Telèfons números...
(4530 A.
4531 A.
4532 A.)

SUCURSAL A MADRID

Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18

EL DOCTOR OLLER

ha retornat i s'ha encarregat de la seva visita de

GOLA, NAS I ORELLES

del carrer CONSELL DE CENT, 302, primer.

Telèfon 2409 A

MOSAICS E. ESCOBEDÓ & C^a

Ronda Uni-
versitat, 20

ORSOLA SOLÀ I C^a

FABRICANTS DE

MOSAICS HIDRÀULICS

HAN TRASLLADAT EL SEU DESPATX AL
CARRER DE VERGARA, NÚM. 3
PROP DEL DE BALMES

De 25 fins a 3000 bugies
- Rbla de les Flors, 16 -

LOCALS

Observatori Meteorològic de la
Universitat de Barcelona. - Dia 3
d'octubre de 1922.

Hores d'observació: A les set, a les
tretze i a les divuit.

Baròmetre a 0° i al nivell de la mar:
764'3, 764'5, 764'7.

Termòmetre sec: 20'0, 22'8, 21'0.

Termòmetre humit: 18'4, 20'0, 19'5.

Humitat (centèsimes de saturació):
85, 76, 85.

Direcció del vent: E., SSE., SSE.

Velocitat del vent en metres per se-
gon: 1, 6, 2.

Estat del cel: Quasi serè.

Classe de núvols: K.N., K., St.K.

Temperatures extremes a l'ombra:
màxima, 20'9; mínima, 17'5; mínima prop
del sol: 16'0.

Oscil·lació termomètrica: 6'4.

Temperatura mitja: 20'7.

Precipitació aquosa, des de les set
del matí del dia anterior a les set del
dia de la data, 0'0 mm.

Recorregut del vent en igual perío-
de 58 km.

Observacions particulars: Boira.
El director, E. Alcobé.

Vanos Cardús

Portafer-
rissa, 10.

A la casa de socors del carrer de
Barbarà fou curat Ferran Nicolau,
de 28 anys, el qual presentava una
ferida a la regió baixa de l'avant-bras
esquerre, causada al carrer de la Bo-
queria treballant del seu ofici de te-
lefonista.

JOIES VILANOVA

Unió, 6

En Francesc Comas ha denunciat
haver trobat unes peces de teixit da-
vant la caseta de consums de Sarrià,
les quals han estat posades a disposi-
ció del Jutjat.

- Sabó La Creu Blanca

Econòmic superior
Es ven a tot arreu

S'ha presentat denúncia al Jutjat
comunicant haver-se comès una sub-
tracció de 3.800 pessetes a Pau Ibern
Rosell mentre estava al Banc Hispa-
no Americà, ignorant-se qui són els
autors.

Ha estat denunciat a la policia per
Lleó Hervain Gusin, que al seu domi-
cili, Padua, 103, s'ha comès un roba-
tori de joies, valorades en 500 pes-
setes, ignorant qui són els autors.

Ha estat posat a disposició del Jut-
jat Plàcid Nicolau Boix, acusat d'ha-

ver sustret 2.250 pessetes d'un domi-
cili del Recó de Sant Gervasi.

-Sangrà Pelayo, 11. Waters

T. 1478 A.

A la Plaça d'Osca, 1, s'ha comès
un furt de 1.000 pessetes, havent de-
nunciat el propietari Calixte Pujalte
a una dona com suposada autora.

Vaixelles PORCELLANA

J. Llorens. Rbla. Flors, 30.

A l'estació del Poble Nou un tren
agafà una dona d'uns 50 anys, de-
ixant-la morta.

Fou identificada per un moço del
tren, resultant dir-se Joana Ramona,
la qual es dedicava a captar.

Cristalleries J. Llorens, R. Flors, 30

Al carrer del Rec, una tartana atro-
pellà a Celestina Sánchez Nieto, de
61 anys, causant-li dislocació lliga-
mentosa a l'espatlla dreta i erosió
d'un dit de la mà dreta.

Fou curada a la casa de del Pas-
seig de Colomb.

Al moll de Sant Bertran, l'obrer
Jaume Campiro Bosch, de 25 anys, va
tenir la desgràcia de caure des de
la coberta a la bodega del vapor
alemany «Götter», produint-se la frac-
tura d'una costella, essent curat al
dispensari del carrer del Roser.

Fou curat a la casa de socors del
carrer de Barbarà Miquel Mas Coll,
de 18 anys, cuiner, el qual presen-
tava ferides tallants en diversos dits
de la mà dreta, produïdes al Bar Biel
pelant patates amb un ganivet.

Dilluns al vespre, dos subjectes que
anaven borratxos es varen renyir al
carrer de Pelayo, i un d'ells va treu-
re una pistola amb la qual va fer
una ferida lleu al cap de l'altre.
Tots dos foren detinguts.

A l'establiment que té el senyor Cas-
tells al carrer d'Escudellers hi ha ex-
posada la magnífica bandera del So-
metent armat de Sabadell, que el vi-
nent diumenge dia 8 del corrent,
beneirà a la industrial ciutat l'Abat
de Montserrat.

Es una bandera magnífica, en la
qual s'hi destaca la imatge de la Pa-
trona de Catalunya Nostra Senyora
de Montserrat.

Ha tornat de l'estranger el conegut
metge don Francesc de Paula Xerca-
vins.

Havent-se acordat procedir a les
obres de reforma de l'edifici de la
Reial Associació de Caçadors de Bar-
celona situat en aquesta ciutat amb
façana a la Plaça de Catalunya i
Passatge de Rivadeneira i de confor-
mitat als plans de l'arquitecte se-
nyor Plantada, s'obre un concurs en-
tre els senyors del ram de construc-
ció.

Les condicions facultatives i econò-
miques estan exposades a la Secre-
taria on es facilitarà una copia als
senyors que desitgin pendre part en
el concurs.

S'admetran plets d'ofertes fins el
dia 15 del present i abans del primer
de novembre se'ls donarà compte als
senyors concursants de l'acord que,
en virtut dels mateixos, s'hagin pres
per la Junta assessorada pel senyor
arquitecte.

Ha tornat de la seva excursió a
l'estranger el mestre de música don
Tomàs Buxó.

El dia 9 del corrent tindrà lloc a l'A-
cadèmia de la Guàrdia de Barcelo-
na l'obertura d'un curs de taquígra-
fia, essent els dies de classe els di-
lluns, dimecres i divendres, de les
vuit a les nou de la nit.

A la secretaria de la dita entitat
(Palau, 4, entresol), queda oberta la
matrícula per a aquest curs, tots els
dies de les set a les nou de la nit.

La Inspecció d'Higiene de les esco-
les de Barcelona ha organitzat un
curs de vacunació, destinat a la
pràctica i control de les vacunacions

i revacunacions obligatòria per als
alumnes de les escoles nacionals d'a-
questa ciutat, funcionant els mesos
d'octubre, novembre, abril i maig,
d'onze adote del matí, a l'estatge
de la Inspecció, carrer de Santa An-
na, 28.

Han estat remeses als directors
d'escoles una circular d'instruccions
higieniques per a combatre les ma-
lalties contagioses pròpies del perío-
de escolar.

Al terrat de la casa núm. 15 del car-
rer de la Perla, s'han barallat les
veïnes Joaquina Figuerola Sabaté, vi-
dua de 29 anys, i Josepa Vila Borreri,
casada, de 46, resultant aquesta amb
una ferida lleu a la mà esquerra que
l'altra li va fer amb un ganivet, i la
Joaquina, la qual, també resultà amb
ferides als braços, de resultes d'un
cop de clau que li pegà la Josepa.

El nen de tretze anys, Manuel Gon-
zález Ferro, jugant a la pilota al
carrer dels Angels, va caure fent-se
un trenc al front de pronòstic reser-
vat.

Carregant borres a la fàbrica Goig
i Pansú, del carrer de Pellaires, 30,
el carreter Pere Capdevila Mates, de
19 anys, va caure del carro, fent-se
una luxació al colze esquerre, de
pronòstic reservat, havent-se'l de por-
tar al dispensari del Taulat.

Al carrer d'En Robador, van pro-
moure un fort escàndol els veïns Ra-
mon Canela, de 36 anys, i la seva
dona, Manuela Manuel, de 27, Manuel
Taracena, solter, de 29, Manuela Be-
lido, vídua de 50, Llàtzer Vicente Be-
lido, solter, de 18. Els tres darrers es-
taven rellogats a casa del sudit ma-
rimoni, i, en notificar-los que els
apujaven el lloguer, s'armà una tri-
fulca, on abundaren els cops de
puny, sense fer-se ferides que
valguessin la pena d'anar al dispen-
sari, però hagueren d'anar a la De-
legació, com a resultat de l'escàndol.

A una barraca del carrer del Pi, de
la barriada d'Hostafrancs, s'hi calà
foc, cremant-se tota, calculant-se les
pèrdues en unes 600 pessetes.

Hi acudí el cap de bombers, senyor
Gutierrez, i la bomba del Parc, però
el foc fou apagat aviat, sense altres
conseqüències, sinó que agafà un tre-
ball a Francisca Pablo Vinudino, de
20 anys, que també habitava la barra-
ca, essent conduïda al dispensari amb
l'auto del personal de bombers.

Han quedat novament obertes al
públic, servides per funcionaris pos-
tals, les vuit estafetes sucursals de
Correus d'aquesta capital.

Per ordre del cap superior de poli-
cia, el comissari del districte de la
Barceloneta, senyor Coll, ha comen-
çat la instrucció d'un expedient a un
inspector i a un aspirant del Cos, per
a veure el resultat a quèlcom contra
ells en un assumpte a conseqüència
d'un robatori de peces esdevingut fa
uns quants dies a un magatzem de
Sabadell.

Tres subjectes van donar una palli-
sa a un dependent del Lyón d'Or, cau-
sant-li lesions de relativa importàn-
cia.

El fet va passar a Sant Gervasi, i
se'n passà la deguda denúncia al
Jutjat municipal.

Durant la nit del 7 al 8 del present,
serà retrassada l'hora oficial a Fran-
ça en 60 minuts; per tant, els trens
que surten d'aquesta ciutat cap a
Port-Bou ho faran de conformitat a
l'hora francesa, el qual, així, resta
igual que el d'aquí.

L'Orfeó Llevant, de la Barceloneta,
per a celebrar la Festa Major de la
barriada, organitza una sessió dedi-
cada a la cançó i la dansa popular
catalana, que fou acollida per la nom-
brosa concurrència que hi assistí, amb
veritable entusiasme.

La part de dansa fou encomanada
als «Petits ballaires de Sant Just»,
que tan destrenatament dirigeix el seu
mestre, el conegut folklorista N'Aureli
Capmany, interpretant un programa
escollit i variat de les nostres més tí-

piques, les quals foren comentades i
explicada llur procedència i significat
pel senyor Capmany, mereixent, mes-
tre i deixebles, xaradorosos aplaudi-
ments que obligaren la repetició d'al-
gun dels ballets.

Completà l'acte l'Orfeó Llevant, di-
rigit pel seu mestre, En Josep Mari-
mon, executant un bell programa de
cançons populars i sardanes.

En resum, un programa escaient
que fou, amb justesa, aplaudit i ce-
lebrat, per la qual cosa mereix coral
felicitació el Consell Directiu de l'Or-
feó Llevant, que fou l'organitzador, i
tots els elements que hi cooperaren.

- Fars «ZEISS» legítims

STOCK: F. S. ABADAL. - ARAGO, 239

Ahir complí el tercer aniversari de
la presa de possessió del general Ar-
legui del càrrec de cap superior de
policia.

Amb aquest motiu rebé l'esmentat
general Arlegui, felicitacions.

El complimentaren comissions dels
Cossos de vigilància i seguretat.

També va rebre la felicitació d'au-
toritats i del president del Congrés.

Una comissió del Cos de la guàrdia
civil, també estigué al despatx del
seu general inspector.

Relació dels objectes rebuts als
cotxes d'Els Tramvies de Barcelona,
S. A., Companyia General de Tram-
vies i Tramvies de Barcelona a Sant
Andreu i Extensions, durant el mes de
setembre darrer, els quals objectes
es troben a l'Oficina corresponent, a
disposició de les persones que acredi-
tin tenir-hi dret:

Dotze paraigües, dos bastons, dos
vanos, dos parells de guants, una
anell, tres parells de lentes o hulle-
res, una corona de metall, un rellotge
de butxaca, un rellotge-pulsera de se-
nyora, un aparell de fusta, un fan-
tistol amb estoi, un roldo de paper per
a empaperar, tres veles, un llibre en
francès, un llibre en llatí, un cintu-
ro de senyora, un estoi per a inje-
ccions hipodèrmiques, una navaja per
a afaitar, una jaqueta, un paquet con-
tinent fil i botons, un paquet conti-
nent colls de piqué, un paquet conti-
nent estores i tela, un paquet con-
tinent una fotografia i lletres reser-
vants a Joan Gutierrez, una lletra di-
rígida a Avelina, vídua de Blay.

MARES

tindreu

MOLTA LLEI

prenent

Rob-Vida Miret

No és més que una orxata composta
del suc de les plantes lleteres que pas-
turen instintivament els mamífers quan
tenen necessitat de produir llet.

Durant l'embaràs: Rob-Vida n.º 1
combat l'aluminúria, dolors i molè-
sties propis de l'estat, ajuda al bon de-
enrotllament i formació del nou ésser,
tonifica la mare i predisposa per a un
part feliç i lleu abundant.

En la lactància: Rob-Vida núm. 2
augmenta la quantitat de llet, l'enri-
queix en casseïna i mantega, refé la
mare de la desnutrició causada per l'al-
letament.

De venda en farmàcies. Autor, doc-
tor Miret, plaça Comercial, 9, Barce-
lona.

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrames i conferències de LA VEU)

ALTS CÀRREGS

Madrid, 3, 2 tarda.
El sots-secretari de la Presidència ha facilitat aquesta tarda els nomenaments firmats avui pel Rei proveint alguns alts càrrecs.

Són els següents:
Admetent la dimissió del director general de Comunicacions a don Jordi Silvela.

Nomenant director general de Comunicacions al senyor Rodríguez Viguera.

Nomenant comissari regl de Pòstes al marqués de Valdivia.

Nomenant director d'Estadística del ministeri del Treball a don Joan Cervantes.

ELS VENEDORS DE PERIÒDICS

El sots-secretari de la Presidència, al·ludint la vaga declarada contra un periòdic pels venedors de la premsa madrilenya, ha manifestat que aquesta actitud pot obrir a altres causes, però de cap manera al decret firmat i publicat recentment referent a la venda de periòdics, ja que el citat decret és una reproducció de l'antiga real ordre ja coneguda, i no altera el preu de venda ni els de subscripció.

RECTIFICACIÓ

Alguns periòdics asseguraren anit passada que els senyors Marfil i Marín Lázaro havien visitat al cap del Govern per a donar-li compte dels treballs de la Comissió parlamentària que enten en l'expedient de responsabilitats.

Avui el senyor Marfil negava davant dels periodistes que l'objecte de la visita fos l'indicat.

—Es veritat — deia el sots-secretari de la Presidència — que tant el senyor Marín Lázaro com jo pertanyem a la Comissió de l'expedient Picaso, com a diputats ministerials, però això no vol indicar que a l'actuar en el si de la Comissió obrem d'altra manera que com ens indiqui la nostra pròpia consciència.

Es cert que anir a visitar al president, però el senyor Marín Lázaro li parlarà solament dels assumptes de la Direcció d'Administració local i jo de les qüestions corrents de la Presidència.

Per a res parlaré de l'expedient de responsabilitats.

DESPATX AMB EL REI

Avui han despatxat amb don Alfons el cap del Govern i els ministres de Governació i Finances.

Els senyors Bergamín i Pinies han posat a la firma del Rei nombrosos Decrets.

El despatx amb el ministre de la Governació s'ha prolongat bastant, puix el senyor Pinies ha donat compte a don Alfons dels treballs que es realitzen per a reorganitzar els serveis de Correus i Telègrafs.

Li falta al ministre de la Governació bastant de labor pendent, perquè en el seu plan actual no entra solament la nova distribució i acoblament dels funcionaris readmesos, sinó la total reorganització dels serveis postals, amb nous reglaments i estatut, instruccions, etc., etc., i la redacció i aplicació de tot això requereix bastant temps.

Pot dir-se, per tant, que fins que aquests treballs del ministre s'implantïn en la pràctica, no estaran normalitzats els serveis postals.

El ministre ha fet al Rei un elogi xardorós de les dots que adornen al nou director de Comunicacions, estimant el concurs d'aquest com beneficiós per a la ràpida regularització de la posta espanyola.

VISITA REGIA

La Reina Victòria, amb la senyoreta d'Heredia, ha estat aquest matí a l'hospital de la Creu Roja de Sant Josep i Santa Adela.

AL PALAU

Aquest matí han complimentat al Rei el capità general de la regió senyor Orozco i el patriarca de les Índies.

MITJA GALA

Avui vesteix la Cort de mitja gala amb motiu de fer anys la infanteta Mercè, filla de l'infant don Ferran.

EXCURSIONISTES MALLORQUINS

Un grup de socis de l'Agrupació Excursionista de Palma de Mallorca, que es troba des de fa dies a Madrid, ha visitat aquest matí la ca-

pellera reial i altres dependències del Palau.

LA «GACETA»

La «Gaceta» publica:
Real Decret de Finances sobre reforma de la contribució industrial i de comerç.

EL «JAIME I» A MALTA

Madrid, 3, 415 tarda.
El cuirassat «Jaime I» ha arribat a Malta, on espera rebre ordres del Govern.

ELS RECARREGS ARANZELARIS

La «Gaceta» publica les següents Reials ordres del ministeri de Finances:

«S. M. el Rei (q. D. g.), conformant-se amb el projecte de la Direcció general del Tresor, s'ha servit disposar que el recarrec que s'ha de cobrar a les Duanes a les liquidacions dels drets corresponents a les mercaderies importades i exportades per les mateixes durant el mes d'octubre vinent, el pagament de les quals hagi d'efectuar-se en moneda de plata espanyola o bitllets del Banc d'Espanya, en comptes de fer-ho en moneda d'or, serà de 24'80 per cent.

De Reial ordre, etc.
Madrid, 30 de setembre de 1922.

Una altra Reial ordre disposa que les cotitzacions que s'han de servir de base durant el corrent mes d'octubre per a liquidar el tant per cent de recarrec a què han d'estar subjectes les mercaderies produïdes i procedents de nacions a les quals s'aplica la primera columna de l'arancel o d'aquelles les divises de les quals tinguin una depreciació en la seva par monetària amb la pesseta igual o superior al 70 per cent, seran les següents:

Alemanya: 0'567.
Portugal: 5'732.
Àustria: 0'009.
Txecoslovàquia: 19'450.
Brasil: 27'800.

CAIGUDA

Al carrer Major, davant la Capitania general, sortí una caiguda el general don Antoni Cavana Sanz.

Assistit a la casa de socors se li apreciaren la probable fractura de la segona falange del dit petit de la mà esquerra i contusions a la cara i mà dreta.

SENSE CONFIRMACIÓ

El Consell de Direcció de la Casa Social Catòlica rebé anit una carta del propagandista don Aureli Díaz, que es troba a Santander, en la qual carta, entre altres coses, assegura que En Pereira ha estat posat en llibertat.

Preguntat el sots-secretari de Governació si era cert que «En Pereira» estava en llibertat, ha contestat que no sabia res.

EL GENERAL BERENGUER

El general Berenguer ha sortit cap a Alhama d'Aragó i des d'allí es traslladarà al Monestir de Piedra, on passarà una llarga temporada.

LA «NAUTILUS»

Madrid, 3, 515 tarda.
Ferrol. — La corbeta «Nautilus», que havia sortit de Sant Sebastià el dia 20 del mes passat, ha arribat a aquest port sense novetat, malgrat de què es temia que amb els últims temporals sortís alguna avaria.

Des de fora del port a l'arsenal fou remolcada la corbeta pel vaixell «Antelo».

La veterana nau demostrà, com quan donà la volta al món, les seves excel·lents condicions marineres.

El comandant elogia xardorosa el a la tripulació del vaixell-escola, el qual serà ara desarmat, havent estat aquest el seu últim viatge d'instrucció.

També es va a procedir al desarmament del contratorpediner «Terror», el qual fou botat a l'aigua l'any 1896.

PER L'AUTONOMIA UNIVERSITARIA

Granada. — S'ha celebrat l'obertura de curs, la qual havia despertat gran expectació, amb motiu del problema de l'autonomia universitària.

Hi assisteixen més de 50 clausurals, multitud d'estudiants i nombrosos públics.

Presideix el president de la Diputació i altres personalitats.

El Rector, don Joan Pareda, en nom

del claustre, que l'autoritza en una reunió prèvia, amb només dos vots en canvi, dona lectura a un discurs fent una completa exposició dels antecedents del Decret d'autonomia, defensant-lo d'una manera raonada, hàbil i eloqüent.

Els clausurals, de peu dret, ovacionen el discurs i els estudiants prorompen en visques a l'autonomia i al Rector i a la Universitat, donant-se alguns morris als enemics de l'autonomia.

El rector i el vice-rector han reiterat al Govern per telègraf la dimissió que tenien presentada des d'agost.

Es fan molts comentaris, havent-hi gran curiositat per conèixer l'actitud que adopti el senyor Rodríguez Caracciolo, senador per aquesta Universitat.

NOTES DE MELILLA

Melilla. — Notícies de bon origen asseguren que Amar Hamido ha celebrat una junta de caps, a la qual assistiren alguns de Beni Urriaguel.

Els reunits acordaren imposar a Am-el-Krim una multa de 5.000 duros per permetre l'entrada d'emissaris francesos a les cabiles del Rif.

En el vapor correu arribà un cavall que regala el Govern espanyol a Am-el-Kader.

El cavall fou adquirit a Jerez per una comissió de compra de la secció de cavalleria del ministeri de la Guerra.

Abd-el-Kader, després de veure l'animal, es va mostrar molt complagut pel regal.

A un aparell de l'esquadra de Nador, que volava damunt d'Annual, se li va incendiar el motor, i vencent grans dificultats aconseguí aterrar a l'aeròdrom.

A les dotze de la nit sortí cap a Tetuán el «Giralda», conduït a bord l'ajudant del general Burguete, senyor Temprano, i a alguns periodistes de Madrid.

El general Burguete no marxarà a Madrid fins al dia 4. El dia 12 se l'espera a Melilla.

Els avions han bombardejat concentracions enemigues compreses al barranc Sidi Mesaud, causant-los baixes.

Entre els sacs de palla que s'incendiaren al moll militar ha aparegut el cadàver d'un noi carbonitzat. Es tem que apareguin els d'altres persones que dormien en aquell lloc.

Han tornat a Màlaga els magistrats que componen la sala d'aquella Audiència, als quals obsequiaren amb un banquet la Cambra de Comerç i altres entitats.

S'ha portat un comboi a Midar sense novetat.

Pròximament seran repatriats quatre batallons d'infanteria.

El rebels han hostilitzat la posició d'Arzú.

Al matí marxà a Dar Drius el secretari general de l'Alta Comissaria.

En un lloc dels voltants d'Azib-el-Midar, s'han trobat dues caixes que contenien 18 granades de canó.

Ha aparegut a la rada el cadàver del soldat del regiment de València, Francesc Vidal, el qual va caure a l'aigua quan s'embarcava amb els seus companys de batalló, amb direcció a la península.

En sortir del campament de Dar Drius, les forces que perseguïen els rebels que hostilitzen a Azib, trobaren dos indígenes armats, els quals foren detinguts.

EL VIATGE DE L'ALT COMISSARI

Màlaga. — Segons notícies fidedignes, demà, dimecres, arribarà a aquesta població l'Alt Comissari, acompanyat del general Gómez Jordana i diversos caps d'estat major, quatre ajudants i dotze escriptors.

Totes aquestes persones marxaran el mateix dia cap a Madrid, havent-se demanat ja bitllets per als cotxes-llits.

MORT D'UN PRESONER

Almeria. — L'Ajuntament ha rebut una comunicació participant que el sergent Francesc Fernández Amada, presoner dels moros, ha mort al campament d'Aid-Amefa.

NOTA DE GUERRA

Madrid, 3, 815 tarda.
Al ministeri de la Guerra han fet còpia la següent nota:

«Amb freqüència es reben al minis-

teri de la Guerra instàncies de reclutament del cupís de files del reemplaçament, sol·licitant ésser destinats a cosos especials, sense que correspongui la seva resolució al dit centre, d'acord amb la legislació vigent.

Les peticions, desitjant servir a la Brigada Obrera, Centre Electrotècnic, Batalló de radiotelegrafia de campanya, Aeronàutica, i Companyia d'obrers d'enginyers, han de presentar-se als reclutes als caps de les esmentades unitats, en el temps que falta, de del dia 15 d'octubre al 15 de novembre de cada any, expressant amb claredat els noms i cognoms, reemplaç i caixa de recluta a què pertanyen, ofici o professió, casa, establiment o taller que serveixen i jornal que gaudeixen, acompanyant certificat confirmatori, a fi de què els caps dels dits organismes assenyalin la data que han de presentar-se a ésser examinats, sense el qual requisit no pot disposar-se el destí.

Els aspirants a la Brigada Obrera per a taller o comissió topogràfica podran també, ultra al cap de la citada unitat, dirigir la instància al cap de l'Estat Major de la capitania general respectiva.

SINISTRE MARITIM

Marín. — Ha naufragat el vapor «Martín» en la costa de Corrobedo, a conseqüència d'haver sofert una embestida del vapor «Santo de Mar», que al donar-se compte de la catàstrofe procurà prestar auxili als tripulants del «Martín» i aconseguí salvar-los tots.

EL BIRRET DE SANTA TERESA

Salamanca. — S'ha rebut el birret de Santa Teresa, regal de les dames espanyoles.

Es una joia de molt valor.

Sobre l'armadura d'or afiligranada es destaca una magnífica pedra, donada per la Reina, i al damunt hi ha un colom amb el cos de pedreria i les ales de marfil.

En els distints polígons que forma el birret sobresurten els escuts de Cepeda, d'Avila i d'altres poblacions de Castella, orlats de brillants, tot el qual forma un conjunt admirable.

Tot el casc està cobert de perles, brillants, rubins, amatistes, topacis i esmeraldes.

La poma d'or l'ha donada el Rei.

A l'estoig es lleigeix:

«A Santa Teresa. — Les dames espanyoles.»

Es valua la joia en 40.000 duros.

Els Reis arribaran a les set del matí, en tren especial.

OBLIGACIONS DEL TRESOR

Madrid, 3, 830 nit.
A la «Gaceta» de Madrid, sortirà demà un decret de Finances emenat, amb data 15 d'octubre actual, 500 milions de pessetes en Obligacions del Tresor 5 per 100 a un any data i amb el 5 per 100 d'interès.

En l'actualitat hi ha en circulació Tresors per valor de 2.577.644.500 pessetes, i amb els 500 milions que s'emeten, aquesta xifra s'eleva a pessetes 3.077.644.500, essent els seus terminis tres mesos, sis mesos, un any i dos.

EL DESFALO DE LARRAIX

«Amb referència al desfalco descobert a Larraix, els informes rebuts d'aquella plaça donen que han estat posats a disposició de les autoritats que instrueixen el sumari un comandant i altres dos capitans d'intendència i un capità d'intervenció.

També es diu que han estat lliurats a Madrid alguns exhortos importants, interessants la declaració d'algunes persones els noms de les quals figuren en l'expedient per haver alludat a elles no solament el capità Jordán, sinó els nous detinguts.

El procés adquirit cada dia més complicació i importància, i tot fa sospitar que mereixerà el títol de Procés «Nacional», que allí se li ha donat.

Tota l'atenció està avui concentrada en aquest delicadíssim assumpte, essent ja el que menys interessa l'acte del capità Jordán en apoderar-se del milió de pessetes.

Ha arribat a la dita plaça un comandant d'intendència que no té destí a la zona. Des del primer moment se sapgué que procedia de Madrid.

A última hora s'assegura que porta una missió informativa important que

permetrà als organismes representatius residents a la Cort formar un judici exacte dels fets que allí s'han desenrotllat.

D'aquestes investigacions i de les deliberacions potser que es derivi també algun acord de suma importància.

ESPANYA I PORTUGAL

«Diario Universal» comenta en el seu editorial d'aquesta nit, elogiant-les, les paraules pronunciades per don Alfons XIII sobre les relacions hispano-lusitanes.

«Les dites paraules han estat comentades a Portugal amb gran entusiasme, evidenciant-se la necessitat, cada dia més sentida per espanyols i portuguesos, d'arribar a concertar un pacte especial d'intel·ligència: el pacte decretat per llei natural i per la similitud d'interessos.

Sembla absurd que això no s'hagi encara realitzat, no oposant-se a la seva realització ningú i malgrat que que periòdicament ens remetem espanyols i portuguesos a la lírica i el·lògica exaltació de les recíproques virtuts. Potser es deu a què massa aficions espanyols i portuguesos a idealitzar-ho tot, no encertem mai en la forma i en el moment de fer-ho realitat.

Estimant les orientacions primàries fixades pel Rei podrien els poders executius trobar matèria suficient per a donar vida real a les innegables aspiracions dels dos països. Pobles que espiritualment són germans, en el terreny de la realitat han de viure harmonitzant fins al límit els seus mutus interessos, i com a resultat d'aquesta política pràctica, no tardaria en sorgir la tan reclamada consideració i afinitat espiritual entre espanyols i portuguesos, que només necessiten per a sentir-se germans conèixer un xic a fons, despreciant la cosa externa, per a cercar en el fons l'espiritualitat, que només pot ésser una, perquè una vegada més és l'ànima ibèrica.

EL PROXIM CONSELL

Madrid, 3, 915 nit.
Per a demà, a les quatre de la tarda, està convocat el Consell de ministres.

La reunió tindrà importància, encara que no tingui caràcter polític, per les qüestions d'indole administrativa que s'hi porten. S'ocuparà el Govern, entre altres coses, de les reclamacions de la indústria hullera i també del concurs per a la fabricació de cerilles.

NOTA BURSATIL

Sobre la qüestió dels hullers podem avançar que el Govern mantindrà el criteri de la necessitat de portar a terme el tractat comercial amb Anglaterra, encara que no es nega a les compensacions que siguin de justícia.

Els Deutes de l'Estat es presenten fluïdos, sens dubte per l'anunci d'una nova emissió d'obligacions del Tresor. L'Interior 4 per 100 al comptat baixa 10 cèntims en la partida i l'Exterior i l'Amortitzable de 10 a 80, segons sèries i categories.

Tresors i Cèdules, sostinguts.
De les accions bancàries sobresurten les del Banc d'Espanya, que es veuen molt sol·licitades i guanyen nou duros.

Els Ferrocarrils estan avui fermes, pujant el Nord set enters i mig i l'Alicant cinc i mig.

La moneda estrangera, encalmada. Els marcs, francs belgues, lires i lliures no varien. Els francs francesos pugen cinc cèntims; els dòlars, dos i els escuts portuguesos tres. Els francs suïssos baixen 1'30.

LA SITUACIÓ A MEXIC

La Legació de Mèxic ha enviat als periòdics el següent telegrama rebut del secretari de Relacions exteriors: «La notícia sobre l' aixecament de Muguia és absolutament inexacta. El país continua en completa tranquil·litat.»

MINISTRE DE SERBIA

Ha estat nomenat nou encarregat de Negocis de Sèrbia M. George Nastassvitch, que arribà a Madrid el diumenge passat.

MINISTERI NOU?

Amb motiu dels nomenaments d'alts càrrecs firmats avui pel Rei es deia aquesta tarda que el Govern, potser

per a evitar l'anunciada crisi i donar satisfacció al mateix temps al senyor Rodríguez de Viguri, pensava crear el ministeri de Provisions.

L'ESCAUDOL DEL DIUMENGE

Sobre l'escaudol esdevingut diumenge a la plaça de braus, el Director general d'Ordre públic ha facilitat la següent nota:

«Degudament informats, podem assegurar que qui presidi la «corrida» de braus celebrada el diumenge passat a la plaça de Madrid no era funcionari del cos de Vigilancia, ja que des de fa temps venen exercint el dit càrrec els oficials lletrats de l'Assessoria de la Direcció general d'Ordre públic; i que és inexacte també que el president afirmés tenir ordres de la Direcció de procedir com ho feu.

Així mateix podem afirmar no ésser cert que el senyor Millán de Priego presencies l'escaudol ni donés ordres al president, ja que abandonà la plaça abans de morir el cinquè toro i que no existeixen més ordres que la de fer complir l'article 20 del Reglament de toros, que es fa constar per nota als cartells, o sigui, que els toros reconeguts pels veterinaris només seran retirats en el cas d'utilitzar-se dins del «chiquero» i sortir a la plaça amb el defecte, però no si la inutilitat sobrevingués durant la lluita.

«Per la Direcció d'Ordre públic s'han imposat les següents multes: Al torero Josep Lluís de la Rosa, 500 pessetes.

A dos espectadors, per haver tirat cufins a la plaça, 250 pessetes.

A 22 dels restants detinguts el diumenge, 500 pessetes, per les destroces que feren a la plaça.

A l'assessor i al president no se'ls ha imposat cap correctiu.

EL TRACTAT AMB ANGLATERRA

Parlant avui el ministre d'Estat de les negociacions per a contractar el tractat amb Anglaterra, ha manifestat que aquest assumpte s'està tramitant en la forma normal i lògica en què es tramiten aquests convenis. Demà es reunirà la Comissió protectora de la producció espanyola i emetrà el seu informe definitiu sobre el tractat sotmès al seu estudi, però transcorreran 3 o 4 dies abans que l'informe i el tractat siguin tornats a aquest Ministeri, perquè caldrà posar en net el primer perquè el Govern pugui estudiar en conjunt el conveni i resoldre definitivament.

La data de la devolució coincidirà amb la data del viatge del Rei a Salamanca i la tornada de la visita del Shah de Persia i dels actes que han d'efectuar-se en son honor.

Després el monarca empenirà el seu viatge a Sevilla, d'on tornarà el 20 o el 21.

En el transcurs d'aquests dies el Govern examinarà el tractat amb Anglaterra, resoldrà, i aleshores serà ocasió de conèixer actituds i de discutir amb certesa les resolucions que s'adoptin.

En resum —ha acabat dient el senyor Fernández Prada—, jo crec que per al 18 o el 20 d'aquest mes quedarà completament aclarida la situació; i quant a mi, l'única cosa que puc dir és que en tot instant compliré inexorablement amb el meu deure.

Sembla que Anglaterra no es mostra irreductible respecte a l'ajornament d'alguns dies per a la ratificació del tractat. Tan sols regelxi per la primera quinzena de novembre, es dona per satisfeta.

Aquests dies que falten, seran aprofitats pel Govern, i principalment pel senyor Fernández Prada, per a cercar una solució satisfactòria al problema hulla d'Astúries.

EL VIATGE DE L'ALT COMISSARI

Confirmant les notícies d'ahir, relatives al pròxim viatge del general Burguete, han manifestat avui al Ministeri de la Guerra, que l'Alt Comissari es proposa sortir demà de l'eu, arribant a Madrid demà passat a les nou del matí, en l'express d'Andalusia.

L'Alt Comissari, segons sembla, vindrà acompanyat dels seus ajudants, secretari i mecanògrafs.

EN SANTIAGO ALBA

Don Santiago Alba, el qual ha tornat de Madrid després d'un llarg viatge per l'estranger, ha parlat amb un redactor de «La Voz», davant del qual ha deplorat el cap de l'esquerra liberal, que, mentre a Alemanya, Bèlgica i França s'ha renovat per complet la ideologia política, a Espanya continuen essent d'actualitat els mateixos temes raquífics i personalistes que hi havia plantejats abans de tancar-se les Cortes.

A l'altra banda dels Pireneus es preocupen dels problemes de la postguerra; aquí sols ens preocupem de si el comte entra o no a la concentració.

Jo visc al marge d'aquests personalismes, i sobre aquesta qüestió no tinc inconvenient en què passi, ni excés de desitjos perquè succeeixi. Això incumbeix exclusivament al cap de la concentració, marqués d'Alencasas. L'únic que m'interessa, és que en el seu dia es faci una política francament liberal, i col·laborar a aquesta obra amb tot entusiasme.

REPATRIACIÓ

Aviat s'efectuarà una repatriació parcial com preliminar de la projectada perquè quan la tasca política sobre les cabiles doni resultats pràctics i positius, quedant consolidada la situació pacífica del protectorat.

Lesmentada repatriació començarà amb la dels batallons de Savoia i Sicília (segons), que a part d'ésser els primers que estan en torn per a tornar a la Península, puix van quedar en port quan s'efectuà la repatriació del passat mes de maig, han quedat eliminats de totes les distribucions de forces que s'han efectuat als territoris de la zona occidental.

CONFERENCIA

El ministre d'Estat, després d'haver rebut aquest matí la visita de l'ambaixador d'Anglaterra, s'ha traslladat a la presidència per a conferenciar amb el cap del Govern.

Obituari

FUNERALS

Na Maria de la Cruz Delfin i Teno, vídua de Moreno. Mort a Mèxic el dia 8 de setembre darrer. A l'altar major de la parròquia de Sant Josep (Santa Mònica), s'hi celebrà cada dia, des d'avui, dimecres, fins al dia 2 del vinent novembre, a les dotze, la Missa del Trentenari Gregorià.

En Francesc de Lara i Fontanellas, marqués de Villamediana i de Casa Fontanellas. Mort a Sarrià el 29 de setembre últim. Demà, a les deu funerals a la parròquia de Sarrià.

ANIVERSARIS

Na Magdalena Bonjoch i Miralles, vídua de Tort i Martorell. Mort el dia 4 d'octubre de 1921. Avui, a les deu del matí, Ofici i misses a l'església de la Casa de la Caritat.

Na Angela Sumalla Cuxó, vídua d'En Joan Nadal Espalter. Mort el 8 de setembre de 1921. Demà, dijous, de sis a dotze (les de deu a dotze seran d'ofertori), misses a la parròquia de Santa Anna.

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIO

En Jaume Garrigosa i Coll. Fou enterrat ahir a la tarda al Cementiri Nou.

En Joan Barnet i Bellmunt. Mort a París el dia 30 del darrer setembre. Oportunament s'avisarà el dia de l'enterrament.

N'Alfred Viederkerr i Imbach, de la V. O. T. de Sant Francesc, natural de Baden (Suïssa). Fou enterrat ahir a la tarda al Cementiri Nou.

Na Rosa Raventós Turull, vídua de N'Agustí Ayet. Fou enterrada ahir a la tarda.

N'Antònia Puig i Franquesa, natural de Ripoll. Fou enterrada ahir a la tarda.

Na Maria Josepa Llorens i Fretet de Comas. No s'ha avisat l'hora del sepell.

La Universitat

El rector ha signat els títols dels mestres que varen elegir plaça en la sessió celebrada al despatx del rector, trametent-los als respectius caps de secció.

—Ha visitat al rector l'alcalde i el secretari de l'Ajuntament de Montmeló, donant-li compte de les obres que

faltien per acabar el grup escolar d'aquella població.

—Ha estat citada pel rector per al dijous una comissió de Maigret a l'objecte de poder invertir un llegat per a escoles.

—Ha visitat al rector el Consell Directiu de l'Institut i Biblioteca de Cultura general per a invitar-lo a la inauguració del casal.

—El diumenge se celebrà la inauguració de les noves escoles de Vilanova i Geltrú, assistint a l'acte el rector.

—El rector ha rebut un telegrama del subsecretari d'Instrucció anunciant-li que s'ha prorrogat el termini per a matricular-se fins el dia 10 del corrent.

L'Institut de Química

Ahir, a les sis del vespre, va tenir lloc la solemnnial obertura de curs 1922-1923, a l'Escola de Directors d'Indústries Químiques. La sala es veia molt concorreguda, figurant a la presidència el director de l'Escola, el doctor Agell i Agell, amb els senyors Riera, per l'Escola de Vilanova; Campalans, per l'Escola del Treball; Masdaxar, per el Col·legi de Doctors; Benavent, per l'Escola d'Agricultura; Joan Gassó, per la Cambra de Comerç.

L'acte consistí en un esplèndid discurs, que ahir a càrrec del doctor En Manuel Riquelme, director de l'Escola Industrial de Vilanova, el qual parlà de «Estudi de l'estat coloidal dels colorants substantius». Treball meritiu d'investigació personal, realitzat a l'esmentada Escola, amb el concurs de dos excel·lents alumnes: els senyors Domínguez i Buequets.

Després d'algunes paraules com a exordi, donà una sucinta idea referent a l'estat coloidal, exposant amb claredat un resum de les teories i les propietats generals dels coloides. Va exposar els mètodes d'observació.

Explicà així mateix algunes generalitats sobre les matèries colorants, concretant-se especialment als dels colors substantius, objecte del seu estudi.

Passà després, a exposar els treballs realitzats per ell al Laboratori, per a estudiar l'estat coloidal dels colorants. Detallà els mètodes d'aparells usats en la seva recerca, en les quals assolí un èxit, en poder evidenciar la existència de l'estat coloidal en les dissolucions de colorants, observant notables propietats.

Les conclusions deduides són les següents: Donat l'estat coloidal dels colorants, les fibres tèxtils introduïdes en les dissolucions actuen com un coloidal en presència d'un altre coloidal; per tant, absorbeix el color, que va precipitant, ajudat per les sales addicionades, quedant el colorant disseminat en la fibra, en la forma d'un gel a un altre gel.

Acaba el seu interessant discurs amb frases vibrants, dirigides als seus comprofessors i deixebles.

El doctor Agell donà per acabat l'acte, entre fervorosos aplaudiments.

Els Pomells de Joventut

Actes que tindran lloc el dia 8 de corrent octubre, amb motiu de complir-se el segon aniversari de la institució dels Pomells de Joventut.

FESTA DE FE

A dos quarts de nou, solemne Ofici de Comunió a l'església de Santa Anna. Serà celebrant i dirà la plàtica el doctor don Alfons Maria Ribó, canonge de la Seu barcelonina.

El benemèrit Orfeu Sarriàhenc, dirigit pel seu mestre Mossèn Àngel Obiols, junt amb altres elements pomellistes, cantarà la popular missa de la «Mare de Déu de Núria».

Com a mostra de respecte al Santíssim, les damiselles i nenes pomellistes s'atindran a la Sagrada Taula, cotades amb la caputxeta blanca.

Comiat a la Verge, amb el cant dels Goigs dels Pomells i el «Virolai».

FESTA DE PATRIA

A les onze, festival al Parc Güell.

I. La notable cobla empordanesa «La Principal», de Tortellà, interpretarà, per a ésser ballades, les sardanes «La Santa Espina», d'En Ventura, i «Toc d'oració», d'En Ventura.

II. Entrada triomfal d'En Patufet, precedit de les banderes, banderins i senyeres dels Pomells de Joventut de Catalunya, passant a ocupar la presidència de la festa.

III. El fundador dels Pomells de Joventut, En Josep Maria Folch i Torres, dirigirà la paraula als pomellistes.

IV. Els Pomells de Joventut «Corona de Roses», de Molins de Rei; «Sant Jordi», de Barcelona, dansaran, sota la direcció d'En Joan Rigall, director de l'Esbart Folklore de Catalunya, els ballets «L'Indi», i «Galop de cortesia», de Gurb.

V. Continuarà l'audició de sardanes, executant-se: «Sardana dels Pomells de Joventut» (rimell), Gassó; «El saltiró de la cardina», Bou; «Montserrats», Rimbau.

VI. Himne dels Pomells de Joventut, cantat per tots els assistents.

Tant l'Ofici de Comunió com el festival del Parc Güell es començaràn puntualment.

Es prega amb interès a tots els Pomells que posseeixin bandera, banderí o senyera, que la portin, tant a l'Ofici com al festival patriòtic.

Per a atendre a les despeses de la festa, hi haurà safata a l'entrada del Parc, on se celebrà el festival.

En cas de mal temps, la festa de Patria se celebrà al Teatre Grec del mateix Parc Güell.

LA FEBRE D'OR

Novel·la de costums del nostre temps

PER

Narcís Oller

(Reservats tots els drets)

PRIMERA PART

LA PUJADA

guet. Un any després, d'aquell matrimoni nasqué una nena, la Delfina. Però aquesta no contava tres mesos, que el pare un dia l'abandonà. Aquella criatura havia despatat en el cor i En Gilet una desmesurada set de riqueses. Ni amb el que havia heretat de sos pares, ni amb el dot mesquí de la Catarina, ni amb el raquíu fruit de son treball, En Gilet podia prosperar. Tot plegat no pujava més de tres mil duros el que tenia, i tocar l'herència problemàtica del senyor oncle era encara molt lluny, a jutjar per les probabilitats naturals. El passat misticisme d'En Gilet es convertí en passió boja per

la filla i la muller. Com en altre temps somia amb un bàcul de bisbe, somiava avui amb un milió, una caixa plena d'or amb què rodejar aquelles criatures de comoditats i plaers. Comunicar abans a la Catarina i al senyor oncle sos desitjos, era anul·lar-los: n'estava segur. Passà algunes nits de febre; deixà una extensa lletra sincerant-se i explicant eloqüentment sos mòbils i propòsits, i fugí a l'Havana, pregant al generós oncle que, durant la seva absència, emparés aquells trossos del seu cor. Però, en aquell entremitge, esclatà la guerra de Cuba; les indústries i negocis en valgueren menys, i l'estada d'En Gilet a aquella Antilla no fou sinó una lluita estèril i encarnissada de penalitats, que durà quatre anys, fins que l'obligà a tornar amb algun cabell blanc, un sac de remordiments a coll i la bossa buida, encara que vestit de senyor. Per sa sort, oncle i muller comprengueren, afegits i tot, el mòbil de la calaverada i saberen perdonar-lo, prestant-se una vegada més el bon mossèn Pere a ésser son pare pedaç. En Gilet tornava perfectament instruit de les pràctiques mercantils, amb una regular dosis de món, resolt a sostenir aquells dos pams de faldó que havia afegit al gec, comptant amb les ensenyances rebudes per a entrar en el comerç i exercir la seva professió amb prudència i honradesa. Mossèn Pere anà a Barcelona, consultà persones enteses i persuadí el nebot a emprendre la carrera de corredor, oferint-se mantenir-li la família durant l'aprenentatge. En les seves estades a Vilanú, conegué tota la vila, sabé captar-se la confiança i apreç de tothom amb qui

tractava, i prompte pogué plantar-se pel seu compte i ésser un dels intrusos més acreditats.

El bon mossèn Pere morí, deixant a la neboda una herència de sis mil duros i alguns llegats als altres nebots. En Gil Foix feu un gran enterrament a son protector, i se'n dugué la família a Barcelona, establint-se en un segon pis del carrer d'En Gilet, bastant fosc i xic.

Allí, en aquell modest despatx on es trobava ara, de colzes a l'escriptori i mitja cara sepultada entre les seves mans, que la cruia llum del gas tancada en cercol per un pàmpol de llustrosa esblanqueia, allí posà els primers assentiments de son llibre major, allí veté aparèixer els primers clients i, amb llàgrimes als ulls, contà als augments de son tresor, sempre creixent. Somnis d'ambició havia vist volar també per les fosquedats d'aquell sostre en hores consensals, quan sols l'argentera aureola que despendia el vidre del quinquet s'hi gronxava bullidora. En Gil Foix tenia ja, demés, un nen de quatre anys, un successor que perpetuaria son nom, sa fortuna. I quan En Gil Foix repassava els avenços fets en la seva última carrera, el cor li batia de joia, veient el bon peu amb què marxava a obtenir aquella fortuna i aquell nom. El dia que es veié amb sis mil duros, aspirà a deu mil. Quan arribà a contat-los, en desitjà vint mil. Avui que ja els tenia, en sospirava cinquanta. La sort el protegia evidentment; però tremolava de forçar-la, mudant de rumb. Qui sap si l'home de negocis fóra tan protegit com el corredor? Però aquell dia no era ell qui torçava el timó, ni era ja

la primera vegada que venia estrany l'home que sent humiliat son amor propi. Mes a la fi, vencé quelcom la repugnància, i, en veu embarròssada, començà amb un ex-cili encomiat del cor i el talent: «En Gilet, al qual corresponia per tals qualitats la direcció i protecció de tota la família».

—Bé, no...

—Bé, sí; ja ho veuràs; deixa'm-ho dir. Jo així ho reconec. Tu ets l'únic que has sabut trobar el timó de la vida, no sense començar-la; és cert; però aquestes mateixes, quan un les ha sabudes veure, proven el que un val.

—Bé, però...

—Deixa't de coses; aquí no hem de fer pamplines.

En Foix no cabia a la pell; aquelles alabances l'inflaven de goig: no hi podia fer més.

—Qui com tu ha atès tota la família? Qui com tu és la llacada que ens lliga tots? Qui ens ha reunit cada any, del més pobre al més ric, a taula? Qui s'ha desviat per a millorar la sort dels altres i per a traure'ns la pena quan així calia? Doncs bé; nosaltres passem un moment d'aquests, un moment fatal. L'Eladi, aquesta tarda, a Boisa, s'ha compromès. Per aturar la baixa que tu empenyies ha comprat més catolans dels que podia, segons les ordres del Banc, i queda al carrer amb un descobert de dos mil duros, que el Banc deixa a compte del meu fill.

—Doncs, digues que el Català està molt apurat.

—Es a terra. L'Eladi ja ho veia venir. D'aquí ses provatures per a

la primera vegada que venia estrany l'home que sent humiliat son amor propi. Mes a la fi, vencé quelcom la repugnància, i, en veu embarròssada, començà amb un ex-cili encomiat del cor i el talent: «En Gilet, al qual corresponia per tals qualitats la direcció i protecció de tota la família».

—Bé, no...

—Bé, sí; ja ho veuràs; deixa'm-ho dir. Jo així ho reconec. Tu ets l'únic que has sabut trobar el timó de la vida, no sense començar-la; és cert; però aquestes mateixes, quan un les ha sabudes veure, proven el que un val.

—Bé, però...

—Deixa't de coses; aquí no hem de fer pamplines.

En Foix no cabia a la pell; aquelles alabances l'inflaven de goig: no hi podia fer més.

—Qui com tu ha atès tota la família? Qui com tu és la llacada que ens lliga tots? Qui ens ha reunit cada any, del més pobre al més ric, a taula? Qui s'ha desviat per a millorar la sort dels altres i per a traure'ns la pena quan així calia? Doncs bé; nosaltres passem un moment d'aquests, un moment fatal. L'Eladi, aquesta tarda, a Boisa, s'ha compromès. Per aturar la baixa que tu empenyies ha comprat més catolans dels que podia, segons les ordres del Banc, i queda al carrer amb un descobert de dos mil duros, que el Banc deixa a compte del meu fill.

—Doncs, digues que el Català està molt apurat.

—Es a terra. L'Eladi ja ho veia venir. D'aquí ses provatures per a

LES TERRES CATALANES

TARRAGONA

(Conferència de les 9'45 de la nit)

PRÀCTIQUES CACIQUISTES

Aquest matí s'ha reunit la Comissió Provincial, convocada urgentment pel governador. No s'ha arribat a cap acord.

Ha estat comentat el fet de que hagi estat convocat un vocal suplent, sense que el propietari hagués dit que no hi podia assistir. Això és interpretat en sentit desfavorable, ja que mai havia passat.

L'opinió atribuïda a aquestes pràctiques a propòsit d'implantar procediments caciquistes.

ALTRES NOTES

Amb bastant concurrència s'ha celebrat el mercat de vins. La demanda ha estat fluïda, fent perdre les esperances que els conreadors s'havien format, davant la quantitat i qualitat de la verema d'enguany.

Els preus a què s'han cotitzat els vins, han estat els següents:

Conca, a 5 i 5 i mitja.

Priorat, a 9 i 10.

Camp, a 7 i 8.

Mistels, a 12 i 13.

Tot rals per grau i càrrega.

—Hom diu que aviat s'establirà tolerància perquè en determinats establiments puguin funcionar el que vulgarment se'n diuen jocs prohibits. S'afegeix que això serà a conseqüència del canvi de governador.

—Diumenge visitarà Tarragona el Grup Excursionista Terra Endins, de Barcelona. Visitaran el Palau d'August, el Pont del Diable, el Museu, les Drassanes, etc.

—Cap al castell d'Escomalbau, ha sortit l'eminentíssim cardenal arquebisbe, doctor Vidal i Barraquer.

—Per a la Notaria d'Alcanar, ha estat designat el que exercia la d'Arbeca, En Josep Massot.

—Ha pres possessió de la Secretaria del Govern civil, En Marian Martínez.

—Prengué possessió de la dignitat d'arxidiacon, el canonge doctor N'Isidre Goma.

—En el sorteig celebrat ahir a Madrid, tocà el premi gros a Tarragona, però fins ara s'ignora qui és el sortit possessor del bitllet, creient-se que l'ha de tenir algun dels forasters que vingueren amb motiu de les festes de Santa Tecla.

Montseny

SANT CELONI. — Les obres del nou casal del Círcol Autonomista van avançant tant que, en la propera festa major de Sant Martí seran inaugurades oficialment.

Guardarem per aquella diada el ressensar la importància social i política d'aquest magnífic edifici, aixecat a expenses de l'Associació, amb accions de 25 pessetes, repartides entre els socis i conveïns interessats d'aquesta vila.

—Per una qüestió de competència els flequers han venut el pa, durant tres dies, a 60 cèntims el quilo, abaint el seu cost en quinze cèntims. Discutida la causa, s'ha regularitzat, altra vegada la tarifa en el primitiu preu de 75 cèntims.

—De les seves finques de Montnegre, on han passat un allarg temps, tornen a la magnífica torre que tenen a la nostra vila el conegut propietari don Joaquim Oller i la seva distingida família.

—Al Cinema Mundial es va començar a projectar la pel·lícula de sèries "Maties Landorf", que va agrair al públic, completant-se el programa amb altres cintes.

—Per assumptes comercials va a València el tractant en vins i fabricant en suro don Josep Casas Cot.

—Toquen al seu fi les stasques de la verema i premsat de raïms a aquesta comarca, que a més del temps esplèndid s'hi uneix una excel·lent collita.

—Al mercat d'aquesta setmana s'hi han presentat molts bolets, que, com a primerencs, els ferien a bon preu.

LLEYDA

(Conferència de les 9'30 de la nit)

CONFERENCIA

El dia 19 del corrent, l'ex-alcalde N'Humert Torres, donarà una conferència a la Joventut Catalanista, obrint el cicle de l'entitat. El tema serà «La intel·ligència i el cervell».

ALTRES NOTES

Atenent a l'examen bacteriològic que s'ha fet de les aigües, l'Alcaldia ha fet tancar les fonts de la Rambla de Ferran i les Piques.

—La guàrdia civil de Vinaixa ha posat a disposició del Jutjat, la veïna Maria Serra i Guasch, acusada d'haver pres algunes arbes de raïm propietat de Paulina Pallareu.

—S'ha denunciat la desaparició de Teresa Font i Vilaplana, de 37 anys. Es creu que s'ha tirat al canal, perquè la fugitiva té pertorbades les seves facultats mentals.

—Al dispensari han curat a Gumer-sind Mollas, el qual presentava contusions al cos, ocasionades en caure d'una empostada.

—La Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, ha tingut el següent moviment durant la setmana passada, per terres lleidatanes:

Lleyda: Ingressos, 125.539 pessetes; devolucions, 93.953.

Balaguer: 51.420 i 40.016 pessetes respectivament.

Cervera: 63.126 i 39.381.

Seu d'Urgell: 7.593 i 4.901.

S'han obert 48 llibretes noves.

La Costa

ARGENTONA. — Va celebrar la seva típica festa de Sant Miquel Arcàngel el veïnat del Cros, que és, com si diguéssim, un altre poble, situat a poca distància d'Argentona.

El primer dia, al matí, hi hagué un solemne Ofici, amb orquestra, a la capella del Sant, que digué el senyor rector mossèn Francesc Botey, prevere.

A la tarda i a la nit, en un pati arranjat exprofes, exornat amb banderes i fullatge, hi hagué un esplèndid ball, durant el qual es va obsequiar a les damiselles amb bonics objectes.

El segon dia, es va celebrar en el mateix lloc que el dia abans, veient-se molt concorregut.

Foren moltes les persones d'aquesta i pobles veïns que hi assistiren, les quals pogueren admirar la formosa torre Gari, que es troba en aquell pintoresc paratge.

La part musical va anar a càrrec de l'orquestra-cobla lluro, de Mataró.

—Es va celebrar la festa del Roser, animada i lluida com mai.

Durant l'Ofici l'església quedà plena de gom a gom de fidels, els quals ogueren oír la fervida paraula de mossèn Francesc Perquès, prevere, que ho va fer d'una manera eloqüentíssima, enaltint les glòries de la Verge del Roser.

L'antic altar de la Verge esrtava profusament il·luminat.

Un distingida i caritativa senyora ofrenà una bonica catifa per a l'altar, que es va estrenar el mateix dia.

—A la tarda es va jugar un partit de futbol entre els primers equips de l'Argentona F. C. i el Vilassar F. C., sortint guanyador el nostre per un gol a zero.

El públic era bastant nombros, i el partit va resultar poc animat.

—Moltes de les famílies que han passat la temporada estiuenca a aquesta retornen a ciutat, donant per acabat el seu estiu.

—Al Centre Instructiu Regionalista han estat col·locades unes llistes de subscripció per al monument del popular músic Pep Ventura.

Es d'esperar que tots els argentonins que senten amor a les coses de Catalunya contribuïren amb algun donatiu a aquesta obra, que va endreçada al gran mestre, restaurador de la nostra dansa.

SABADELL

A l'Associació de Música

De dotze a una del migdia i de dos quarts de deu a les onze de la nit, continua oberta la inscripció de socis nous, sense quota d'entrada.

Han estat molts els que aquests dies s'han aprofitat ja d'aquesta avinentesa, acudint a al·listar-se entre el nombre de socis de tan prestigiosa entitat, per a poder assistir al primer dels concerts que celebren, i que constitueixen les millors i més selectes nits de fruïment espiritual dels ciutadans, ultra d'ésser les reunions de més to de les famílies sabadellenques.

Els jardins de la plaça del doctor Robert

Dies endarrera varem esmentar l'estat lamentable dels jardins de la plaça del Dr. Robert, i les vies de circulació d'entremig dels parterres. I ara que comencem la tardor aquesta lamentació nostra devem fer-la més viva. Els jardins de la plaça del doctor Robert ofereixen a la ciutat un aspecte de tristesa, d'esllanguiment, d'oblit. Aquelles palmeres arreglades i amb aquella forma que han arribat a tenir tan minsa; aquells arbusts esquitats i esllagarsats, aquella herba de color imprecís, aquelles pujades i baixades de les paneres, aquells dos arbres que encara fan «pendant» amb el monument d'En Sellarés, traient a aquest tota la visualitat, aquelles flors de les quals se n'ha esvaït l'olor i, en canvi, s'han amarat d'una espècie de tuf que els encomana cert departament agregat d'una manera i en condicions incomprensibles a aquesta plaça, tot això no fa sinó posar en cada ciutadà que passa per aquest lloc un delx d'emmutiment, de greu, d'indignació espontània.

Però, naturalment, aquest mateix sentiment ja sabem que el senten aquells que precisament poden curar l'aspecte total de l'esmentada plaça, sinó que no se'n treu res de que el sentin si en canvi per la seva banda no arriben a prendre una decisió una mica més pràctica que totes les assajades per ara. No n'hi ha prou de que de tant en tant el jardiner municipal trameti la seva quadriga a esbandir la cara d'aquells jardins i adhuc alguna vegada els renti el cap. No és això. Ens faria riure, per exemple, que l'Ajuntament acordés fer pintar el monument a Espartero, d'aquesta ciutat.

Caldria, oi, doncs, cercar d'altra manera la solució; començant la més seriosa i més natural de totes: encarrerar l'arranjament dels jardins de la plaça del Dr. Robert, no a un jardiner, com vulgarment diem aquí, sinó a un jardiner que en tingui el títol; a un director de jardins. Cal adonar-se de la diferència entre un paleta i un mestre de cases, per exemple també.

I mentre no es faci així sovint sovint, haurem d'avergonyar-nos, en passar per aquesta plaça, d'aquells jardins, d'aquella font i aquell sòcol i d'aquell quiosc, totes les quals coses desduren ben bé d'aquella obra magnífica i mestra del monument d'En Sellarés.

La festa del Sometent

El vinent diumenge, dia 8 dels corrents, es faran a Sabadell grans festes amb motiu de fer-se la benedicció de la bandera del Sometent d'aquest districte.

Hi assistiran les autoritats i distingides personalitats de la capital.

El senyor arxiprest de Sabadell ha anat a Montserrat per a invitar a l'Abat d'aquell monestir a l'acte de la benedicció.

TAQUIGRAFIA

CATALANA

DE

J. ELIAS JUBERT

El millor llibre de taquigrafia

De venda en totes les llibreries i en la nostra Administració

GIRONA

(Conferència de les 9 de la nit)

INAUGURACIO

El diumenge vinent se celebrarà la inauguració del Centre d'Excursions i Esports. Hi està anunciada la visita del primer equip de l'Ateneu Esportiu de Sant Feliu de Guixols.

ALTRES NOTES

Ha estat inaugurat avui el tren de Ripoll a Puigcerdà.

—Ha estat detingut a Cerbère un subjecte espanyol de 18 anys, anomenat Antoni Navarro, el qual havia presentat els documents a nom de Joaquim Roza. Ha estat portat a Ceret.

—Com a secretari suplent del Jutjat Municipal de Sant Feliu de Pallerols, ha estat nomenat En Joaquim Bosch i Clos.

—El Quartet Montserrat, donà un concert al Centre Catalanista, essent escoltat per molts socis i «amateurs» de la bona música. El quartet, integrat per les senyoretes Soledat, Maria i Matilde Montserrat, fou molt aplaudit.

—Se celebrarà demà a la Duana de Port-Bou, la subhasta pública de diversos gèneres procedents d'abandó.

—Es troben vacants les places de secretari del Jutjat de Montgrè, havent-hi quinze dies de temps per a sol·licitar-la, i la de depositari pagador de Cornellà de Terri.

REUS

En l'aristocràtica societat «El Círculo» començarà la segona tanda de campionats de xapó, que tant d'èxit obtingué en la primera etapa de la passada primavera.

Dels inscrits porten ventatja els senyors Jordana, Esteve, Castro, Cuadrada, Estrada i Vergés; per tant queden amb força interès els partits que han de jugar aquests senyors per a conquerir el campionat.

—Degut a gestions del senyor pre-

D'espectacles

Al teatre Nou, el vinent divendres farà el seu debut amb la popular opereta «La Alsaciana» el jove baríton català Rosend Franco.

En les representacions de «La Gata Mulla», que han seguit a la seva estrena, ha estat major l'èxit de la dita obra, obligant el públic a repetir la major part dels números de música.

«Mingo», el personatge de més gràcia de «La Gata Mulla», s'ha fet amo del públic, que riu les seves gestes i ocurrencies, consagrant a l'Albert Co, sin com a un dels millors actors còmics.

La Salut Rodríguez segueix obtenint també ovacions en cantar els principals números de l'esmentada obra. I ja senyoreta Ramos, la senyora Bagües, i els senyors Parera, P. Vidal, Elias i Segura, segueixen essent aplaudits pel llur treball.

La Societat Choral «El Pensament d'En Clavé» ha organitzat una veïllada per al dia 7 d'octubre, a les deu, en honor de la colònia valenciana, i particularment al Círcol Regional Valencian, d'aquesta ciutat.

El quadre dramàtic d'aquesta entitat, que dirigeix don Enric Bosch, posarà en escena el drama «Juan José» per l'intel·ligent mestre En Joan Carnyales.

També pendrà part en aquesta festa l'orquestra La Filarmònica, la qual acompanyarà les composicions que assolirà un èxit, i que el domicili del Pensament d'En Clavé, i dirigides per l'intel·ligent mestre En Joan Carnyales.

Es d'esperar que aquesta festa assolirà un èxit, i que el domicili del Círcol Regional Valencian (carrer del Roser, 33), estarà ple de públic, que sentirà l'Himne Valencian, cantat per cent choristes.

VILAFRANCA

Ha mort la germana carmelita del Col·legi de Sant Elies, Maria Farriol i Porta de Sant Rafel.

Presidiren l'enterrament i funerals el degà del Penedès, l'alcalde accidental i l'economista de la Santíssima Trinitat.

Hi va assistir nombrosos concurs.

—El casal La Principal ha reprès les sessions de cinema.

—A la Basílica de Santa Maria s'ha celebrat la festa del Roser, amb tota solemnitat.

Predicà el catedratic doctor Masdexart.

Foren sagristanes les damiselles Na Josepa Casas i Na Margarida Bertolí.

—Per gestions del nostre diputat de la Mancomunitat, N'Enric Rafols, s'han lliurat altres 25.000 pessetes per l'arranjament del circuit de la cursa Penya Rin.

—L'Ajuntament, el Sindicat d'Exportadors de Vins i el Casino Unió Comercial estan gestionant que siguin reposats els trens de tres quarts de nou del matí i el de les dues de la tarda que anaven a Barcelona.

—Ha estat viatjada la mare del tresorer de la Junta de Protecció a la Infantesa En Joan Massana.

sident de l'Associació de la Premsa local ha acabat la violenta campanya d'«El Consecuente» contra «Foment» campanya llastimosa i que no s'hauria de repetir mai més, pel decorum de la premsa tota.

—A la veïna vila de la Selva s'ha construït un teatre, que s'inaugurarà dintre poc. Aquest teatre és propietat de l'antiga societat «El Laurel».

—S'està gestionant perquè l'obertura de curs de l'Associació de Concerts de Reus sigui a càrrec de l'Orquestra Casals.

No cal dir que la dita notícia ha causat l'alegria més intensa entre els aficionats a la bona música.

—De retorn de la campanya rifanya han tornat diversos joves de la localitat, entre els quals recordem els bons amics Josep M. Miret, Pere Rius i Francesc Donato.

A tots la més cordial benvinguda.

La direcció del teatre de Novetats prepara la presentació del Trio Korunas, compost de dues senyores i un home, artistes aeris; dels «Malvy Bros», excèntrics; de la troupe japonesa Togo Hata, i de les quatre gimnastes que per la seva bellesa i el seu notabilíssim treball han fet conegut el nom de «The 4 Astons», en les principals capitals del món.

Per a debutar aviat, ha contractat també l'empresa del Novetats a l'«Orientus», que en l'actualitat està cridant l'atenció de París.

Als cirkols on es reuneix la gent de teatre, es comenta un incident esdevingut a propòsit de l'obra «Que és gran Barcelona».

Sembla que l'empresari del Teatre Nou, va demanar autorització al senyor Fernández, autor de l'esmentada obra, per a estrenar-la al dit coliseu.

El senyor Fernández accedí a la sol·licitud, i «Que és gran Barcelona» va aparèixer als cartells del Nou.

Però... l'empresari, senyor Gomila, que tenia l'exclusiva de l'esmentada obra, reclamà, i l'obra hagué d'ésser retirada dels cartells, després d'haver-se anunciat diversos dies.

La cosa no se sap com acabarà, puix l'empresari del Teatre Nou, ha presentat, segons rumors, una querrela demanant indemnització per les despeses que porta realitzades en la preparació de l'obra.

Baldellí ha mort a París. Aquest notable professor de cant, evoca el record de tota una època brillant, quan al Liceu cantava Massini, Gayarre, Stagno, Tamagno i Ferran de Lucia, i d'elles, Regina Pacini, Emma Nevada, Mila Kupfer, Eva Tetrassini, Hariclee Darclee i altres estrelles del «bell canto».

Fou Baldellí l'últim dels «caricatos» de la bona escola italiana, i ningú oblidarà l'encisador «don Bartolo» que feia en el «Barbero de Sevilla».

NOTICIES DE L'ESTRANGER

Declaracions de Wirth

UNA REPLICA DE VIVIANI

Paris, 3. — L'ex-president del Consell francès senyor Viviani que, com se sap ocupava el càrrec en 1914, contestant a les declaracions que el canceller senyor Wirth ha fet en la premsa estrangera sobre els orígens de la guerra, comprova les infinites variacions de la tesi alemanya, tractant de demostrar si no una completa ignorància, almenys circumstàncies atenuants que facin responsables del conflicte successivament a Rússia, Anglaterra i França, i per últim a les tres juntes.

El senyor Wirth — diu el senyor Viviani — invocant documents cuidadosament preparats durant quatre anys torna a repetir la tesi seva, que tracta de fer sensacional.

El senyor Viviani recorda al canceller senyor Wirth que és necessari parlar amb més modestia dels arxius diplomàtics, quan s'es cap d'un país que confisca durant quatre anys tots els documents, tant els que trameta com els que va rebre, i que mentre el Llibre Blanc de 1914 sols contenia algunes dotzenes de documents en canvi el de 1919 en contenia més de 800.

El senyor Viviani sense tenir en compte els textos desconeguts per ell, manté que la discussió no pot tenir importància.

Les paraules pronunciades i la interpretació d'aquestes paraules no importen: importen si els actes i les gestions realitzades pels Govern, seguint les repercussions felices o desgraciades d'aquestes gestions.

Contestant després el senyor Viviani a l'afirmació que fa el canceller senyor Wirth de que Isvolsky donà a conèixer el 29 de juny a Rússia que França li havia promès el seu concurs il·limitat, el senyor Viviani declara que el senyor Wirth hauria pogut fer esment del despatx número 101 del Llibre Groc tramès a Petersburg per Londres en el qual es cita un extracte dient que França està disposada a complir totes les obligacions de l'aliança i que no dubtarà en realitzar cap esforç per a solucionar el conflicte en interès de la pau general.

També es manifesta l'esperança de que les converses empreses entre les potències menys directament interessades, preservarien la pau, creient que les mesures de precaució i defensa adoptades per Rússia no donaven, no obstant, a Alemanya cap pretext per a procedir a la mobilització parcial o total de les seves forces.

El senyor Viviani declara que tota la política era aquesta.

El ministre rus senyor Sazonov contestà que l'Estat havia estat invitat a prevenir mesures militars per a evitar tot atac, i d'aquesta manera França s'unia a Rússia per mitjà d'una política conciliadora que s'expressava simplement per aquesta nota.

Abans d'això, o sigui abans del 29 de juliol, s'havien fet gestions, però sense dubte el canceller alemany tracta d'oblidar que abans de conèixer la mobilització russa, Alemanya promulgà l'estat de perill de guerra.

El senyor Schoen tenia al·lavors la missió de demanar la neutralitat de França, però s'accontentà amb preguntar-me què era el que anàvem a fer, i jo li vaig contestar: Examinarem els nostres interessos.

A continuació li donà a conèixer Rússia a França que no tenia compte més que amb els seus aliats, ja que imaginava que no es podia demanar a un país que tenia manifesta cura amb el seu honor, que rompés la seva firma.

Per a justificar l'esperit pacífic de França, recorda el senyor Viviani el retrocés que es va fer al migdia del 30 de juliol per les tropes franceses, retrocés que fou d'uns deu quilòmetres, la qual cosa és completament injustificable en una política bel·licosa.

França mobilitzà el dia primer d'agost, essent la darrera de les potències que allavors varen fer-ho, i un dia després del dia en que Alemanya proclamà el perill de guerra, equivalent a la mobilització que, segons el propi Estat Major alemany, era la guerra.

El senyor Schoen no tingué cap reserva en deixar-se'l ignorar al senyor Viviani.

Per altra part, Lord Grey llançava allavors noves propostes de negociacions i Austria començava a parlar amb Rússia.

El senyor Viviani afegí que tal vegada el canceller senyor Wirth consideri quelcom autoritzades les paraules del senyor Schoen.

El senyor Viviani no sap el que es fa dir al senyor Schoen, però si sap el que digna.

Cita després molts extractes de telegrames del senyor Schoen, donant a conèixer la posició del Govern francès i la seva acció a Petersburg, així com els seus esforços per a evitar l'adopció de mesures extremes, el que desmenteix les afirmacions del senyor Wirth de que França es negava a procedir a Petersburg i que era partidària de la guerra.

El senyor Viviani continua dient que no podia renunciar a salvaguardar els interessos del país i comprova que el senyor Schoen comprova també l'estat d'esperit del Govern francès.

Continua el senyor Viviani afegint que el 29 de juliol el Tzar de Rússia proposà a l'Emperador Guillem sotmetre al conflicte al Tribunal de La Haya, i comprova que el Llibre Blanc no va publicar aqueix telegrama.

Fa ressaltar que l'Emperador Guillem declara en les seves Memòries que havia estat apropiat, allavors, de ser jutjat a l'Haya per aquell Tribunal.

El senyor Viviani afegí: Podríem demanar al canceller Wirth explicacions sobre el Llibre Roig austriac, sobre el Llibre bavariès i sobre el terrible telegrama de l'ambaixador d'Austria a Berlín, datat el 5 de juliol, data en la qual l'Emperador Guillem acceptà la guerra en carta dirigida a Berthmann Hollweg, encara que reconeixent que la contestació inesperada de Sèrvia satisfia a Austria i per tant no hi ha motiu de guerra.

El senyor Viviani acaba dient:

Dintre de poc temps tindrem ocasió d'anar contestant a les Memòries de l'ex-Emperador, però per ara ens accontentarem amb obrar com mereix el senyor Wirth i imaginem que la rèplica destruirà a totes les persones honrades. — Havas.

L'assassinat de l'oficial belga Graff

Paris, 3. — Li telegrafen a «Le Journal» des de Brussel·les que el Tribunal de justícia belga al territori ocupat ha detingut l'oficial Rynhardt i set agents de policia alemanys i tres dones que confessaren haver matat per error l'oficial belga Graff, confonent-lo amb l'agent de seguretat Schmitz, qui matà al seu col·lega Chmielewski. — Havas.

Desgràcia a Erbe

Milan, 3. — Prop d'Erbe un autobus del servei postal que anava a una desenfrenada velocitat, tirà a terra la tanca d'un pas a nivell i es llençà damunt d'un tren, havent resultat, a conseqüència de l'accident, 6 morts i 14 ferits. — Havas.

Complot contra el bolxevisme

Londres, 3. — Comuniquen d'Hel·singfors que segons la premsa d'aquella capital, el Govern dels soviets ha descobert un bast complot anti-bolxevic.

S'han efectuat 45 detencions. — Havas.

La guerra civil a Irlanda

Dublin, 3. — Les tropes nacionals han ocupat Inchigeola, comtat de Cork, prosseguint el seu avanç cap a Ballingery. En aquesta població han trobat forta resistència per part dels irregulars, els quals es defensaren amb ametralladores i auto-camions blindats.

Les pèrdues són de consideració. — Havas.

El Tribunal Internacional de La Haya

ELS LITIGIS ENTRE ANGLATERRA I FRANÇA

Ginebra, 3. — Els governs de França i la Gran Bretanya han arribat a un acord, decidint sol·licitar del Tribunal de justícia internacional de La Haya la seva opinió sobre el litigi motivat entre ells pels Decrets promulgats durant el mes de setembre propassat a Tunís i Marroc, referents a la naturalització, i si és o deixa d'esser-lo, a tenor al dret internacional, un assumpte de caràcter exclusivament interior.

Així mateix s'han posat d'acord per si el dit Tribunal estimés que no es tracta d'un assumpte estricte-ment interior, per a sotmetre el conjunt de l'acord, bé a un arbitratge o bé a una solució judicial, en les condicions que ambdós governs fixessin. — Havas.

La Societat de Nacions

ELS AUXILIS A AUSTRIA

Ginebra, 3. — Acabades les sessions de l'Assemblea de la Societat de les Nacions, només queden aquí els membres del Consell de l'Assemblea Societat, llevat dels ultimament elegits, els quals no entraran en funcions fins al dia primer de gener de 1925.

Per tant, l'antic Consell és el que seguirà tractant de la qüestió de l'assumpte d'Austria.

S'espera que d'un moment a l'altre arribi la contesta del Govern d'Itàlia, i seria molt estrany que la dita contesta no fos favorable a l'assumpte esmentat. — Havas.

Roma, 3. — Reuní el Consell de ministres, després d'oír l'informe del ministre de Negocis Estrangers, senyor Schenzer, ha autoritzat a la delegació italiana a Ginebra per a acceptar el projecte de la Societat de les Nacions de concessió d'un emprèstit austriac amb la participació d'Itàlia i amb les garanties necessàries. — Havas.

Delegat Apostòlic a Mesopotàmia

Roma, 3. — Monsenyor Barre, arquebisbe de Bagdad, ha estat nomenat delegat apostòlic a Mesopotàmia. — Havas.

Els japonesos a Sibèria

Londres, 3. — Un radiograma de Tòquio comunica la retirada de l'últim contingent de tropes japoneses de Descariros, evacuant aixímateix tota la regió situada davant de Sakhalin. — Havas.

La fam a Rússia i Ucraïna

Ginebra, 3. — Un telegrama rebut del cap de l'acció que dirigeix a Moscou el doctor Nansen, la collita a Rússia i Ucraïna arribarà aquest any a més de dos milions de pounds de cereals.

En l'any 1916 s'elevava a tres mil noucents cinquanta als milions de pounds.

Afegí que, desgraciadament, la fam continuarà sentint-se el vinent hivern a la Ucraïna meridional, Crimea, i una part del Govern de Samara.

També es tem que esdevingui el mateix al Govern de Zaratow, al de Txeliabinsk i al de Viatka, així com al Caucas del Nord.

Un representant de la Creu Roja, ucraïniana ha arribat a Moscou procedent de Karkow, per a cridar l'atenció del Govern bolxevista sobre la situació que travessa Ucraïna, on moren de fam més d'un milió de persones.

La Creu Roja ucraïniana demana que urgentment s'envii auxilis per a poder atendre les dones i nens de la regió del Volga, que fins ara havien pogut ésser alimentats per la dita institució. — Havas.

Els socialistes alemanys

Berlin, 3. — El partit socialista majoritari ha celebrat una reunió on ha s'ha posat a discussió l'augment del preu del blat requisat pel Govern.

S'ha decidit rebutjar tot intent d'augmentar el preu del dit article, en oposició al criteri dels partits burgesos que és favorable a l'augment. — Havas.

El conflicte d'Orient

LA RESPOSTA D'ANGORA A LA NOTA ALIADA

En els cirkels nacionalistes de Constantinoble, que estan en contacte amb el Govern d'Angora, hom preveu que la resposta de l'Assemblea nacional a la nota dels governs aliats abarcarà els següents punts:

Primer. Angora demanarà l'autorització d'ocupar a Tràcia els punts estratègics jutjats necessaris per assegurar l'observació dels aranjaments convinguts per les potències aliades referents a aquest país.

Segon. Les tropes britàniques hauran de suspendre tots llurs moviments i preparatius militars.

Tercer. L'ocupació militar de Tràcia per les forces kemalistes haurà de precedir a la reunió d'una Conferència.

Quart. Turquia es reservarà el dret de contestar les proposicions de pau dels aliats.

Cinquè. Turquia s'oposarà a la desmilitarització del Bosfor i de les restes del Mar de Màrmara, però no a la desmilitarització dels Dardanel·ls.

Rússia i altres Estats que posseeixen costes damunt el Mar Negre seran admesos a la Conferència, igualment que Romania i Turquia.

Angora, 3. — El Govern de l'Assemblea nacional ha fixat les bases de la seva resposta a la nota tramesa pels aliats, bases que han estat ratificades per la dita Assemblea.

Aquesta resposta serà notificada al representant de la Gran Assemblea nacional de Constantinoble, la qual la transmetrà als Alts Comissaris aliats. — Havas.

ALTRES NOTES ENTRE MUSTAFA KEMAL I EL GENERAL HARRINGTON

Al telegrama del general Harrington, ha contestat Mustafa Kemal dient:

«Tinc l'honor d'acusar-li rebut del vostre telegrama del 27 de setembre. Pot apreciar fàcilment fins a quin punt ens veiem molestats per les atrocitats i els actes de violència que continuen a Tràcia.

Per altre costat, sent marxar de Constantinoble la flota grega, fet que influirà sobre la situació militar, voldríem tenir la garantia de que no se li permetrà tornar-hi.

També voldríem poder esperar que les forces d'ocupació cessessin de pendre mesures coercitives envers els habitants de Constantinoble.

Esperem igualment que s'aixecarà la prohibició als vaixells de fer escala als ports d'Anatòlia.

Respecte als actes de destrucció, tant a Constantinoble com al Txanac, és del tot il·legal destruir la propietat i no cal oblidar que les armes i les municions també ens pertanyen igualment.

Malgrat les decisions unilaterals, preses sense el nostre consentiment, com a noves mesures per a evitar malentesos, hem donat ordre al comandant de les nostres tropes al Txanac de deixar-les en les localitats en les quals es troben actualment i d'evitar tot incident.

Si esteu disposat a retirar les vostres forces que hi ha a la costa asiàtica, així com ho han fet els francesos i els italians, estem decidits a donar immediatament l'ordre a les nostres forces de la costa dels Estrets a replegar-se llaugerament i accontentar-se amb restablir l'administració civil i la policia.

Encara que me'n torno cap a Angora per a entrar en relació amb l'Assemblea, aprofitaré la primera ocasió que es presenti per a entre-vestir-me amb vostè.

El general Harrington ha contestat a aquesta nota amb una altra en la qual diu:

«Primer. Exigeix d'una manera ferma l'evacuació de la zona neutral del Txanac per les forces kemalistes.

Segon. Dona a entendre que mentre aquesta retirada no sigui un fet no podrà tractar-se de l'entrevista que s'havia de celebrar entre ell i Mustafa Kemal a Mondània, així com de la Conferència que ha de regular, probablement a Venècia, les condicions de pau definitives.

El missatge no fixa cap termini, però les instruccions del Govern de

Londres al seu Alt Comissari a Constantinoble posen de relleu que no es pot deixar perllongar indefinidament la situació actual.

TURCS I ANGELOS CARA A CARA

L'enviat especial del «Daily Mail», en un telegrama tramès del Txanac, el dijous passat, descriu la situació de la zona dient:

«La situació actual és una de les més remarcables que hom ha vist en la història militar. Els kemalistes emplen una política de penetració pacífica que té per resultat portar-los a un contacte immediat amb les nostres tropes. Les forces britàniques al Txanac estan sotmeses a una de les més dures proves que hom pugui imposar a un exèrcit. Donem prova d'una paciència exemplar i si els kemalistes ens ataquen, l'imperi pot estar segur que es tractarà d'una agressió sense provocació i feta amb propòsit deliberat.

El moviment d'enroïllament turc dirigit contra les nostres posicions del Txanac s'ha accentuat, i aquest matí hom esperava que les hostilitats esclatarien d'un moment a l'altre. La cavalleria turca ocupa Kephaz, a cinc quilòmetres al Sud del Txanac. Al Nord els turcs s'infiltra al llarg de la costa, entre Lampasak, que ja ocupen, i el Txanac. Abir, al vespre, hi hagué una veritable cursa entre el tercer regiment d'húsars britànics i la cavalleria turca per a ocupar un turó situat al nord-est de Kephaz, havent guanyat els britànics de 70 metres. Els dos oficials comandants dels destacaments es posaren l'un davant l'altre i l'oficial turc declarà: «Es necessari que us retireu», contestant el britànic: «No farem res, però si ens ataquen, lluitarem».

Durant tota la nit els centinelles estigueren en guàrdia i a la matinada els turcs se'n entornaren.

DISPOSICIONS CONCILIADORES DEL GOVERN ANGLÈS

De caràcter oficiós comuniquen de Londres que el ministeri de Negocis Estrangers rebé el dissabte, a la tarda, comunicació de la primera entrevista entre Franklin Bouillon, delegat especial de França, i Mustafa Kemal, resultant que aquest troba serioses dificultats entre el seu exèrcit i l'Assemblea d'Angora per arribar a la reglamentació de la pau. L'exèrcit li retreu ésser massa favorable als aliats i l'Assemblea està exasperada per l'espectacle que ha vist en la persecució de l'exèrcit grec entre Afion, Karahissar i Esmirna.

El Govern britànic ha trobat en la relació de la conversa indicacions molt interessants i pròpies a documentar-lo d'una manera immediata sobre la situació entre els kemalistes i sobre llur estat d'esperit.

Pot assegurar-se que les indicacions donades al divendres sobre les intencions del Govern britànic no han estat interpretades en un sentit exactament conforme a la realitat.

En efecte, el Govern britànic té veritable desig de resoldre el conflicte de les zones en una forma pacífica. Es veritat que l'element militar considera com absolutament inadmissible la situació creada a les tropes britàniques.

No obstant, el Govern, tot i tenir compte d'un estat molt lligití entre els soldats, ha donat testimoni d'una actitud bon xic menys intransigent que la que s'ha pogut entendre el divendres al vespre. No exigeix pas l'evacuació de la totalitat de la zona neutral, però demana que les tropes turques es retirin fora de vista de les forces angleses del Txanac i de la flota de guerra fondejada al llarg dels Estrets.

Per altra part, els diaris del vespre, encara que entreveuen la gravetat de la situació a Orient, registren amb satisfacció que no s'ha dirigit cap ultimàtum a Mustafa Kemal.

LES GESTIONS DE FRANKLIN-BOUILLON

El Govern francès, trametent a Esmirna a M. Franklin-Bouillon, amb l'encàrrec d'entrevistar-se amb Mustafa Kemal, ha donat una prova convincent del gran interès que té en evitar tota complicació a Orient. M. Franklin-Bouillon és el polític que gaudeix avui de més simpaties entre

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALÀ D'AVISOS I NOTÍCIES

Dimarts, 4 d'octubre de 1922.

«El cumplimiento de las leyes»

TOTES les organitzacions castissament espanyoles se n'han sentit indignades; el Govern, contra el seu costum, ha obrat ràpidament i enèrgica; la guàrdia civil ha entrat tot seguit en funcions... Es que s'ha descobert que la Mancomunitat Catalana no complia el que disposa «el apartado letra A, del párrafo 5, del artículo 472, de la Instrucción provisional de 24 de mayo de 1857». Escàndol! Vergonya! I pensar que feia anys que això durava!

Què hi fa que els concursos de bestiar que arreu de Catalunya anava celebrant la Mancomunitat, faltant a aquell famós requisit, fossin d'alta conveniència i produïssin excel·lents resultats; què hi fa que totes les classes socials interessades en la ramaderia estimessin i encoratgessin aquella tasca, renovadora i educadora; què hi fa que la Mancomunitat, invertint-hi cabals propis, suplís una de les innombrables i greus omissions de l'Estat... I el «respeto a la ley»! Per sobre de tots els interessos i les conveniències, encara que siguin d'ordre públic i general, hi ha «la ley», que s'ha de complir sempre, sempre...

Sempre que es tracti de «catalanes».

Es hora ja de començar-se a parlar de com s'exigeix «el cumplimiento de las leyes» als catalans i com s'exigeix als que no ho són. I de parlar-ne clar.

Disposicions legals que quasi arren del territori espanyol són lletra morta, a Catalunya n'és exigit llur compliment; infraccions que aquí no es consenten són comeses impunement a altres punts; enlloc com a Catalunya s'observen les lleis de l'Estat Espanyol.

Això ho veurà confirmat tot seguit qui faci un estudi de la qüestió, anant resseguint les diferents matèries que originen disposicions legals.

Aquest estudi, en part, està fet ja. I és en matèria ben interessant. El trobem fet en l'«Anuario Estadístico de España», que publica el Govern.

Sols hem de mirar dues columnes, de les moltes que — plenes de dades estadístiques i referint-se a les diferents provincies — conté aquell gros llibre.

La una diu *Prófugos* i ens assabenta que el nombre dels que deixen de complir el servei militar representa entre el 5 i el 6 per cent del total dels allistats, a les terres catalanes, i, en canvi, arriba al 29'62 per cent a Madrid i al 32 i mig per cent a Màlaga i al 33'71 per cent a Almeria i al 39'81 per cent a Oviedo...

L'altra columna diu *Pago de las contribuciones en periodo voluntario* i ens assabenta que el dit pagament arriba al 90'30 per cent a Lleida i al 91 a Tarragona i al 91'57 a Barcelona i al 95'49 a Girona. En canvi sols arriba al 76 per cent a Múrcia — la terra d'En Cierva — i al 75 per cent a Còrdova — la pàtria d'En Sánchez Guerra — i al 73 per cent a Logronyo — el feude de don Amós Salvador — i al 70 per cent a Màlaga — d'on és fill i caci En Bergamín — i al 59 per cent a Almeria...

Sembla que els que s'adjudiquen a sí mateixos el dictat de bons patriotes haurien de disputar-se el primer lloc en això de pagar els impostos i complir el servei militar.

Aquella frase: «al Rey la vida y la hacienda se han de dar» amb què el clàssic castellà resumí els deures del vassall, en temps que confonien el Rei amb la Pàtria, semblava la fórmula més justa i precisa del patriotisme.

Patriotisme vol dir amor a la Pàtria; l'amor amb res es demostra com amb el sacrifici; cap sacrifici és comparable al de donar la hisenda i la vida...

Però, pel que es veu, tot això és ranci i passat de moda i un nou sistema de patriotisme s'estila avui. Segons ell, els més purs patriotes no han pas de donar la vida ni la hisenda per la Pàtria, perquè la privarien dels seus més bons fills; al contrari han de conservar-se, prudentment, i han de guardar i augmentar els seus cabals, perquè en tant és rica i forta una Pàtria quan té fills forts i rics, no quan els perd o se li empobreixen.

I els diners i les vides que abans donaven i avui regategen i s'estalvien els patriotes, s'ha trobat una manera molt senzilla de substituir-los. Es té dominat per la força un altre poble — si pot ésser ben ric i ben poblat — i a ell es carreguen tots els impostos i se li prenen tots els soldats i se li exigeix, amb escrupolositat i amb rigor severíssim, «el cumplimiento de las leyes», que sempre són limitacions, que sempre importen sacrificis...

A la Pàtria, els patriotes, no la donen avui «la vida y la hacienda» pròpies, sinó les dels altres; les dels que no són patriotes...

J. VALLES I PUJALS.

Les Idees i les Imatges

UN PANER ABANDONAT

Els jorns de gros onatge ens plau de resseguir l'estensa platja esblanquida pels romponents.

La sorra, llisa i lluenta com un linoletum, apareix recoberta d'una mena de bava; de quan en quan trepitgem unes clapes d'alga bruna; qualques petxines buides.

Atalalem, a certa distància, un objecte; ens hi apropem.

Es un paner, un insignificant paner, mig aïllat en el sorral, a ran, gairebé, de l'aigua. Un paner foradat, de trams clars i de rimets esfilagarsats. Una desferxa de paner.

Per tant, per tant, — ens diem, — aquest paner fou, un bell jorn, no tan sols una cosa útil, sinó una cosa plaent i, a més, graciosa. Ens la imaginem curull de fruits: taronges d'or, pomes, acarninades, préssecs avelutats; serva, potser, la roba neta de la bugada, plegada, curosament, per unes amoroses mans feineres; els infants, enriolats, s'hi entretingueren, sens dubte, a estones perdudes, amb un gat joguín...

I ara, téi heu's aquí llançat als elements aïllats, lamentable, absurd, caricatural.

Un cop de mar se l'emporta de nou... Noda, uns instants, dins la fressosa revoltura... El veiem, encara, surar al lluny, perdut en l'agitada sina d'una gran ona color de plom.

JOSEP MARIA JUNOY

Vós i un altre

Ja sou de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana?

Segurament la vostra resposta serà afirmativa: direu, si ja en sóc. Però, no n'hi h'aprou, bon català. En definitiva pot ésser una cosa relativament còmoda, això de donar una quota cada mes per als fins de la Protectora: pot ésser una feina tan insignificant, que no valgui ni la pena de parlar-ne, la majoria de les vegades; tal volta no arribi a representar sacrifici, ni pecuniàriament parlant.

Després que vos ja sou soci de la Protectora, us manca per fer una altra tasca. No la podríeu refusar, no la podem refusar pas, tractant-se d'un bé de Catalunya, d'un bé per al nostre poble. Una vegada vos ja heu complert el deure d'inscriure-us ecol de la Protectora, ara us pertoca de portar-n'hi un altre: Vós i un altre. Això no és res excessivament difícil ni complicat; no obstant, de quina bella manera, amb un procediment tan simple, pot obtenir-se que sigui duplicat el nombre de socis de la Protectora!

Penseu-hi: és una pregunta que no pot molestar a ningú. Trobareu l'amic, el parent, el conegut; digueu-li:

Ja sou de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana?

Es possible que en trobeu algun de tan descuidat, que no sàpiga, encara, de què es tracta (en aquest viure d'avui, tan ple de brogit, un hom pot explicar-se tants descuits). Aleshores, a vos us serà fàcil, només que amb quatre paraules, assabentar-lo del fi de la Protectora: fomentar, crear escoles.

I és evident que, davant d'un objectiu d'aquesta mena, el vostre amic, parent, conegut, no pot defugir de fer-se soci, immediatament, de la Protectora. Primer: per tal com, d'ençà d'aquell moment, no podrà al·legar ignorància. Segon: per això que, tractant-se d'una finalitat com aquesta, de tan necessària realització i urgent, tan clara, tan indiscutible tan vastament «humana», no podrà invocar cap dubte de partit, ni podrà exclamar que de política no vol saber-ne res, o bé que ja sap a quina banda s'ha de decantar.

Tercer: tampoc no pot negar-s'hi per raons d'economia pecuniària (una pesseta al mes, quota mínima). Tal vegada serà soci i subscriptor d'una mar de coses: no hi fa res. Què? doncs: vol dir que per fer-se de la Protectora s'ha de donar de baixa

El poble ho vol...

L A intervenció del nacionalisme català en l'afer del Marroc ha cristallitzat en fórmules concretes, per tal que l'opinió pública — tan menyspreada pels que, orgullosament, s'han pogut creure fins ara rabadans d'un ramat que anava, resignat, al sacrifici — es decideixi a intervenir d'una vegada, assenyalant als governants una línia recta i un fi determinat.

Els parlamentaris catalans dels diversos grups polítics han acordat — el lector n'estarà ja assabentat abastament — els mitjans més pràctics per tal que, lluny de tota divagació, el país pugui fer palesa l'actitud seva enfront de la política d'Espanya al Marroc, manifestant amb tota claredat ço que en pensen els més directament interessats, o sigui els que paguen amb sang i diners l'aventura tràgica.

Des del dia que, tancat el Parlament, ens posarem en contacte amb l'opinió pública, per mitjà d'aquestes columnes, venim preconcitant ço que ara s'és acordat, unànimement, pels representants a les Corts d'Espanya del poble català.

Estàvem ben assabentats de com en el cor del poble hi bategava una ferma protesta. Calia, però, estructurar-la, pensant obtenir, en fer-la palesa, la màxima eficàcia, fugint de bullangues inútils i procurant no agreujar, amb violentes actituds, la compromesa situació del moment.

Vàrem pensar — i des d'aquí ho diguérem — que els Ajuntaments, estant en contacte amb el poble, formant part llurs components del poble mateix, eren els més indicats per a trametre al Govern el pensament i la voluntat popular.

Heu's aquí que aquell nostre desig inicial és avui un acord en ferm que els parlamentaris tenim el deure de portar endavant.

Ben poc treball ens ha de costar en la nostra Catalunya, terra de democràcia i civilitat, aconseguir que els Ajuntaments prenguin lliurement l'acord de definir llur posició davant el problema del Marroc. I segurament que tots acordaran dirigir-se al Govern demanant la immediata repatriació de les tropes i la convocatòria d'un referèndum en el qual puguin pendre part tots els electors per tal de definir el sentit de la política d'Espanya al Marroc.

Els regidors dels nostres Ajuntaments, veritables representants del poble, no tindran d'esforçar-se gens en pendre per unanimitat tal acord. Estan ben assabentats que l'allau de l'opinió popular és incontrastable. No hi haurà ningú a Catalunya que, en un plet en què s'hi juguen tantes de vides i de milions, s'atrevisi a cantar la «Marcha de Càdiz».

I cal esperar que no sols a Catalunya respondran tots els Ajuntaments, car arreu d'Espanya l'opinió pública es manifesta ben palesament en igual sentit.

Protesta irreductible, oposició sistemàtica a què continuï un dia més la política d'Espanya al Marroc tal com es ve desenrotllant. Heu's aquí l'estat actual de l'opinió pública.

Cal que la crida que els representants parlamentaris fem als Ajuntaments trobi arreu ressò immediat.

Que aquells homes negligents, si en tals casos pot haver-n'hi, que solen ajornar tota resolució, procurin comportar-se, aquesta vegada, excepcionalment. La cosa s'ho val. Els qui negligissin pendre, amb tota urgència, l'acord que se'ls proposa, vol dir que acceptarien, un altre dia, que al jovent del poble se l'emmenen a l'Àfrica. Aleshores les mares els demanarien compte de llur culpable passivitat.

No creiem que un sol Ajuntament deixi de respondre. En girar la vista enrera i fer un recompte de morts i un balanç dels milions de pessetes gastats, veiem que no pot haver-hi a Espanya un sol ciutadà que s'abstingui d'intervenir.

Pensem també que el referèndum que han de demanar els Ajuntaments podria ésser el punt de partida de la veritable democratització de l'opinió pública espanyola, capacitant-la per a ulteriors referèndums ineludibles, que davant del món civilitzat la redimirien de moltes culpes i, finalment, que fóra la primera volta que el poble — sense tara de fulanimes — votaria una idea pura.

Esperem, per tot ço que hem dit, que els Ajuntaments es donaran pressa a complir llur deure sagrat. Ho vol el poble, per tal que, en exigir la immediata repatriació dels soldats, se'ls posi en condicions de definir el sentit d'una política totalment oposada a la que fins avui, contra l'opinió pública, ha seguit Espanya — l'Espanya oficial — al Marroc.

ANTONI MIRACLE

d'algun lloc? Oh, si no és d'entitats o de papirs contraris a les coses de Catalunya, no cal pas.

Però pot donar-se de baixa, gentilmente, d'algun altre comentari, més o menys joïós, de la vida; per exemple: d'una mica de fumar, d'una mica de beure (cafè, aïxarop, cervesa, etcètera etc.) d'una mica de cinema o teatre; i diem «d'una mica» només; amb aquesta mica que es doni de baixa, es trobarà al cap del mes que, no una pesseta, sinó dues, i tres, i més i tot, podrà destinar a la Protectora.

Que no fuma, ni beu, ni s'entreté en cap d'aquells comentaris de la vida: oh! aleshores heseu-li el front a aqueix

àngel de Déu; doneu-li una ben llarga enhorabona, dient-li:

I no sou de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana?

Pot assegurar-se una ràpida, immediata, resposta satisfactòria; una decisió d'aquelles que no tenen atur.

Quedem, doncs, que entre vos i un altre, sou vos que heu de fer-ho: sou vos que teniu la paraula: penseu que és plet guanyat en la vostra mà.

L'estatge de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana és: Carrer dels Arcs, 1.

La Conferència de Mudània

3 d'octubre de 1922

Avui, si els esdeveniments no s'han precipitat a darrera hora en sentit bel·lós, la qual cosa, baldament no sigui encara impossible, no sembla ja probable, s'haurà reunit a Mudània la Conferència preliminar per a tractar de l'armistici entre Grècia i Turquia. És clar que aquesta Conferència preliminar, a la qual assisteixen les Potències europees de l'Entente, assenyalarà ja d'una manera definitiva les condicions essencials de la pau a Orient.

La serenitat i l'energia de Sir Charles Harington han evitat fins ara la ruptura d'hostilitats entre turcs i anglesos a la zona neutral dels Dardanel·ls. Aquesta sagnant topada, que ha arribat a semblar imminent més d'un cop durant els darrers dies, sembla ja definitivament estalviada. Si no ha estat produït cap fet inevitable, és que tots han tingut interès a evitar-lo. I això indica per part de tots una acurada visió objectiva de la realitat que permet concebre moltes esperances en una solució harmònica.

La petita ciutat de Mudània, port d'exportació de Brusa, a les vores de la Mar de Màrmara, és avui centre on convergeixen els esguards de tot el món. D'aquesta petita ciutat en pot sortir la pau o la guerra, la reconciliació de l'Orient i l'Occident o una nova tragèdia de la història.

Sembla que les intencions de Mustafa Kemal són pacífiques, malgrat les exageracions dels fanàtics extremistes del nacionalisme turc. El periodista nord-americà Ricard Eaton ha tingut amb el cabdill victoriós una conversa molt interessant, que ha reproduït *La Figaro*, de París. I en aquesta conversa Mustafa Kemal ha concretat el seu pensament de faïso sincera i clara. Ha dit que no donaria per acabada la seva campanya mentre que tot el territori turc no restés alliberat. En ésser constatat a definir el que entenia per territori turc, afegí: En Europa, Constantinoble, i la Tràcia fins al riu Maritza. En Asia, l'Anatòlia, el territori de Mosul i la meitat de Mesopotàmia.

Ricard Eaton notà que aquest programa ensopegaria amb l'hostilitat d'Anglaterra. «Jo no faig la guerra als anglesos, sinó als grecs», amarcà el cabdill victoriós, enigmàticament. I explicant com podria passar a la Tràcia sense topar amb l'esquadra ni els destacaments anglesos dels Dardanel·ls, digué amb seriosa inflexió de veu: «Jo puc passar a la Tràcia per Escutari i la Mar Negra. Tot ja és preparat. Tinc transports suficients per a posar les meves millors tropes a la Tràcia en vint-i-quatre hores.»

Mustafa Kemal acabà la conversa dient que els turcs han pagat amb escreix llurs deutes de guerra amb la pèrdua de Macedònia i Síria, que consideren definitiva. Volen, però, servir tot el que és turc.

A quin preu?, insistí Ricard Eaton.

I Mustafa Kemal féu, evasivament:

«Ens entendrem sobre bases que podran satisfer tothom, adhuc als anglesos.»

Aquesta és la incògnita que ha de resoldre la Conferència reunida avui a Mudània.

JOAQUIM PELLICENA I CAMACHO

Polítiques

SORTINTS

Ahí a la nit, marxaren cap a Madrid els ex-ministres senyors marqués de Cortina i Gárnica, i el banquer En Lluís Marsans.

EN BERTRAN I MUSITU

Ahí arribà a Barcelona l'ex-ministre En Josep Bertran i Musitu.

VISTA

Es va celebrar la vista de la causa seguida contra el periòdic «Esquerra», el qual publicà el primer de maig de 1921, a la quarta pàgina, la còpia d'un missatge firmat per Pere Rus, president d'una entitat catalanista i que figura com a transmissió a una entitat estrangera, en el qual el fiscal hi veié conceptes injuriosos per a la «unitat de la pàtria», essent director de l'esmentat periòdic el processat Lluís Bru Jardí.

La pena sol·licitada és de dos anys, quatre mesos i un dia de presó correccional.

Govern civil

MULTES

El governador ha imposat dues multes de 500 pessetes a dos metges acusats que no donaren compte de dos casos de pesta bubònica que diu que hi ha hagut.

RECOLLIDA DE NENS

Han estat recollits uns quants nens de diferents províncies d'Espanya, havent-los remès a la Junta de Protecció a l'Infància.

Municipi

EL CAMPIONAT DE TENNIS

La Comissió de Cultura ha acordat proposar a l'Ajuntament que es conoixi el Palau de la Fira Oficial de Mostres, d'aquesta ciutat, a l'Associació de Law-Tennis, per a poder celebrar-hi els Campionats del món de Law-Tennis sobre pistes cobertes, durant els dies 1 a l'11 de febrer propiament, autoritzats per la Federació Nacional, i que durant el més abans de la celebració del concurs es permeti als jugadors autoritzats per l'esmentada Associació, llur preparació i entrenament al palau, durant les hores del dia.

EL COS MEDIC

Segons estadística facilitada a l'Alcaldia, per la Direcció de l'Institut Municipal de Demografia, el nombre de famílies que han rebut assistència facultativa del Cos mèdic municipal durant el propi mes de setembre, pugén a 503, classificades en la següent forma: barcelonines, 70; del restant de Catalunya, extrinsectament, 71; valencians, 87; murcians, 158; aragonesos, 39; balears, 5; bítico-estremenys, 21; castellano-leonesos, 40; gal·les, 3; bascos, 2, i estrangers, 7.

AL DISTRICTE X

Acompanyada del tinent d'alcalde del districte X, senyor Massot i dels regidors pel propi districte, senyors Santamaria i Escalà, ha visitat l'alcalde una nombrosa representació de la Cambra de la Propietat i Associació de Propietaris de la barriada de Sant Martí, per a interessar de l'Ajuntament que gestioni l'aprovació del plaol d'eixampla de l'esmentada barriada. El senyor Maynés va contestar-los que aviat anirà una comissió a Madrid a gestionar-lo.

VISITA

Ahí visità a l'alcalde accidental, senyor Maynés, el president de la Diputació provincial, senyor Vallès i Puigels.

L'expansió catalana Anglaterra

La gran revista de Londres «The Times Literary Supplement» del 21 de setembre últim dedica un llarg article a la poesia catalana contemporània, a propòsit de les obres: «El retorn» i «Popularitats», de J. M. López-Picó; «Poemes i Cançons», d'En Josep M. de Sagarra (Editorial Catalana); «Cànctics de Mar, d'Amor i de Mort», d'En Ferran Soldevila, i «Evolució de la poesia catalana», d'En Joan Arús.

Ens plau traduir-ne alguns paràgrafs:

«Els poetes catalans que en l'actual ressorgiment han tingut més significació són: Verdaguier, Maragall i Josep Carner; a aquests probablement caldrà afegir-hi el nom d'En López-Picó. Verdaguier, al tercer terç del darrer segle, sentí profundament les coses de la terra, les cançons populars i els contes de fades, les llegendes i miracles i es delectava recollint-les. Però els seus seguidors no tingueren res de nou a dir, fins que sorgí Joan Maragall, el qual morí en 1912.

Maragall era un home de ciutat, un «barceloní» fins al moll de l'os, però sentia el daler romàntic per la naturalesa que té l'home de ciutat. Tots els seus poemes, s'ha dit, semblen inspirar-se d'un paisatge. Era un apassionat de Goethe i Novalis, i també d'Homèr; tenia una certa passió per la sensibilitat primitiva. Fou enterament sincer, i deixà alguns poemes admirables, escrits amb gran profunditat i convicció, i amb un sentiment més lúric que els seus contemporanis o seguidors. Però Maragall és una cosa i el «maragallisme» n'és una altra.

Resulta difícilíssim fugir d'aquest «isme» parlant de la literatura d'una poble llatí; un dels mèrits del llibre de l'Arús és que en fa menys ús que molts d'altres. Un altre mèrit és la justícia respecte a Maragall i la generació que immediatament el precedí. En començar el segle un altre estel aparegué amb Josep Carner (nascut en 1884).

Per Maragall (diu l'Arús) la poesia era, un al·lissim poder al qual l'home havia de prestar cega obediència. Per Carner, com per tots els seus contemporanis, en el nou segle, influenciat per les idees del crític Eugeni d'Ors, la poesia no era altra cosa que un alt do de l'esperit, on l'esperit havia de dominar i sobre el qual podia fins exercir jutjament. Maragall desitjava ésser, i aconseguí ésser-ho, el poeta espontani, divorçat de la literatura simple, i produït el seu treball naturalment d'acord amb el seu propi instint. Carner, pel contrari, representava el coneixement reflexiu i estudiós del poeta, posant al servei del seu do personal totes les adquisicions possibles de la intel·ligència, sense ésser-ne dominat.

El senyor Arús examina després els resultats d'En Carner en la tècnica del seu vers i en l'eixamplament dels seus mitjans d'expressió. El situa amb una paletada; però la llengua és merescuda, perquè En Carner, indubtablement empra una llengua catalana amb remarcable riquesa i varietat.

López-Picó (nascut en 1886) estigué d'entrevi una mica influenciat pel decadentisme romàntic, el qual pervé d'una mala comprensió d'alguns poetes francesos.

Tot seguit en fugí, no obstant, i adoptà una actitud severament clàssica, tan de pensament com d'expressió. «El cerebralisme de López-Picó fa la seva poesia sovint obscura i difícil» — així resulta en efecte. El seu treball és molt personal i en cert sentit sincer; és una emoció purament intel·lectual. Les seves «Epigrammata» (1915) eren un llibre remarcable, i mereixia l'èxit obtingut; els novells volums no són menys interessants.

Carles Soldevila — germà del poeta Ferran — és bon xic més fàcil a llegir; el seu vers asdevé deliciosament musical. Hom l'ha anomenat el poeta de l'aigua: «Les seves imatges predilectes tenen una líquida suggestió i la música del seu vers es líquida també».

J. M. de Sagarra és més fort en l'expressió que cap dels altres; però la seva fortalesa no és, regularment sentida com el sentit decoratiu de Carner, ni com la concisió de López-Picó.

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé transmetre'ns articles o notes publicades la necessitat absoluta (sense la qual no ens és possible fer-ne el més petit cas) d'avaluar degudament els originals.

La Setmana de Lisboa

II

Els homes de «Seara Nova»

Els homes de «Seara Nova» volen fer, per llur part, en nom de tota l'èlite portuguesa, el seu acte de contricció. Seran poetes militants, crítics militants, economistes i pedagogs militants. Al contrari dels contrits d'altres temps, que renunciaven al món per a consagrar-se al diví, és al món que la seva contricció els restitueix.

Els homes de l'èlite passaren ja molt temps separats del poble, lluny de les realitats socials, molt enllà del pla i del moviment en el qual es teixeix l'esdevenidor del món. Calla que descendissin fins al corrent que transporta els germens de la societat futura, i que hi llencessin també la pròpia sang. Poc importa el mal exemple de les altres classes socials. Com més baix i més envilit fos l'ambient que ens volta, quant més tenen re definir llur sacrifici i llur noblesa, posant les qualitats morals per damunt de totes les altres distincions.

Consideren l'egoisme com una llebrósia, com una suprema inelegància. Què importen les dificultats a vèncer i els perills que es deuen reptar? L'heroisme és la paraula més adequada per a expressar el pes enorme de llurs responsabilitats.

Compenetrats d'aquestes idees, volen constituir en la «Seara Nova», un nucli d'homes de bona consciència i de voluntat enèrgica, disposats a assumir davant l'expoliació, i la rapinya, l'egoisme i la mentida nacional, una violenta i sistemàtica actitud de protesta. Volen lluitar al menyspreu públic els enemics del bé comú, els que llançaren les estàtues de tots els altres, per a retre culte únicament al Vedell d'Or. Volen engrillonar a la pilota de la infàmia els «potentats del diner», que se'n serveixen per a fer la misèria d'un poble. Volen obrir el procés de tots els escàndols, sien qui sien llurs autors i responsables, sense que els captinga la pena, ni per un moment el miserable sofisma de poder resultar, llurs campanyes de moralitat, perjudicials a la República. Tals sofismes només poden ésser defensats pels còmplices o els participants; o encara pels qui, tenint horror a la veritat, rebutgen d'aquesta manera la més alta essència del règim que diuen defensar. En la democràcia el qui ment al poble, és reu d'alta traïció. És a la veritat, a la sinceritat, a la lleialtat absoluta i a la probitat de pensament, que cal habituar el poble portuguès.

Més encara que els propis escàndols, el que irrita els homes de perfecta consciència, és el sistema del silenci; de mitges confessions i de baixos compromisos en què vivim. Tots sentim que hi ha sempre, darrera de les nostres paraules guardavents i paravents, en els quals la veritat s'amaga. El vent de la veritat és massa fort per a nosaltres. Pel que personalment a ells respecta, volen rebre'n en els rostres el seu buf vital.

Però, no abandonant mai aquestes disposicions de combat, la «Seara Nova» vol exercir quècom més que una simple acció de crítica i de protesta: vol cridar l'atenció de tot el país envers les reformes necessàries i contribuir a que es crei, a l'entorn d'aquestes reformes, una opinió nacional que les exigeixi i les apoiï. Vol establir les condicions de la veritable democràcia, sense les quals la república no passarà del règim de baixa mentida i indigna plutocràcia que és ja avui. Vol ajudar a crear aquesta lluminosa i ferma consciència nacional que imposi als dirigents (polítics i no polítics), el camí de la nostra salvació. Vol, en una paraula, contribuir a la gran i profunda revolució que ha de redimir la nostra Pàtria, i exactament perquè treballa per aquesta revolució, combat totes les revolucions de clients desitjoses de manament i buides de principis, com el bandolerisme dels «condotiers» polítics, que, sense el menor respecte a la voluntat del país i a la democràcia, han perpetrat a Portugal. Aquests procediments d'assalt revolucionari en què el poder és pres per sorpresa, sense l'esclatament previ al país de les intencions de llurs dirigents, sols podran esperar de llur part, i siguin els que siguin els principis en els quals pretenguin inspirar-se, la més formal i indignada condemna.

No es valen, així, de vanes paraules, República, Revolució, darrera les quals es pot jurar tot, fins allò que és

contrari a la Revolució; abans bé procuren atènyer les pròpies realitats. Però com que llur realisme no és un realisme estret i materialista, no és un realisme de l'inferior, que sols veu en la milloria de les condicions materials la nostra veritable salvació, i menyspreu l'esperit i tot allò que depén de l'esperit com un excés de luxe o un pur epifenòmen han d'esforçar-se, per damunt de tot, per la vació de l'esperit, condició essencial de tota la noblesa de la vida humana i de les pròpies reformes materials.

Per a ells, la literatura, l'art i la filosofia, no constitueixen un requisit dispensable de la civilització; són, pel contrari, les seves necessitats més clares i les més altes realitats de la vida de la humanitat, sense les quals no seria possible concebre la existència, ni desitjar la seva continuïtat. Si l'idealisme està desacreditat entre nosaltres, es perquè se l'ha conservat infinitament lluny de la vida, i perquè no ha expressat encara aquí les més reals i fortes aspiracions de l'ànima humana. Però el veritable idealisme és aquell que enfonsa les seves arrels en les més pregoneres necessitats de l'existència, aquell que expressa la pròpia voluntat de viure una vida enterament humana. La veritat és que tota civilització que pretengui deixar de fonamentar-se en un idealisme d'aquesta naturalesa, atany, sols per aquest fet, el termini de la seva existència; trenca així tots els ressorts que el sostenien i li daven impuls.

D'altra banda, no concebeixen cap esforç de redempció nacional sense una mena de conversió i exaltació religiosa dels esperits. No és en el marasme intel·lectual, en el letargi col·lectiu, que es poden elaborar els grans moviments redemptors, i als qui vulguin contradir, preguntem simplement què és aleshores el que explica el perquè no hem entrat encara en aquest camí de redempció. Aquesta exaltació religiosa dels esperits, di-reu vosaltres tal volta, que és una utopia. Us il·lusionem. La veritable utopia és pensar que sense ella es pugui redimir qualsevol país. Anomenem l'espert «pràctic» al que veu tot just les determinants inferiors de les evolucions socials. Però ells anomenen veritablement esperit pràctic el que veu les determinants superiors. «Heu's aquí — els diuen — com el vostra materialisme us fa víctimes de la utopia més perillosa. Per això gairebé tots creieu en les generacions espontànies, i nosaltres, per contra, no creiem en una milloria de la nostra vida nacional sense que les més íntimes fibres de les consciències siguin somogudes.»

Són els materialistes, en el fons, els grans escèptics. Els fa por creure que de la mort pugui ésser-ne qualsevol llavor de vida.

La nostra salvació nacional o es farà pel camí que deixem indicat en síntesi, o no es farà. Car no hi valen les presses ni les impaciències davant la irreductible realitat de les coses.

X. X. X.

L'Autonomia universitària

Retallam de «La Correspondencia de Valencia»:

Amb la grandiosa i severa solemnitat de costum, se celebrà ahir en el nostre primer centre docent la sessió d'obertura de curs.

El professor de Religió de l'Institut, don Lleó Ibáñez, oficià en la capella de la casa la missa de l'Esperit Sant, a la qual assistiren el Rector, alguns catedràtics i molts escolars i invitats, i acte seguit s'organitzà al saló rectoral la comitiva, que es dirigí al Paraninf.

Aquest estava pleníssim d'escolars veient-hi moltes senyores i senyorettes en les tribunes.

L'arribada del Rector fou saludada amb aplaudiments i visques a l'autoritat universitària i a l'autonomia, tirant-se moltes paperetes, en les quals es llegia en llengua valenciana «Visca la Autonomia Universitària!», «Muigi Montejoi!»

EL CORREU DEL MON

(Col·laboracions i reportatges de LA VEU)

Una potència econòmica

Huc Stinnes

L'acord Lubeca-Stinnes ha cridat l'atenció d'una vegada més sobre el gran capità de la indústria alemanya i resulta d'actualitat examinar la seva potència econòmica.

Es han equivocat aquells que han presentat Huc Stinnes com el cap d'un trust. L'industrial alemany és agressor dels trusts i no preconcitza pas a Alemanya sinó la formació de grans «comunitats d'interès», batejats amb el nom bàrbar de «Korzer», que deriva de consorci. Les societats que formen part d'aquests «Korzer» guarden llur independència, però els uneixen lligams financers i econòmics. Dotze «Korzer» s'han repartit la conca minera i metal·lúrgica del Ruhr i porten el nom de les societats mineres o dels ans d'indústria.

El «Korzer» Hoetsch Rhein Elbe i Stinnes és el més vaüt i el més important de tots. La seva base, com la dels altres «Korzer», està formada per les activitats mineres i Stinnes sembla preocupar-se especialment d'aquesta base es desanrolli i s'estengui. No solament traeix així els seus orígens — car la seva carrera ha començat succeint el seu pare com a director d'uns agrupaments de mines que encara existeix amb el nom de Stinnes — sinó que

obeeix també amb això a interessants consideracions d'ordre econòmic.

Stinnes considera «que el carbó permetrà a Alemanya practicar una política mundial». El carbó és indubtablement un combustible indispensable a tota indústria, però és també el nòbit dels vaixells. Mai Anglaterra s'hauria trobat en situació de dominar el marcat de nòbits si no hagués disposat de 60 o 70 milions de tones de carbó per a exportar. Si Alemanya vol tornar a ésser una potència marítima i reconstruir la seva flota, cal que impulsi la seva producció hullera.

Durant els vint anys anteriors a la guerra, Stinnes aconseguí posar, el seu interès a Anglaterra, controlant cinc milions de tones de carbó. Després de l'armistici, com que havia d'abandonar aquestes projectes ardit, Stinnes llança els seus esforços sobre les mines de la conca del Ruhr. El seu ascendent entre els industrials alemanys és tal, que ha arribat inclòs a persuadir al vell Emili Kirdof, organitzador i ànima del famós sindicat dels carbons d'Essen, a què s'adherís el seu «Korzer», la societat minera i metal·lúrgica de Gelsenkirchen, fins ara independent.

L'actual domini huller del grup Stinnes es compona dels quatre elements següents:

PRODUCCIO EN TONES

Hulla

	1913	1921
Stinnes (personal)	3.708.915	3.809.748
Gelsenkirchen	10.353.050	8.127.390
Deutsch-Luxemburg	5.255.586	3.558.978
Unió Bochum	1.795.016	1.318.636
Total del grup Stinnes	21.112.597	16.711.752

Cok

	1913	1921
Stinnes (personal)	553.542	563.049
Gelsenkirchen	2.430.208	1.932.863
Deutsch-Luxemburg	1.746.424	1.261.750
Unió Bochum	318.119	253.032
Total del grup Stinnes	5.048.353	4.010.694

El tonellatge extret solament pel grup Stinnes representa el 16,6 per cent de l'extracció total d'hulla al Ruhr (91.003.871 en 1921), i el 17,2 per cent de la fabricació del cok metal·lúrgic (32.413.077 tones).

Hom pot comprendre que aquest grup es troba en condicions d'assegurar els lluraments regulars de carbó a l'Entente, com ho va proposar fa poc, oferint la seva signatura comercial, així com la del grup amic de Peter Kloeckner.

Es més difícil determinar la potència metal·lúrgica del grup. Primerament cal recordar que el grup ha perdut 31 alts fornals situats a Lorena i al Luxemburg. No obstant, resten 35 alts fornals al Ruhr. Després el Govern ha donat als propietaris desposseïts 320 milions de marcs, en concepte de reparació. Unicament la Gelsenkirchen ha rebut 55 milions de francs en espècies i 40 milions en obligacions.

Gràcies a aquestes indemnitzacions, el grup Stinnes ha pogut estendre la seva base hullera i pendre participacions en algunes fàbriques d'acer de mitjana importància. No s'ha pogut determinar la producció actual de l'acer del «Korzer» Stinnes, però de totes maneres se sap que la capacitat de producció dels alts fornals és de 1.672.000 tones. Treballant del tot aquests alts fornals, podrien llançar al marcat més d'un milió i mig de tones d'acer, i suposant que actualment la producció sigui de 700.000 tones, no és posar-se lluny de la veritat.

Però el punt flac de la gran empresa és la manca de material de ferro per a alimentar alts fornals d'aquesta capacitat. El mineral de Lorena és tornat a França, i el Luxemburg a Alemanya. Es cert que Stinnes, en liquidar els alts fornals de Differdange s'ha assegurat per contracte el lli-

rament anual de 300.000 tones de mineral durant un termini de trenta anys. Altament ha estimulat, com tots els alemanys, l'extracció del mineral hemalita de Siegerland, Nassau, Weser i Harz. Però ha de multiplicar encara els seus esforços, car la siderúrgia alemanya no pot viure sense el mineral estranger. I com que el mineral manca, per qual-sevol raó, fa venir mineral de ferro estranger per a fer treballar els alts fornals, produint-se aquest cas des de fa algun temps.

El grup Stinnes no es limita a associar la producció hullera i metal·lúrgica com fan tots els grups semblants del Ruhr. Estén també a la indústria elèctrica, del paper i, finalment, sobre la navegació fluvial i marítima. La seva activitat traspaasa, doncs, els límits de la conca del Ruhr.

El «Korzer» Stinnes, compta, entre els seus membres, el grup elèctric de Siemens-Schuckert, compost de tres elements: la Siemens i Halske, de Berlín; la Schuckert i Cia, de Nuremberg, i la Siemens i Schuckert Lt. Són totes tres immenses empreses que fabriquen uns instruments pel corrent a baixa tensió (Siemens i Halske); les altres, aparells per a la indústria electroquímica (Schuckert). Les societats mares proveeixen aquestes empreses de carbó, ferro, metalls i absorbeixen una part de llurs productes, dels quals la major part surt, no obstant, cap a l'estranger.

A més a més posseeix Stinnes una flota comercial i algunes drassanes, descomptant la flota de navegació fluvial. Per algun temps fou administrador de la Hamburg-America, però se'n sortí quan es portà a terme l'acord amb el grup Harrmann, dels Estats Units. Es Vanina de la companyia de navegació Deutsch-Ostafrika, adquirida per meitat amb el

Lloyd de Brema, i té gran influència sobre la línia Sloman.

Finalment, el grup Stinnes posseeix importants fàbriques de cel·lulosa a Königsberg, a Silesdorf, sobre el Rin, a Colònia, a Krapfack, a Hille-gessen i a Frechen, reunides sota la raó social Koholy A. G. de Berlín.

I per a assegurar el consum del paper, ha adquirit prop de 60 diaris alemanys i diverses cases editores.

Es deixen per a enumerar una llarga llista d'empreses de tota mena (zeppelins, automòbils, mines de tipus), que estan il·ligades al grup Stinnes, sigui per comunitats d'interès, sigui per lligams personals. La llista completa d'aquestes empreses ocuparia una columna del diari. Només cal dir que el grup Stinnes posseeix avui la quasi totalitat de les accions de la Companyia metal·lúrgica i minera, alguna de Viena, controlada abans per la Fiat, i que ha pres peu a Txecoslovàquia amb la societat anònima Greinitz.

Les dades que acabem de transcriure donen una idea del lloc que ocupa el grup Stinnes en la vida econòmica de l'Imperi.

Quins capitals representa? Si hom inclou les empreses elèctriques, unides per contracte fins l'any 2000, s'obtenen les següents xifres en marcs:

Capital de les societats mares, marcs 1.770.343.270; capital de les societats filials, 797.533.701; participacions, dos milions 106.401.600; subparticipacions, 326.702.347; empreses i participacions de Stinnes, 758.502.960. Total, cinc milions 759.483.876.

Si s'afegeixen a aquestes xifres les participacions de Stinnes en les diverses empreses a l'estranger i a Alemanya, i que no formen part del «Korzer», vindran a augmentar-se en 2.220.117.551 marcs, o sigui que el grup Stinnes representa 8 mil·lions de marcs.

El «Korzer» limitat té 200.000 obrers llogats, i el grup, amb totes les seves participacions ampra 600.000 homes. Hom comprèn que a Alemanya, que s'enlluerna per les coses grans, es formi una llegenda entorn de l'ànima de tota aquesta vasta empresa que és Huc Stinnes.

Conversió de D'Annunzio

La premsa catòlica de Milà ens informa d'un cas curiós referent a D'Annunzio.

Ja se sap que el famós poeta fa poc visità l'antiga Abadia de Maguzzano, residència actualment de Franciscans d'Algèria. S'agenollà devotament i davant el Sant Crist bizantí, al bell i en sortir digué que la seva producció literària no havia estat sempre pura i que es proposava analitzar d'aquí endavant la virtut. Segons la informació esmentada, féu D'Annunzio present als monjos d'un retrat seu al qual escrivi «als meus estimats germans en Crist ara i sempre».

Brieux i els crítics

M. Eugeni Brieux, de l'Acadèmia Francesa, ha descobert la manera de desarmar als seus censors, no precisament donant-los l'altra galta, sinó senzillament callant. La seva última comèdia «L'advocat», que es representa al vodevil, ha estat ben rebuda, però els crítics hi troben, naturalment, alguns defectes.

Què hi ha de dir?, preguntaren a Brieux. «Res absolutament. En mon concepte és una obligació de l'autor el guardar silenci, un cop ha estat representada la seva obra. Però i si els crítics desnaturalitzen llur intenció? Això demostraria que jo no he sabut exposar ben bé el meu pensament. No n'hi ha prou amb que un autor dramàtic sigui un geni. Cal que en les seves obres hi hagi facilitat de comprensió per part de tothom, no solament de les persones cultes, sinó també dels homes de formació elemental, dels omes que mai no recorden el que ha passat a l'escena precedent i que barregen els personatges, adhoc dels intel·lectuals malaltissos».

M. Brieux calla sobtadament. Un hom criu que estava a punt d'afegir: «i adhoc dels crítics».

Etapes d'un viatge

Ginebra-Berna

Abans d'entrar a Suïssa, pensàvem trobar enlla un país pleteric de vida i de riquesa, lliure dels grans problemes que ha suscitat la guerra, i d'Hisenda sanejada i segura. La presumpció era massa optimista. Suïssa, allunyada del conflicte europeu per una tan sàvia com difícil neutralitat, podia en la imaginació de molts, ésser un oasi de pau en mig de la gran crisi europea, podia haver-se aixoplugat, moralment, sota la perfecció inaudita del seu sistema polític i administratiu, i materialment sota les seves muntanyes escarpades i d'una grandiositat aclaparadora. Però el cert és que hi ha moviments i conflictes que venen tots els obstacles i fan sentir llur decisiu influx a tot un continent i fins més enllà.

Així, en entrar a Ginebra, que plaent i encisadora rep el foraster en un ambient, potar massa poc suís i massa cosmopolita per a subjugarlo del tot, ens hem trobat amb un poble que lluita entre grans corrents oposats, amb un poble pendent de la resolució de problemes transcendents i subjecte a una fonda crisi econòmica. Ni el ja oblidat tinteix de l'or, ni la tranquil·la aparença de les ciutats i viles, pot esvair el remor de la lluita que es prepara. Fa poc, amb motiu de la modificació de les lleis penals, en el sentit de restringir dins d'uns termes prudencials la llibertat de la premsa i corregir certs abusos que venen observant-se, els partits anomenats d'ordre, foren vençuts. Bé es veu que la victòria no és dels socialistes, que es'ls van sumar elements de la coalició governamental, però aquells, atribuïnt-se l'èxit a la seva organització, esperen amb ànsia un nou plebiscit, més important, provocat per ells i que s'està discutint en aquests moments al Parlament Federal. Es tracta d'una proposta demanant l'expropiació de les fortunes privades. El Consell l'ha rebutjat, al Parlament també serà rebutjat, i el mes de desembre passarà a plebiscit. La impressió és que la dita moció no obtindrà èxit, ans al contrari, s'augmenta amb certesa, que el poble, per gran majoria, ha de desestimar-la. Evidentment, Suïssa és un poble burgès, amb totes les virtuts inherents a la petita burgesia, que en ell predomina. La seva constitució i estructura íntima s'apoya en aquestes virtuts. A Berna, l'aristocràcia, es pot apreciar aquells rastres perdurables d'un passat brillant, font de les perfeccions actuals. Ginebra, vora els seus llacs encisats, Lousanne, entre les seves vilesjolives que es reflecten i es miren en les aigües clares del Lemán, no podent amagar l'abigarrament de la seva població, l'aparença mundana i els aires de ciutats franceses. Berna, al contrari, sent viure encara la dignitat dels seus antics patricis, les cases dels quals, prop la muralla, semblen dominar tota la part vella de la urbs.

L'aristocràcia, viva encara en molts indrets, i la petita burgesia estesa arreu de Suïssa, triomfaren en el proper plebiscit. En el seu propòsit de donar a conèixer el que pot fer una perfecta administració i una sàvia política, al bloc governamental que les representa, preparen un projecte de pensions a tot invàlid o impedit per al treball, i a tot al qui per llur edat avançada no pot guanyar-se la vida. Amb això acabaran l'obra del benestar dels seus compatriotes, però serà un nou factor de la crisi econòmicofinanciera.

La crisi econòmica de Suïssa, obeeix a moltes causes, assenyalant entre altres la baixa de les divises de tots els Estats que la volten, la qual cosa ha fet minvar el treball en les indústries bàsiques d'aquest país, la metal·lúrgica i l'hoteleria.

La vida a Suïssa és molt cara; el treball no és abundant; el nombre de forasters disminueix en relació d'altres anys, tot i havent-se rebaixat els preus dels hotels. Això s'uneix a la crisi financiera que menaça el dèficit del seu pressupost. L'Estat, impotent per a rebaixar els sous dels seus funcionaris, ho ha fet de manera in-

directa, augmentant els impostos que damunt d'ells pesen, en el seu desig de nivellar les seves finances. Aquest és el problema que més preocupa, i el que es discutirà més extensament en les sessions de les cambres que ara tenen lloc.

Amb tot, encara avui és Suïssa, la nació plaent d'altre temps. Sota els seus aires de modernitat, viu l'ànima d'un passat de fondes virtuts i d'espiritualitat la més pura. Com s'enganyen els que es creuen que és quelcom d'artificios i mancat d'un ferm patriotisme! Que malament la miraren aquells que en «lla hi veieren» model d'alguna quimèrica internacional a implantar arreu del món! La política internacional de Suïssa, sempre disposada a encapçalar actuacions sense cap color partidista i d'un caràcter humanitari, els va enganyar. La raó no és altra, que com tot poble si no vol morir, ha de tenir una política internacional. Suïssa, no podent n'hi fer una altra, s'ha vist precisada a donar-li aqueixa modalitat, única apropiada a la seva situació i als seus mitjans.

Ginebra, la cosmopolita, i Berna l'aristocràtica s'uneixen en les paraules inscrites al palau cantonal d'aquella, i que són una transcripció del consell que el pare de Rousseau li donà abans de morir: «Fill meu, estima el teu país». I aquestes paraules plenes d'unció i d'una força espiritual incommensurable, uneixen per damunt totes les valls i damunt tots els cims de Suïssa. Per elles construí aquesta màquina prodigiosa que és el seu exèrcit i aqueixa encara més meravellosa màquina que és la seva perfecta organització en tots els ordres de la vida pública, aqueix és el secret de l'existència de Suïssa, per damunt de la diversitat de llengües i de races. Hi ha potser algun país que pugui viure sense aquell sublim amor? La pàtria — força espiritual — lligant el que els interessos materials poden deslligar, tal és el símbol d'aquest poble que té tant que imitar i tant que cobejar, per altres Estats en aparença poderosos, però en el fons més pobres que ella, perquè els manca aqueix gran motor de tota alta iniciativa, que és la unitat espiritual, perquè no han capít encara en tota la seva plenitud la valor d'aquella suprema força ideològica, que és el sentit de pàtria.

EDUARD AUNOS

Berna, 25 setembre de 1922.

Institut francès

Curs de 1922-1923

HORARI

- I. Curs de llengua francesa.
 - I) Curs normal. Professor: M. Casses. Divendres i dissabtes, de sis a set.
 - II) Curs superior. Professor: M. Bertrand. Dimarts i divendres, de sis a set.
 - III) Curs del vespre (francès pràctic i comercial). Professor: M. Casses. Dilluns i dijous, de nou a deu.
 2. Curs de Cultura general.
 - I) Gramàtica. Dilluns, de sis a set.
 - II) Fonètica. Divendres, de set a vuit.
 - III) Literatura francesa. Dimarts, de set a vuit.
 - IV) Geografia. Dissabte, de set a vuit.
 - V) Història. Dijous, de sis a set.
 3. Curs públic (grans figures de la França contemporània). Dijous, de set a vuit.
- Matrícula: Deu pessetes per mes i trenta per trimestre.
- Biblioteca: Oberta de dos quarts de sis a les sis.
- Inscripcions: Es poden fer al despatx del director, Consell de Cent, número 338, tots els dies, de cinc a vuit.

L'atemptat contra En Cambó

Més protestes

De l'Alcaldia Constitucional de Montblanch.

L'Ajuntament de la nova presidència en sessió de data 28 del corrent acordà protestar de l'atemptat comès en terres andaluses en la persona de don Francesc Cambó, intendent assessorar-lo violentament. A l'immensa condonència que la consumació del salvatge propòsit hagués produït a Catalunya es tradueix en satisfacció per lliurar-se l'il·lustre capdavanter del moviment nacionalista català completament il·lès de l'atemptat.

Complint dit acord em complac en comunicar-ho a aquesta entitat de vostra digna presidència.

Deu vos dongui molts anys de vida.

Montblanch, 30 de setembre de 1932.

— J. Poblet.

Sr. President de la «Lliga Regionalista». — Barcelona.

De l'Alcaldia Constitucional de Sitges.

«Sr. En Francesc Cambó: Em plau comunicar-li que l'Ajuntament de la nova presidència en sessió del dia 27 acordà per unanimitat protestar amb tota l'ànima de l'atemptat de què heu estat objecte, felicitant-vos ensem amb haver-ne sortit il·lès.

Visqueu molts anys pel bé de Catalunya. — Sitges, 30 de setembre de 1932. L'alcalde-president, J. Planas i Robert.»

«El Eco de Badalona»

Diu «El Eco de Badalona»:

«De l'atemptat a Cambó. — En plena carretera, prop de San Lucas de Barrameda, unes mans criminals atentaren contra la vida de l'eminent home públic de la nostra terra don Francesc de A. Cambó, el qual resultà mil·lengrossament il·lès.

Si tot atemptat deu merèixer la reprobació més rotunda de les consciències honrades, el de què es tracta ha d'unir a aquesta reprobació una protesta col·lectiva: la d'intentar-se suprimir, amb un dels nostres homes-cims, unes de les primeres figures representatives catalanes.

Del barbre atemptat protestem amb tots els badalonesos, partidaris o no de la política que el senyor Cambó sintetitza, però convençuts tots del que val la figura eminent del català il·lustrat.

Senyor President de la Lliga Regionalista de Barcelona.

«La Veu de Tarragona»

«Cambó. — Jamai la figura venerable del gran polític i leader català ha ressorrit tant com en aquests dies, a punt de caure mort per les baltes criminals; jamai s'ha mostrat més viva la veneració que la figura aquil·lana del Mestre desperta arreu de Catalunya; jamai s'hem admirat ni sentit el que l'estimàvem com al corferir-nos la frisança del perill de perdre al qui és l'ànima del moviment ascensionista de Catalunya.

D'on han vingut els trets, qui ha carregat els fusells que posaren vuit impactes en l'auto que portava al Mestre per les carreteres de l'altra part d'Espanya, allí on no pot ni sospitar-se que pugui tenir enemics polítics ni personals?

Aquesta és ja pregunta que tothom es fa i ningú dona amb la solució: descartat en absolut l'element indígena, gadità i andalús, perquè comés l'atemptat, per ell no tindria sentit comú, queda el convenciment de que els trets han sortit de Catalunya, i han estat tirats ben lluny, amb tal d'allunyar sospites i de procurar-se l'impunitat.

Recordem l'odi de l'U. M. N. contra En Cambó; recordem que algú dels senyors que la forma, ha parlat de tirar al vent els separatistes; recordem encara que per la gent de Madrid, a Catalunya no hi ha més catalanistes que els de la Lliga, ni a la Lliga altre director que En Cambó; recordem també les paraules incalificables dels sots-secretaris de Governació, quan per primera vegada parlà amb els periodistes del fet criminal que ha extremat Espanya, treient-li tota importància.

I és que En Cambó cantellut, forjat d'una sola peça feta d'intel·ligència, amador de Catalunya fins a l'idolatria, és el seny ordenador i ha tingut la gosadia i l'habilitat incomparables d'anar a combatre a l'enemic en sa pròpia llar, fins a fer-se indispensable; ell ha sigut l'únic ministre de Foment i el millor ministre d'Hisenda;

ell ha ensenyat patriotisme als patrioters, posant-los en ridícul i imposant-se a Espanya que el rebia amb una tremenda prevenció.

Totes aquestes coses no les perdonen ni els de la U. M. N. ni els polítics d'ofici de la vella i dissortada Espanya, que el que menys han fet i faran, serà tirar terra a l'assumpt, treure-li importància, fins a repetir el que ja ha dit el sots-secretari de Governació: «Aquí no ha passat nada». El caràcter d'En Cambó ajudarà a que els polítics d'ofici surtin bé en aquest propòsit.

Molt ens temem que els autors de l'atemptat no seran haguts, no perquè els jutges no hi prenguin interès (ben lluny de pensar-ho), sinó perquè és evident que s'hauran emplatat tota mena de maneres per a despistar a la policia i a la Guàrdia civil, que són els braços de l'Administració de Justícia.

Però siguin quin sigui el resultat de la investigació judicial, l'atemptat contra la vida del Mestre posa un punt més d'odi en les lluites polítiques de Catalunya: no hi ha cap certitud, però hi han sospites que res ni ningú almurarà, i, ai dels culpables si el poble nostre els arribava a descobrir!

De la sang generosa d'En Cambó, vessada a Hostafranchs, n'elxi pura, més ferma i més violenta Solidaritat Catalana: també aleshores mans criminals atentaren contra la vida del Mestre: l'atemptat d'ara apropià més als bons catalans en les lluites que s'ataren.

I, mentrestant, els qui encara es creuen amb dret a malparlar del nostre capdavanter, que s'hi comparin: i qui ha treballat tant per a Catalunya com el nostre Cambó? Qui és el que el malparla havent vessat sang per Catalunya i per Catalunya ha estat a punt d'ésser per dues vegades assassinat? I ell, imperturbable, seguirà laborant per la Patria oprimida.

Deu ha salvat novament la vida al gran Cambó: Catalunya el necessita per a assolir de pressa la seva llibertat; deposem antagonismes personalistes, festegem tots plegats amb alegria el perill passat, però amb l'arma al braç carregada, disposats a repel·lir noves agressions possibles. — M. M.»

«El Liberal» de Mataró

Diu «El Liberal», de Mataró:

«De l'atemptat a Cambó. — Suposem als nostres lectors enterats per les extenses i detallades informacions de la premsa, de l'atemptat frustrat dirigit al senyor Cambó, quan en auto acompanyat d'algunes persones de la seva intimitat, es dirigien la nit del dissabte, dia 23, des de San Lucas de Barrameda al Puerto de Santamaría, província de Cadix.

Aquests fets criminals sempre han d'anatematitzar-se siguin les que siguin les persones a les quals es dirigeixin, i nosaltres que així ho entenem, protestem del cas; ens alegrem de què hagi sortit en bé de la salvatjada el senyor Cambó i els seus acompanyants i desitgem que les autoritats tinguin la sort de trobar el Zulu i complis, si n'hi ha, per a exemplar càstig del seu criminal fet.

Sardanes

DEL CONCURS DE COBLES

En una de les dependències del Palau de la Música Catalana, ha tingut lloc una reunió del Jurat de Cobles de Catalunya, que organitza la Jovenut Nacionalista «La Falç», quedant definitivament redactades les bases que han de regir en el mateix.

Essent obligatori per les cobles que hi prenguin part, executar dues sardanes imposades, s'han ofert els mestres Enric Morera i Francesc Fajó per a compondre-les.

El Foment de la Sardana de Barcelona ens prega convidem a tots els seus socis que els plagui l'ensenyar de dansar la sardana, se serveixin assistir a la reunió preparatòria que tindrà lloc el vinent dijous, dia 5 del corrent, a dos quarts de vuit del vespre, a l'estatge social (Duran i Bas, 9, principal).

Dit ensenyament començarà dintre pocs dies.

Notes de la Generalitat

EL «BUTLLETI DELS MESTRES

Ha sortit el núm. 17 del «Butlletí dels Mestres» que conté el següent sumari:

«Autorenovació. — Pedagogia: La Setmana final de l'Escola d'Estiu. — Diferències d'opinió dels mestres i dels psicòlegs respecte a la intel·ligència dels infants, per E. Mira. — Vida Escolar: Sobre ensenyament del llenguatge, per A. Fàbrega. — Llibres. — Revistes. — Notícies breus.

EN VIDAL DE LLOBATERA

Ha tornat de Llagostera donant per acabat el seu estuèig el diputat de la Mancomunitat don Pelai Vidal de Llobatera.

L'actualitat social

EL RETIR OBRER OBLIGATORI

El Comitè Pro Retirs Obrers celebrà el quart acte de propaganda de divulgació del programa mínim a favor dels treballadors vells, el dia 12 del corrent, a les deu de la vetlla, a l'Ateneu Obrer Català de Sant Martí, Plaça Mercat, 2, Clot.

A l'esmentat acte hi parlaren els senyors Vilanova, Palomas i Nieto i el president del Comitè Pro Retirs, En Peró Gorga Artigas, els quals dissertaran, entre altres punts del dit programa, sobre el que fa referència a la contribució per part de l'obrer al pagament d'una pesseta mensual obligatòria, que unida a les tres que paga el patró per a cada un dels seus obrers i la una que paga l'Estat per a cada un de tots els treballadors, li permeti percebre, en concepte de retir i als 60 anys com a màxim, la quantitat de mil pessetes anyals.

A aquest acte, que serà públic, es poden donar per convidades les societats obreres, cooperatives i entitats culturals que sentin simpatia per a aquesta campanya humanitària, les quals podran unir-se a les peticions que en forma de telegrama circular seran trameses al president del Consell de ministres i al ministre del Treball, com a resum de l'acte.

CONFERENCIA D'ASSEGURANCES

La Comissió organitzadora de la Conferència Peninsular de Barcelona, en la seva reunió setmanal, ha dedicat atenció a l'aspecte internacional de l'Asssegurança de Maternitat, íntimament relacionat amb el Conveni preparat en la Conferència de Washington, relatiu a la protecció a la dona i amb les disposicions legislatives acordades a Espanya per a la seva aplicació.

La Comissió, completament identificada amb les manifestacions del ministre del Treball, ha acordat recomanar a totes les ponències que tinguin en compte, en les seves propostions, la forma de facilitar l'aplicació de l'esmentat Conveni internacional i dels preceptes legislatius del nostre país, atenent a la necessitat expressada pel Govern de què informi complidament i principalment sobre aquest important aspecte del problema.

Es va cordar la difusió a totes les províncies del projecte de taula de mobilitat presentat, basat en les estadístiques de les Societats de Socors mutus de Catalunya, amb l'objecte de què serveixi de termini de comparació amb l'experiència d'altres regions, per al seu oportú estudi.

En començar la sessió, la presidència va dedicar un sentit record a la memòria de don Lleóhard Rodríguez, vice-president de la Conferència d'Assurances socials de Madrid, i ministre del Govern que va portar a la «Gaceta» el retir obligatori, i a la d'En Rafael Conde i Luque, col·laborador durant molts anys de les reformes socials a Espanya.

DE L'ASSALT DEL TREN

El jutge senyor Reinoso ha celebrat una extensa conferència amb el comissari de policia senyor Marin, en la qual, segons sembla, han tractat de les detencions practicades.

Dels delinqüents a Cèrber per la policia francesa, fins ara no es té notícia oficial al Jutjat.

L'escrit presentat al Jutjat pel lletrat senyor Garcia Torné i procura-

dor senyor Nagre, en el qual demanaven reforma de l'acte de processament i presó, dictat contra Segimón Solà, ha estat rebutjat pel jutge de la Barceloneta.

Per la guàrdia civil ha estat detinguda a Girona una dona anomenada Maria, amant d'Antoni Jiménez. La dita dona serà portada a aquesta capital.

SUMARI ACABAT

El Jutjat de Drassanes, secretaria del senyor Garcia Gamaño, ha elevat a l'Audiència, conclús el sumari que per assassinat de Jaume Figueras Rustirol instruí.

El fet va ocórrer al carrer de Carretes la nit del dia 11 del mes passat. Per l'esmentat delictes no hi ha cap processat.

EL CONFLICTE DE FIGOLS SEQUEIX

La Corporació General de Treballadors, Unió de Sindicats Lliures, ens prega rectifiquem la notícia propagada sobre una suposada solució del conflicte que sostenen els minaires de Figols. La situació penosíssima segueix com el primer dia per proposar la Direcció unes condicions que els obrers no accepten, entre elles la d'una intensificació del treball amb un augment del 15 per 100, sense oferir els mitjants suficients d'exploació, amb el mateix preu d'abans.

Els esports

TORNADA DELS DEL «BARCELONA»

Ha tornat a la nostra ciutat l'equip del «Barcelona F. C.», que jugà a Madrid dos partits amb el «Racing» madrileny, dels quals sortí vencedor.

Els jugadors catalans foren rebuts a l'estació per bon nombre de socis del «Barcelona F. C.», que els felicitaren per llurs triomfs.

F. C. BARCELONA

Abonament a localitats

Ha quedat obert l'abonament a localitats del camp nou. Els socis subscriptors d'obligacions tenen dret preferent, essent indispensable que adreixin llurs comandes, per escrit, amb indicació del número de soci, a les Oficines del Club, Pintor Fortuny, 1, fins el dimecres vinent, dia 4 a les nou de la nit.

Cultura

Queda oberta la matrícula per a incorporar als cursos: Dibuix, Repàs (llegir i escriure català-castellà) i Francès, primer i segon curs, que, com en anys anteriors, es donen a Catalunya A. A. del Districte V. (Nou de la Rambla, 16), de set a onze de la vetlla.

La inauguració dels dits cursos tindrà lloc el diumenge, dia 15, a les onze del matí, al mateix local, amb el repertiment de premis als alumnes del curs proposat.

Reial Acadèmia de Ciències i Arts

OBSERVATORI FABRA

Soció Meteorològica i sismica

Setmana del dia 25 de setembre, al 2 d'octubre de 1932, a les 8 hores.

Estació Meteorològica

Temperatura màxima, 23'9 graus el dia 29, a les 15 h.

Temperatura mínima, 11'9 graus el dia 30, a les 15 h.

Màxima velocitat absoluta del vent, 22 metres per segon el dia 26, a les 23 h. 45 m. del SW.

Pluja total en mil·límetres, 51'3 els dies 26, 27, 28 i 29.

Saturació de l'aire, 6 hores en total.

Humitat relativa inferior a 50 per 100, 23 hores en total.

Humitat relativa mínima, 35 per 100 el dia 1, a les 1 h.

Estació sismica

Durant la setmana no s'ha registrat cap terratrèmol.

El director de la Soció, Dr. Fontseré.

Els Chors d'En Clavé a París

II (LA RECEPCIÓ)

A l'«Hotel de Ville» han estat rebuts per la Municipalitat els chors d'En Clavé.

El programa del concert era resistent «suggestiu»: «Himne espanyol» (lleixit «Marxa Reial»), «Gloria Espanya», «Gran jota de la Dolores», etcètera, alternant amb música de «Garde Republicane».

Hom es preguntava amb insistència si els braus cantaires catalans cantarien la «Cançó del Soldado», requeriments del senyor Quiñones de León.

Una dama francesa, va dir-me la gènuament, tot llegint el programa: «Em creia que eren catalans, però veig que són «des espanyols».

El vice-president del Consell Municipal va fer un brillant discurs dient que els catalans estan en plena renaixença, i que el moviment polític català és seguit amb interès per la França, que de totes les terres de l'Espanya els francesos estimen el bretot i especialment la nostra Catalunya, tan semblant a la França per la seva civilització i per la seva cultura, no oblidant la gesta dels voluntaris catalans a la gran guerra.

Magnífic discurs, el de M. Fernand Laurent.

En Capdevila, president dels Chors d'En Clavé, parla en castellà i diu per acabar: «Visca França».

Hi havia realment en el fons dels catalans que l'escolaven, un estat psicològic semblant al de l'home que ve de cometre una covardia.

Això es va constatar quan aquests homes d'el, segons les vibrants estrofes de la «Marsellesa», amb un lleuger tremolament de veu:

«Abans morir, que ésser esclaus».

III

EL CONCERT DEL CASAL CATALA

Amb un ple formidable (es calculen 2.000 persones) ha tingut lloc el concert dels Chors d'En Clavé, convidats pel Casal Català.

Segons versions autoritzades, al no comparèixer el director senyor Novil i altres elements organitzadors de l'acte, a l'hora del concert, és degut a la següent «alta política diplomàtica internacional» de l'ambaixada d'Espanya:

Algunes hores abans de la festa, l'ambaixada espanyola a París, ha convidat a un àpat monstre (300 francs cobert) als senyors que componen la comissió directora dels Chors d'En Clavé. Allí, en mig de l'expansió comunicativa, que donen tabacs i licors, ha estat tret, hàbilment manejat, el fantasma sinistre del «separatisme». Aquesta visió esgarrifosa, junt amb llur estat gastro-cerebral, ha obligat als dits senyors a cercar el repòs absolut.

Els catalans, que esperaven homenatjar els benemèrits directores dels Chors d'En Clavé, s'han hagut d'accontentar ovaçionant els braus choristes catalans, que, sense llurs cadells, han volgut donar proves de germanor i afecte al «Casal Català».

Mereixen un elogi entusiasta els cantaires que componen el chor de Riudoms, que, amb una justesa remarkable, han obert el concert amb el «Salut als Cantors».

Sotà la batuta improvisada del mestre Bertran, els chors d'En Clavé han interpretat les més belles composicions populars de la nostra terra.

El Casal Català, ha presentat el virtuós violinista de dotze anys Joan Llobell, acompanyat al piano per la xamisa danisella Encarnació Mus.

Un cop finalitzat l'acte, per un breu parlament de comiat de la Junta directiva del Casal Català, el públic ha demanat «Els Segadors», que han estat cantats a peu dret per la multitud.

I encara, al darrer moment, la presència de la bella artista de Música-Hall, Raquel Meller, que ha estat parada del públic, ha donat lloc a un darrer número inesperat: cantant, la famosa cupletista, una gentil cançoneta espanyola, sens dubte per donar gust al seu ex-marit Gómez Carrillo, que degué assistir a la vetllada.

RAMON DE CURELL.

París, 26-9-1932.

Pagina Musical de LA VEU

4 d'octubre
de 1922
66

Teatre Liric Català

Avui tenim, és prou per a crear al seu entorn una atmosfera única, al meu entendre, en el conjunt de manifestacions musicals d'avui dia. Per a explicar-ho, vaig a fixar-me, més que en la virtuositat d'En Casals com a director d'orquestra, o en l'efecte del seu gest sobre el públic, en el domini prodigiós que exerceix sobre la seva orquestra, en la qualitat moral, per dir-ho així, amb què ha sabut enriquir-la per la sola força persuasiva, irresistible, d'una comprensió miraculosament musical.

Podreu comprendre fins a quin punt exerceix aquesta suggestió sobre els seus músics, pels següents fets dels quals he estat testimoni en el transcurs de mitja dotzena d'assaigs. Els vuitanta i tant remarcables professors a sou que componen aquesta orquestra, i els quals per consegüent, es troben sotmesos a les mateixes imperioses necessitats de l'existència que els seus companys d'art dels altres països, podent com aquests reclamar prerrogatives sindicals, modificacions de tarifes i limitació de les hores de treball, semblen haver oblidat del tot, sota l'imperi convincent d'aquest nou Orfeu, totes llurs reivindicacions corporatives.

Jo els he vist demanar assaigs més llargs o més sovint, sense pretenir estipendis suplementaris. He pogut constatar, al final de llargues sessions de treball, que, en lloc d'afanyar-se a encendre la cigarreta deslliuradora, o començar cap al cinema remunerador, la major part d'ells s'estrenyen entorn de llur mestre, frisosos d'obtenir qualsevol llicon suplementari sobre certs detalls d'expressió o de tècnica de l'obra que estaven assajant; els he vist assegurar a la sala, quan no eren menester a l'orquestra, per a no perdre l'assaig d'obres en les quals no hi tenien part, com gelosos de no perdre les observacions que poguessin enriquir llur comprensió musical; i també comentar apassionadament l'obra executada, fruir les seves belleses, quan ja els són familiars, o bé fer esforços per a capir-les, en el cas contrari; en una paraula, mostrar-se a cada moment desitjosos de fer-se dignes de l'enlairat ideal que els ha fet albirar el mestre director.

La restauració del Contrapàs llarg

INSISTINT

Un anònim corresponent, al qual agraïxo la deferència, va enviar-me un retall de «Las Noticias», del dia 7 del passat mes, on s'hi inseria un article titolat «El Contrapàs en marxa», que signa el crític musical «Salvatore».

En aquest article invoca als llegidors, que durant la propera festa major de Torroella de Montgrí, i en el local del Sindicat Agrícola d'aquella vila, sis velles, els noms dels quals, hi van ballar un Contrapàs llarg procedent de l'arxiu de l'avi Pep, tot per la cobla «La Lira», i que aquesta «antiga dansa empordanesa» va agradar molt.

Diu també que «aquesta primera contribució pràctica i pública a la resurrecció del contrapàs», va poder fer veure el «pas clàssic del contrapàs» al de la sardana d'aquell temps, la qual sardana «era considerada com un «ballet» insignificant». Tot això produeix un gros entusiasme a «Salvatore», i abocant pel bon gros l'aigua dels elogis a Torroella de Montgrí, diu textualment: «en los anales de este acontecimiento folk-lórico, el nombre de esta cultura poblacional deberá figurar en primer término, pues la tradición de que puede vanagloriarse podría cimentarse sobre la voluntad decidida y el entusiasmo por un ideal, parafado que em resulta, a més d'inexacta, molt fosca».

Així tenim, doncs, que Torroella

haurà de figurar com a cap de brot en la resurrecció del contrapàs.

I jo que em pensava que 15 anys enrera, quan segurament «Salvatore» no sabia encara el que era el contrapàs, ja l'havien restaurat els de Banyoles el dia 25 d'octubre de l'any 1907!

Amic Quimet Hostench, per què vas pendre sobre teu la feina, grossa, molt grossa, que te imposares? I tu, amic Carré, per què vas treballar tant en harmonitzar-lo i descliar aquelles velles solfes de casa l'avi Juncà? I vosaltres, Coderch, Ferrés, Plana Boschmonar, Teixidor, Badesas, Pau Mir, Sarquella, Gumbà, Pujol, Oliveras i Boix, ja n'esteu ben certs que ballareu el contrapàs l'any 7? I vosaltres, colla d'Olot, que el ballareu pel Corpus de l'any 8 a la vostra ciutat, no somiaieu pas? I vos, Pere Pagès i Rueda, que rediantre pensàveu quan escrivíeu aquell article titulat «El Contrapàs llarg de Banyoles», publicat a LA VEU del dia 4 de novembre de 1907 i els del Foment de la Sardana que ballareu a Vallvidrera el dia 5 d'abril de l'any 1908, tampoc fereu res? O, és que el nombre públic que amb els seus frenètics aplaudiments va obligar a repetir tot el Contrapàs llarg a la colla de Banyoles, quan les festes del Cinquantenari dels Jocs Florals al Park Güell, era sord, mud i cec? I vos Ballell, d'on vau treure a aquells onze que hi ha «mapats» a les vostres fotografies?

Tot això són falòrnies?

Així ho sembla, segons «Salvatore», el qual, així com els romans contaven els anys a partir de la fundació de Roma, ell deu començar a comptar les restauracions del contrapàs a partir de la data de fundació del Comitè, sense voler tenir en compte el que els altres han fet anys i anys abans d'aquesta fundació.

Això no fóra res, si «Salvatore» ho hagués ignorat; mes, tot quan jo he dit ara, que no és sinó una repetició de la meua carta publicada a LA VEU el dia 28 de juliol, nit, ho sabia «Salvatore» per la mateixa, tota vegada que ell forma part del Comitè i el Comitè, per mitjà del seu secretari, senyor Camós, me la va respondre, segons es pot veure a LA VEU del dia 18 d'agost vespre. I encara hi ha més; és que «Salvatore», en un article publicat a «Las Noticias», del dia 10 d'agost, hi posà al peu d'una nota, dient que «d'una informació que ha motivada els seus escrits, s'assabenta que farà com uns 15 anys que un grup de balladors banyolins van INTENTAR reproduir a Barcelona el Contrapàs llarg». Doncs si és va assabentar d'això, com és que ara ens diu que Torroella ha estat qui ha fet la «primera contribució pràctica» pública a la resurrecció del contrapàs?

Creu més pública la sala del Sindicat Agrícola de Torroella, que la gran plaça del Park Güell, de Barcelona, curulla de gent?

No, «Salvatore», per això no hi passo. No val a tergiversar fets i cal ésser veridic. Els banyolins no intentaren reproduir-lo com diu vostè, sinó que el reproduïren a Banyoles, primer, i a Barcelona després, i amb la mateixa orquestració es tocà i ballà a Olot pels olotins.

I entengu's bé que en insistir, res personal em guia, ja que poca cosa, per a no dir res, hi he fet jo, i, per tant, cap glòria em pertany. Em guia, només, un esperit de justícia i de veritat, i perquè no passi amb el contrapàs el que amb la sardana llarga ha passat, atribuint-ho tot a l'avi Pep, i quedant injustament preterit un fill, precisament de Torroella de Montgrí, el cèlebre Paredas, veritable inventor de la sardana

llarga, i del qual ningú s'ha recordat, qüestió sobre la que, si Déu ho vol, penso insistir també.

Quedem, doncs, en què el número 1 de les restauracions del Contrapàs llarg, toca a Banyoles, i de Banyoles, la major glòria pertany a en Quimet Hostench i en Francesc Carré, l'un com a director de ball i ballador, i al segon com a músic.

En l'article que comento, es diu que el Contrapàs és una antiga dansa empordanesa, afirmació que no crec jo que sigui fàcil de provar. Que de l'antigor, es ballava a l'Empordà, si, que es ballava el contrapàs a la moda empordanesa, també; mes, no és menys cert que es ballava també a la moda selvatana, com és cert també que el Contrapàs vivia en el Gironès, Selva, Baix Empordà, Alt Empordà, Garrotxa, Muntanya i Cerdanya, que formen la «provincia» de Girona, com vivia també a la plana de Vich, al Bergadà, Urgell i altres llocs ben distants de l'Empordà.

També, al meu entendre, és una equivocació dir que el pas del contrapàs era idèntic al de la sardana antiga. El pas de la sardana antiga, és ben conegut de tots els vells i era un pas uniforme, més o menys pica segons fos la melodia més o menys alegre; mentre que en el contrapàs hi havia l'«entrada», que és caminant, els «salt», les «canades» i les «rodades», i es ballava amb una certa inflexió del bust bastant difícil d'explicar.

Tampoc estic conforme en què la sardana curta fos considerada com un «ballet» insignificant. La sardana no ha estat mai considerada com a ballet i si se'n vol convèncer, no cal sinó preguntar-ho a qualsevol que conegui una mica els nostres balls populars. Ja se'n ballaven de balls a la plaça, com es ballaven entrades de ball i entrades de filel, mes això era ben diferent.

En parlar del Contrapàs ballat a Torroella, diu també que el que es tocà procedia de l'arxiu de l'avi Pep. Ja valdria dir una vegada que no perquè els papers procedissin d'aquest arxiu havien d'ésser bons; en aquestes coses, el pavelló no cobreix la mercaderia, a més de què en Pep va viure en l'època decadent del Contrapàs. Però, jo tinc els meus dubtes respecte al Contrapàs tocat a Torroella per «La Lira», i si no fos que «Salvatore» assegurava que venia d'en Pep i jo no puc dubtar de la seva paraula, diria que és el de Banyoles, encara que jo no l'hagi sentit tocar. Raons? Les següents: L'any 1907 no es coneixia cap contrapàs instrumental per a cobla moderna, que jo sapiga; en instrumental en Carré el de Banyoles, en va vendre cinc o sis còpies, i a major abundament, deu fer uns dos anys que un músic de Banyoles va demanar a l'arxiu de la colla del Contrapàs permís per a copiar els papers, «en interès d'una cobla de Torroella». Tinc motius fundats, doncs, per a creure que el tocat fos el de Banyoles? Crec que sí. Confesso que no en conec cap més d'instrumental, i això que ho he cercat molt.

Segons diu l'autor de l'article que comento, es va tocar a Torroella la «Sardana de Contrapàs número 1», composta per ell sobre motius del «Sardana del Contrapàs número 1», sembla que vol dir que en vindran d'altres. Si jo tingués l'honor d'ésser amic de l'autor i la meua amistat prou forta per a fer-me escoltar, li aconsellaria que no barrejés el contrapàs amb la sardana. No donem mai exemples, que jo em recordo prou de les sardanes «La Macota», «Bocaccio», «L'entrada de Castelló», «L'entrada d'Alpens», i no sé quantes coses més. Que no vingui un dia un, i ens faci una sardana del «Ball del Cirí» o del «Galop de Cortesia», o de la «Jota Aragonesa». Cançons, molt plausibles; més, balls amb balls...

Serà potser perquè jo no crec en l'etnofonologia empordanesa incorrupta, ni amb l'eco líric ancestral que l'autor esmenta.

I per acabar, un fort aplaudiment a «Salvatore» quan fustiga fermament a aquells que, en lloc de ballar sardanes, sembla que fan gimnàstica o altra cosa semblant. Com ell, crec jo que fóra cosa meritòria el poder foragitar, almenys de les places de l'Empordà, a aquells que confonen llastimosament el ball de la sardana amb el joc del futbol, o que creuen que constitueix el «sumum» de la ciència sardanística ballar tota la sardana en un pam que-

drat de terreny. No deixa per això d'ésser un aventatge; no erren mai el contrapunt... ni de les revesses.

Joan RIERA I VILARNAU

Ciutat de Barcelona, 19 de setembre de 1922.

Fullejant revistes

MENUT, TOT ES MENUT....

Aquest és el títol d'un modest entretret, ple de malícia, que publica aquests darrers dies una important revista musical francesa. Diu així:

«Vivim innegablement en una època que en podríem dir de les coses «menudes». Les coses grans, les grans idees ens causen molestia. Construïm (i encara amb quanta parsimònia!) pleets minúsculs en els quals els nostres parents ja «grans» no trobarien gairebé ni lloc per a llurs gats i llurs ocells; rodem damunt les nostres carretes ficats dintre autos menuts, des dels quals hom es malmel el craní cada cop que ens aixequem una mica del nostre seient; afavorim, mitjançant l'èxit, l'eclosió de menudes obres musicals de 4 a 5 compassos, que és necessari executar sense temperament i sense grandesa si no volem semblar antidiuivians; pel que es refereix a la dansa, ens acontentem amb una menuda fragadissa sense mourens d'un lloc, i això, confesem-ho, sense cap caràcter; ens mostrem partidaris de menuts espectacles en el gran marc de l'Òpera, en la qual tres o quatre obretes menudíssimes assolixen ara els més grans èxits. I heu aquí que s'anuncia la fi de les grans orquestres! Inútil, es troba, sense lògica, sembla, aquest agrupament instrumental per a traduir els sentiments actuals que, evidentment, provenen més aviat de la impotència que d'una impulsió ardent i generosa. Per economia, es podria comprendre aquesta mena de restricció, però per gust, per afició a la cosa, per necessitat artística, heu aquí una cosa almenys estranya. Tindrem, doncs, aviat, 32 músics a l'Òpera, 29 als concerts Colonne, 25 a l'Òpera Comique i 22 als Concerts Lamoureux. Quines belles obres esdevindran això ens promet per part dels nostres compositors, no és veritat, Berlioz?

«Esperem — afegeix humorísticament el nostre confrare — esperem que aquesta «petitomania» deixarà intacte el nostre «beaefack» amb patates, car encara s'ha de provar que el nostre patdor senti tant de gaudi a reduir-se com el sent ja el nostre cervell i el nostre cor, joguines més directes d'un snobisme malsà i decrepit.»

Molt bé, confrare, molt bé!

En Pau Casals director d'orquestra

Amb aquest títol aparegué fa poc a «Le Monde Musical», de París, la següent lletra del famós pianista Alfred Cortot, parlant de l'Orquestra Pau Casals.

Havent, l'esmentada Orquestra, anunciat una nova tanda de concerts, ens sembla oportuna la publicació de la lletra d'Alfred Cortot, per tal que els nostres llegidors vegin el que hom pensa, fora de casa, de la notable orquestra barcelonina:

Diu doncs, N'Alfred Cortot:

«Voleu les meves impressions sobre els concerts d'En Pau Casals a Barcelona?»

Em serà difícil expressar-les sense recórrer a la comparació amb els gloriosos i nobles precedents de Liszt a Weimar o també amb els primers anys de Beethoven, i, amb tot, és quelcom diferent, car el geni natural, instintiu, del més gran intèrprete que

avui tenim, és prou per a crear al seu entorn una atmosfera única, al meu entendre, en el conjunt de manifestacions musicals d'avui dia. Per a explicar-ho, vaig a fixar-me, més que en la virtuositat d'En Casals com a director d'orquestra, o en l'efecte del seu gest sobre el públic, en el domini prodigiós que exerceix sobre la seva orquestra, en la qualitat moral, per dir-ho així, amb què ha sabut enriquir-la per la sola força persuasiva, irresistible, d'una comprensió miraculosament musical.

Podreu comprendre fins a quin punt exerceix aquesta suggestió sobre els seus músics, pels següents fets dels quals he estat testimoni en el transcurs de mitja dotzena d'assaigs.

Els vuitanta i tant remarcables professors a sou que componen aquesta orquestra, i els quals per consegüent, es troben sotmesos a les mateixes imperioses necessitats de l'existència que els seus companys d'art dels altres països, podent com aquests reclamar prerrogatives sindicals, modificacions de tarifes i limitació de les hores de treball, semblen haver oblidat del tot, sota l'imperi convincent d'aquest nou Orfeu, totes llurs reivindicacions corporatives.

Jo els he vist demanar assaigs més llargs o més sovint, sense pretenir estipendis suplementaris. He pogut constatar, al final de llargues sessions de treball, que, en lloc d'afanyar-se a encendre la cigarreta deslliuradora, o començar cap al cinema remunerador, la major part d'ells s'estrenyen entorn de llur mestre, frisosos d'obtenir qualsevol llicon suplementari sobre certs detalls d'expressió o de tècnica de l'obra que estaven assajant; els he vist assegurar a la sala, quan no eren menester a l'orquestra, per a no perdre l'assaig d'obres en les quals no hi tenien part, com gelosos de no perdre les observacions que poguessin enriquir llur comprensió musical; i també comentar apassionadament l'obra executada, fruir les seves belleses, quan ja els són familiars, o bé fer esforços per a capir-les, en el cas contrari; en una paraula, mostrar-se a cada moment desitjosos de fer-se dignes de l'enlairat ideal que els ha fet albirar el mestre director.

Amb ço que he dit, ja poden comprendre, sens dubte, que en tals condicions, l'últim dels segons violins d'una tal orquestra, dugui en si mateix una flama, una fe musical semblant a la que nodreix les conviccions i l'entusiasme dels més celebrats virtuoses i que l'execució d'una simfonia de Beethoven o de Brahms, en aquest ambient amarat de fervor, resulti quelcom inimitable com a punt de partida.

I si, a més a més, us imagineu que aquella precisió, aquella sobrietat, aquella mateixa veritat d'expressió que caracteritzen l'art d'En Casals, els comunica amb la batuta als seus artistes, podreu tenir una idea aproximada de les inoblidables hores que havem passat a Barcelona en Thibaud, en Hekking i jo, acoblats allà per venturosos atzar, durant els dos últims concerts celebrats

ALFRED CORTOT.

Pau Casals... nord-americà?

Llegim en una publicació estrangera:

«Great attraction». — Un cert nombre d'artistes europeus s'han fet naturalitzar subdits de la Unió. Hom diu... que Chappaline, el «Causro dels baixos», Agide Jacobia, el director d'orquestra italiana, i Pau Casals, el violoncellista famós, s'uniran a la llista.»

Pau Casals... nord-americà? Què hi ha de cert?

Institut Musical-Acadèmia Ardevol

FERNANDO, 34, 1.ª, 2.ª :: DIRECTOR: EN FERRAN ARDEVOL

Professorat: Srtas. A Fornells, A. Saneristófol, A. Rossell i M. Fabrè, En F. Ardevol, En J. Altamira i En M. Julià.

Ensenyaments: Teoria, Harmonia, Contrapunt, Fuga, Composició, Instrumentació, Història de la música, Estètica, Crítica, Pedagogia, Solfeig, Dictat, Cant Gregorià, Cant, Piano, Violí, Violoncel, Harmònim, Conjunts vocals i instrumental, Música de Cambra, Direcció, Lectura a Vista, acompanyament.

Conferències. Audicions bimensuals per als deixebles dels cursos superiors. Cicle Schumann. Història de la sonata de piano des de Quinua fins Scriabine. Hores de classe: Matí, de nou a una; tarda, de 3 a 8. Classes nocturnes de 8 a 10. Inscripcions i matrícules de 5 a 8.

LLIÇONS DE PIANO A DOMICILI
PEL PROFESSOR

ELADI COSTA

DEIXEBLE DELS GRANS MESTRES

Granados, Marmontel i Philipp
Avisos: Portal de l'Angel, 1 i 3. — DOTESIO

VIDA MARÍTIMA I COMERCIAL

Moviment del Port el dia 3

INGRESSOS de la Companyia dels Camins de Ferro del Nord d'Espanya

VAIXELLS ENTRATS:
 Llagent espanyol «Virgen del Carmen Pastora», de Vinaròs, amb garifes.
 Llagent espanyol «Fernando Gasset», de Vinaròs, amb garifes.
 Vapor espanyol «Marqués de Turia», de La Corunya, amb càrrega general i 137 passatgers.
 Vapor espanyol «Mallorca», de Palma, amb càrrega general i 137 passatgers.
 Vapor espanyol «Malvarrosa», de Palma, amb càrrega general.
 Vapor belga «Brabant», d'Anvers, amb càrrega general.
 Pailebot espanyol «Puerto Colom», de Mazarrón, amb càrrega general.
 Vapor espanyol «Canosa», de la mar, amb peix.
 Pailebot espanyol «Joven Paquito», de Palamós, amb càrrega general.
 Llagent espanyol «Dos Amigos Alfanes», de Sant Carles, amb arròs.
 Vapor anglès «Treliske», de Bombay, amb càrrega general.

VAIXELLS DESPATXATS:
 Vapor espanyol «Infanta Isabel de Borbón», amb càrrega general, cap a Buenos Aires i escales.
 Vapor espanyol «Canosa», amb el seu equip, cap a la mar.
 Pailebot espanyol «Nuevo Lareño», amb càrrega general, cap a Alcúdia.

VAIXELLS SORTITS:

Vapor espanyol «Jaume d'Urgell», amb càrrega general i de trànsit, cap a Marsella.
 Vapor espanyol «El Gobernador», de trànsit, cap a Tarragona.
 Vapor espanyol «Malvarrosa», de trànsit, cap a Cèrte.
 Vapor espanyol «Canosa», amb el seu equip, cap a la mar.

Anuncis oficials

ANUNCI

Segona Assemblea general de senyors Obligacionistes de la S. A. Navilera Espanyola, celebrada el dia 28 de setembre de 1922.

Donant compliment als acords adoptats per l'Assemblea, i havent aconseguit satisfer amb les degudes garanties les justes aspiracions dels senyors Obligacionistes, els abast firmants, per la present anuncien a tots els possessors de les Obligacions de la S. A. NAVILERA ESPANYOLA, que a partir del propi dia 10, i mitjançant l'estampillat dels respectius títols, els serà satisfet (a l'establiment bancari de la S. A. Arnús-Gari), un 5 per 100 a compte del preu que han assolit en ferm — de conformitat amb els esmentats acords

Banc de Catalunya

Central: Rambla d'Estudis, 4
 Agències: N.º 1: Creu Coberta, 8.
 N.º 2: Saut Andreu, 146.
 N.º 3: Salmerón, 11.

Valors - Cupons - Girs
 Canvi - Banca

Apartat de Correus: 568
 Direcció telefònica:
CATALONIABANK

Centre Cotoner de Barcelona

INFORMACIÓ TELEGRÀFICA

TELEGRAMS OFICIALS DEL DIA D'AVUI

Liverpool	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	Tercer telegrama	Quart telegrama	TANCA
Disponible	12.57	00.00	12.36	00.00		00.00
Futurs:						
Octubre	12.15	N.	12.06	00.00		00.00
Gener	11.92	11.82	11.83	00.00		00.00
Març	11.82	11.72	11.73	00.00		00.00
Maig	11.70	11.60	11.68	00.00		00.00
Juliol	11.55	N.	11.48	00.00		00.00

Alexandria	Octubre	Desembre	Junel	Tanca anterior	Obriment avui	TANCA
Futurs. Asmhoum	23.60	24.55	Nov. . .	16.60	00.00	00.00
	Nov	Gener	Gener. .	16.80	00.00	00.00
Sakellaris	32.60	33.55				

Nova York	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible	20.45	00.00	00.00	00.00
Futurs:				
Octubre	20.20	20.42	00.00	00.00
Desembre	20.50	20.70	00.00	00.00
Gener	20.33	20.51	00.00	00.00
Març	20.40	20.66	00.00	00.00
Maig	20.35	00.00	00.00	00.00

Nova Orleans	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible	20.00	00.00	00.00	00.00
Futurs:				
Octubre	19.85	00.00	00.00	00.00
Desembre	19.87	00.00	00.00	00.00
Gener	19.89	00.00	00.00	00.00
Març	19.92	00.00	00.00	00.00
Maig	19.88	00.00	00.00	00.00

Barcelona, 3 d'octubre de 1922.

LÍNIES	Quilòmetres en explotació	Ingressos dels dies 11 al 20 de setembre de			Ingressos des de 1.er de gener al 20 de febr. de		
		1922	1921	Diferència	1922	1921	Diferència
Madrid a Irún i els seus ramals.	909	3.046.224'56	3.205.353'97	- 159.134'41	76.191.553'60	76.749.503'69	- 557.955'09
Alar a Santander.	139	268.651'03	244.176'58	+ 24.474'45	5.557.811'56	5.482.357'54	+ 75.454'02
Saragossa a Pamplona i Barcelona	773	1.515.451'46	1.391.873'50	+ 123.577'96	34.945.798'64	33.581.160'74	+ 1.364.637'90
Tudela a Bilbao.	249	665.113'53	580.180'55	+ 84.932'98	14.423.424'17	13.214.013'67	+ 1.209.410'50
Almansa a València i Tarragona.	524	1.267.045'59	1.273.990'50	- 6.944'91	34.791.362'51	32.369.347'63	+ 2.422.014'88
Astúries, Galícia i León.	741	1.395.290'57	1.266.373'05	+ 128.917'52	30.764.260'70	31.594.234'52	- 829.973'82
Villabona a Avilés.	21	29.303'31	38.184'03	- 8.880'72	931.738'25	1.109.727'36	- 177.989'11
Ciàno a Soto de Rey.	22	18.666'16	20.899'16	- 2.233'00	571.736'40	812.305'96	- 240.569'56
Lleida a Reus i Tarragona.	103	136.474'24	132.083'32	+ 4.390'92	3.347.465'03	3.010.413'14	+ 337.051'89
Sant Joan de les Abadesses.	112	216.297'97	189.351'75	+ 26.946'22	4.479.786'35	4.072.347'14	+ 407.439'21
València a Utiel.	88	63.892'83	64.561'79	- 668'96	1.160.029'21	1.145.323'48	+ 14.705'73
Tota la xarxa.	3.681	8.622.401'25	8.371.038'20	+ 251.363'05	207.154.966'42	203.140.739'87	+ 4.014.226'55

Barcelona, 2 d'octubre de 1922. — El secretari del Comitè, Alfred Fuster

BORSA DE BARCELONA

3 d'octubre de 1922

Cotització única del Col·legi d'Agents de Canvi i Borsa i el Mercat lliure de Valors

SESSIONS DEL DIA. — Al matí, a la Sala de Contractacions del Casino Mercantil, a fi de mes: Es fa de Nords de 68 a 68'05, 67'95 i 68'10, Alacants a 67'35 i 67'05, Andalusos de 59'20 a 59'10 i 59'15, i Orenses a 16'70 i 16'90. A la tarda, a la Casa Llotja: Sobre de Nords de 68'20 a 68'50, Alacants de 67'90 a 68'40 i 68'20, Colònia a 67'75 i 67'85, Andalusos de 59'30 a 59'45 i a 59'25, Orenses a 16'95 i a 17'25, i Crèdit i Docks a 18'50 i 18'35.

Cotització de valors tractats al comptat i no inscrits encara en el Butlletí Oficial

Barcelona Traction and Light Power 7 1/2%, «1921», a 98'00.
 Barcelona Traction and Light Power 7 1/2%, a 105'50.
 Barcelonesa de Navegació 6 1/2%, a 60'00.
 Obligacions Espanyola Colonització 6 1/2%, a 95'00.
 Elèctrica del Cinca 6 1/2%, a 85'00.
 Grans Molins Bascos 6 1/2%, a 89'55.
 Acers Sant Martí 7 1/2%, a 89'50.
 Mines de Potassa «Süria» 7 1/2%, a 100'00.
 Teneria moderna 7 per 100, a 99'00.
 Municipis de l'Exposició 6 per 100, a 96'25.

AL COMPTAT (Reproduït del Butlletí Oficial)

Canvis estrangers		Tresor v. 5% gener 1924. B 101 75		Segovia		Bonsos E. 5% 91'75	
		febrer A 101'50		E. Almansa <td colspan="2">Prod. Forces M. 83'25</td>		Prod. Forces M. 83'25	
		2102'55		Almansa		Rep. Llevant 6 1/2% 88'50	
C. de Emis. 5% 84'25		Ajuntaments i Diputacions		Almansa		Hisp. Amer. d'E. 6 1/2% 95'50	
Municipi 1909 79'50				Almansa		Bonsos 101'00	
1904 78'50				Almansa		Varies	
1905 78'50				Almansa		Transatlàntics 4 1/2% 87'00	
1906 79'00				Almansa		Canal Urgell. 68'00	
1907 78'50				Almansa		T. Filipines 1909 100'50	
1908 78'50				Almansa		Asiàtic 6 1/2% 95'00	
1909 78'50				Almansa		Foment d'Obres 85'50	
1910 78'50				Almansa		Unió Vidre 90'00	
1911 78'50				Almansa		Carbona Berge 64'00	
1912 78'50				Almansa		A. Regencia Ibra. 83'00	
1913 78'50				Almansa		Const. Naval 6 1/2% 99'00	
1914 78'50				Almansa		Const. I. Pavi. 6 1/2% 88'00	
1915 78'50				Almansa		Asi. Cardona 6 1/2% 93'00	
1916 78'50				Almansa		G. Regencia 6 1/2% 79'00	
1917 78'50				Almansa		Mecànica Velutera 6 1/2% 93'50	
1918 78'50				Almansa		A. Forns Andalusia 6 1/2% 98'50	
1919 78'50				Almansa		Accions Bancs	
1920 78'50				Almansa		Banc Barcelona, pts. 47'50	
1921 78'50				Almansa		Banc d'Espanya, 517'00	
1922 78'50				Almansa		Banc de Terrassa, 8'50	
1923 78'50				Almansa		Crèdit Docks, 182'50	
1924 78'50				Almansa		Banc Hisp. Colonial 334'25	
1925 78'50				Almansa		Varies	
1926 78'50				Almansa		F. C. Nord ptes. 338'75	
1927 78'50				Almansa		Alcant ptes. 330'25	
1928 78'50				Almansa		Andalusos, 58'85	
1929 78'50				Almansa		Hull. Espanyola, 185'00	
1930 78'50				Almansa		A. Arago, ord. 200'00	
1931 78'50				Almansa		pref. 99'00	
1932 78'50				Almansa		C. Hisp. A. Elect. S. A. 179'00	
1933 78'50				Almansa		S. B. 177'00	
1934 78'50				Almansa		Espanya Industrial 120'50	
1935 78'50				Almansa		General Telèfona 99'00	
1936 78'50				Almansa		Peninsular Telèfona 89'50	
1937 78'50				Almansa		Estrangers	
1938 78'50				Almansa		Banc E. Rio Plata 230'00	
1939 78'50				Almansa			
1940 78'50				Almansa			
1941 78'50				Almansa			
1942 78'50				Almansa			
1943 78'50				Almansa			
1944 78'50				Almansa			
1945 78'50				Almansa			
1946 78'50				Almansa			
1947 78'50				Almansa			
1948 78'50				Almansa			
1949 78'50				Almansa			
1950 78'50				Almansa			
1951 78'50				Almansa			
1952 78'50				Almansa			
1953 78'50				Almansa			
1954 78'50				Almansa			
1955 78'50				Almansa			
1956 78'50				Almansa			
1957 78'50				Almansa			
1958 78'50				Almansa			
1959 78'50				Almansa			
1960 78'50				Almansa			
1961 78'50				Almansa			
1962 78'50				Almansa			
1963 78'50				Almansa			
1964 78'50				Almansa			
1965 78'50				Almansa			
1966 78'50				Almansa			
1967 78'50				Almansa			
1968 78'50				Almansa			
1969 78'50				Almansa			
1970 78'50				Almansa			
1971 78'50				Almansa			
1972 78'50				Almansa			
1973 78'50				Almansa			
1974 78'50				Almansa			
1975 78'50				Almansa			
1976 78'50				Almansa			
1977 78'50				Almansa			
1978 78'50				Almansa			
1979 78'50				Almansa			
1980 78'50				Almansa			
1981 78'50				Almansa			
1982 78'50				Almansa			
1983 78'50				Almansa			
1984 78'50				Almansa			
1985 78'50				Almansa			
1986 78'50				Almansa			
1987 78'50				Almansa			
1988 78'50				Almansa			
1989 78'50				Almansa			
1990 78'50				Almansa			
1991 78'50				Almansa			
1992 78'50				Almansa			
1993 78'50				Almansa			
1994 78'50				Almansa			
1995 78'50				Almansa			
1996 78'50				Almansa			
1997 78'50				Almansa			
1998 78'50				Almansa			
1999 78'50				Almansa			
2000 78'50				Almansa			
2001 78'50				Almansa			
2002 78'50				Almansa			
2003 78'50				Almansa			
2004 78'50				Almansa			
2005 78'50				Almansa			
2006 78'50				Almansa			
2007 78'50				Almansa			
2008 78'50				Almansa			
2009 78'50				Almansa			
2010 78'50				Almansa			
2011 78'50				Almansa			
2012 78'50				Almansa			
2013 78'50				Almansa			
2014 78'50				Almansa			
2015 78'50				Almansa			
2016 78'50				Almansa			
2017 78'50				Almansa			
2018 78'50				Almansa			
2019 78'50				Almansa			
2020 78'50				Almansa			
2021 78'50				Almansa			
2022 78'50				Almansa			
2023 78'50				Almansa			
2024 78'50				Almansa			
2025 78'50				Almansa			
2026 78'50				Almansa			
2027 78'50				Almansa			
2028 78'50				Almansa			
2029 78'50				Almansa			
2030 78'50				Almansa			
2031 78'50				Almansa			
2032 78'50				Almansa			
2033 78'50				Almansa			
2034 78'50				Almansa			
2035 78'50				Almansa			
2036 78'50				Almansa			
2037 78'50				Almansa			
2038 78'50				Almansa			
2039 78'50				Almansa			
2040 78'50				Almansa			
2041 78'50				Almansa			
2042 78'50				Almansa			
2043 78'50				Almansa			
2044 78'50				Almansa			
2045 78'50				Almansa			
2046 78'50				Almansa			
2047 78'50				Almansa			
2048 78'50				Almansa			
2049 78'50				Almansa			
2050 78'50				Almansa			
2051 78'50				Almansa			
2052 78'50				Almansa			
2053 78'50				Almansa			
2054 78'50				Almansa			
2055 78'50				Almansa			
2056 78'50				Almansa			
2057 78'50				Almansa			
2058 78'50				Almansa			
2059 78'50				Almansa			
2060 78'50				Almansa			
2061 78'50				Almansa			
2062 78'50				Almansa			
2063 78'50				Almansa			
2064 78'50				Almansa			
2065 78'50				Almansa			
2066 78'50				Almansa			
2067 78'50				Almansa			
2068 78'50				Almansa			
2069 78'50				Almansa			
2070 78'50				Almansa			
2071 78'50				Almansa			
2072 78'50				Almansa			
2073 78'50				Almansa			
2074 78'50				Almansa			
2075 78'50				Almansa			
2076 78'50				Almansa			
2077 78'50				Almansa			
2078 78'50				Almansa			
2079 78'50				Almansa			
2080 78'50				Almansa			
2081 78'50				Almansa			
2082 78'50				Almansa			
2083 78'50				Almansa			
2084 78'50				Almansa			
2085 78'50				Almansa			
2086 78'50				Almansa			
2087 78'50				Almansa			
2088 78'50				Almansa			
2089 78'50				Almansa			
2090 78'50				Almansa			
2091 78'50				Almansa			
2092 78'50				Almansa			
2093 78'50				Almansa			
2094 78'50				Almansa			
2095 78'50				Almansa			
2096 78'50				Almansa			
2097 78'50				Almansa			
2098 78'50				Almansa			
2099 78'50				Almansa			
2100 78'50				Almansa			
2101 78'50				Almansa			
2102 78'50				Almansa			
2103 78'50				Almansa			
2104 78'50				Almansa			
2105 78'50				Almansa			
2106 78'50				Almansa			
2107 78'50				Almansa			
2108 78'50				Almansa			
2109 78'50				Almansa			
2110 78'50				Almansa			
2111 78'50				Almansa			
2112 78'50				Almansa			
2113 78'50				Almansa			
2114 78'50				Almansa			
2115 78'50				Almansa			
2116 78'50				Almansa			
2117 78'50				Almansa			
2118 78'50				Almansa			
2119 78'50				Almansa			
2120 78'50				Almansa			
2121 78'50				Almansa			
2122 78'50				Almansa			
2123 78'50				Almansa			
2124 78'50				Almansa			
2125 78'50				Almansa			
2126 78'50				Almansa			
2127 78'50				Almansa			
2128 78'50				Almansa			
2129 78'50				Almansa			
2130 78'50				Almansa			
2131 78'50				Almansa			
2132 78'50				Almansa			
2133 78'50				Almansa			
2134 78'50				Almansa			
2135 78'50				Almansa			
2136 78'50				Almansa			
2137 78'50				Almansa			
2138 78'50				Almansa			
2139 78'50				Almansa			
2140 78'50				Almansa			
2141 78'50				Almansa			
2142 78'50				Almansa			
2143 78'50				Almansa			
2144 78'50				Almansa			
2145 78'50				Almansa			
2146 78'50				Almansa			
2147 78'50				Almansa			
2148 78'50				Almansa			
2149 78'50				Almansa			

TIVOLI LIRIC CATALA

INAUGURACIO: DISSABTE, 7
Estrena de
**D. JOAN DE
SERRALLONGA**

Teatre de Novetats Circ Equestre

COMPANYIA INTERNACIONAL
ACROBATICA EQUESTRE
DIRECTOR: MR. VENTURA GANNAU
Avui, dimarts, nit, a tres quarts de deu: Magnífic programa, prenent-hi part totes les notables atraccions i el Gran Rastelli. — Demà, dimecres, nit:

BENEFICI DEL GRAN RASTELLI

En obsequi al beneficiat, hi pendran part els eminents artistes **EL GRAN FLORENCES** i **MISS SELIOA**, còmics excèntrics, fa poc arribats d'Amèrica. El novell bariton italià **Antoni Filomeno**, el qual, acompanyat per un mestre, cantarà una romança d'una coneguda òpera. **MISTER STEPSUN**, qui executarà el **Planxo de la mort**, i demés, hi pendran part totes les atraccions que formen el programa.

Programa monstre
18 atraccions, 18
Darrers dies del GRAN RASTELLI. — El dijous, dia 5: 4 grans debuts, 4. — El dijous, dia 12: 4 extraordinaris debuts, 4.
Aviat: **ORIENTUS... MISTER!**

ELDORADO

Companyia de sarsuela
ORTAS : LEONIS : CALLEGO
Avui, dimarts, nit, a les deu: Magnífic programa: el divertit sainet en mig acte, **LA MAGDALENA TE QUIE** i el sainet en sis quadros, disposats en dos actes, en prosa, original dels senyors Muñoz Seca i Pérez Fernández, música del mestre Vives, **PEPE DONDE O EL MENTIR DE LAS ESTRELLAS**. Exits extraordinaris. Gran

interpretació. Obra sancionada en la anterior temporada. — Demà, dimecres, tarda: Formós cartell. Nit: **ESTRENA** del sainet líric en dos actes, d'Arniches i Trigueros, música dels mestres Calleja i Estremera, **EL CONDE DE LAVAPIES O NO HAY FUERZA CONTRA LA ASTUCIA**.

TEATRE NOU

Companyia d'opereta
VICTORIA PINEDO
LLUIS BALLESTER
Avui, dimarts, dia 3. Vespere, a les deu. **EN LOS FLECOS DEL MANTON, EL DUO DE LA AFRICANA**. Creació de Victòria Pinedo, i **SEÑORAS... A SINDICARSE!**, l'obra nova de gran èxit, del mestre Guerrero. — El divendres, **DEBUT** del bariton barceloní, **ROSEND FRANCO**, amb la popular opereta **LA ALSACIANA**.

Teatre Victòria

Avui, dimarts, dia 3. Vespere, a les deu. Exits. **LA CONDESA DE MONTMARTRE**.
Es despatxa a Comptaduria.

TEATRE COMIC

Gran companyia dramàtica Rojas-Caparró. — Avui, dimarts, nit, a dos quarts de deu. L'emocionant drama en vuit actes, **LA AMORAZADA**. Magnífica presentació. — Dissabte, estrena a Espanya, **LA MUJER AMANTE**.

Gran Teatre Espanyol

Telèfon 1242 A. Companyia de **VODEVIL** i **GRANS ESPECTACLES** dirigida pel popular primer actor **PEP SANTPERE**

de la qual forma part la primera actriu **ASSUMPCIO CASALS**

Nit, a les deu, gran èxit de broma, setena representació del divertit vòdevil en tres actes, traducció de Lluís Capdevila, **LA RECTORIA**

Demà, dimecres, tarda, **BAIXANT DE LA FONT DEL CAT**. Nit, **LA RECTORIA**. — Divendres, dia 6, estrena de: **UN GALL QUE NO CANTA**.

TEATRE GOYA

Companyia **MORANO**

Avui, dimarts, tarda, a dos quarts de sis. **LAS MURALLAS DE JERICO** (Ultima). Nit, a les deu. **SANGRE GORDA** i **EL CAUDAL DE LOS HIJOS**. Cada dia. Butaca, 4 pessetes. — Divendres, nit, estrena de la comèdia dramàtica, **EL UNICO SENOR**. Protagonista, Francesc Morano.

Teatre Circ Barcelonès

Gran Companyia de Vòdevil i grans espectacles
Primer actor: JAUME BORRAS
Primera actriu: ELVIRA TORRENS SORIANO
El vinent dilluns, dia 9 d'octubre: **DEBUT DE LA COMPANYIA** amb el grandiosa estrena de la tragico-comèdia en un epíleg, dos actes i un resum, de Victòria Benedito **LA MONYOS**

Teatre Poliorama

Companyia de comèdia
Güell, Tudela, Asquerino, Cortès
Nit, a les deu. Popular. Butaca platea amb entrada, dues pessetes. **LA NOCHE DE VERBENA**, i l'èxit veritat en dos actes, de Linares Rivas, **LO PASADO**

o concludo o guardado

Demà, dimecres, tarda, a les cinc. Matinée popular. **LA LOCA AVENTURA**. Nit, a les deu. **LA NOCHE DE VERBENA** i **LO PASADO O CONCLUIDO O GUARDADO**.

Es despatxa a Comptaduria. — Telèfon 4134 A.

PALACE CINE

Gran sala de moda
Aristocràtiques sessions artístiques. Cada dia, tarda i nit. Grandiosos èxits en la seva **PRESENTACIO A ESPANYA**, de la monumental novel·la cinematogràfica dividida en sis parts, edició de la renomada manufactura americana «Metro»

ELS QUATRE GENETS

DE L'APOCALIPSI
Adaptació de l'obra cim del geni espanyol **VICENS BLASCO IBANEZ**. L'èxit mundial més sensacional de l'època. Formosa partitura interpretada per una nodrida orquestra for-

mada per notables professors del Síndicat Musical de Catalunya, sota la direcció de l'il·lustre mestre, **Evel·li de Burull**. — **IMPORTANT**: Malgrat que el llarg metratge i desenvolupament de l'acció de tan notable film, hauria permès presentar-lo dividit en dues o tres sessions, s'ha disposat que sigui projectat íntegrament, facilitant, d'aquesta manera, la més gran atenció del públic en el curs del seu emocionant argument. La projecció de **ELS QUATRE GENETS DE L'APOCALIPSI** començarà puntualment a dos quarts de sis de la tarda, i a dos quarts d'onze de la nit. Per a més comoditat del públic, evitant sensibles aglomeracions, i a prec d'infinitat de senyors concurrents, quedem numerades totes les localitats, començant a despatxar-se, des de les onze del matí.

Saló Catalunya

Gran Cine de Moda
Notable sextet **JORDA-MOLTO**. — Avui, dimarts, grandiosos esdeveniment. Els dos colossos de la cinematografia, els dos asos del film que són el matrimoni **Mary Pickford** i **Douglas Fairbanks**, «Somni i realitat» (Artistes Associats), per la genial **Mary Pickford**; «El Qui-xot modern» (Programa Ajuria, per l'incomparable ídol del públic, **Douglas Fairbanks**, i la de gran broma, «La noia ho va voler...», per **Tomaset**. La vinent setmana, la pel·lícula més gran d'en **Charlot**, «El noi», la qual ha batut el rècord de l'èxit mundial. De seguida, «Els tres mosqueters», per **Douglas Fairbanks**.

KURSAAL - Aristocràtic Saló

PALAU DE LA CINEMATOGRAFIA
Quintet Suñé. — Avui, dimarts, selecció i extraordinari programa. Ver triomf de la més gran producció de la marca «METRO», gran succés de la sensacional obra dramàtica **ULL PER ULL** (exclusiva d'aquesta Empresa), colossal meravella d'art pel seu finalisme i interessant argument, interpretació magistral de l'eminent i tràgica russa **NAZINOWA** magnífica presentació. Gran èxit de la comèdia **Goydwin: EL CAMPIO**, pel gran artista **Guillem Landis**. Exit sorollós de la formosa comèdia esportiva: **MANTEQUILLA**, pel cèlebre

artista **Charles Rey**, i la divertida **CUNER HEROIC**, de gran broma. Tarda i nit, insuperable programa. — El dijous, dues magnífiques estrenes. El dissabte, estrena de grandiosa pel·lícula **EL JURAMENT** (exclusiva), selecte programa «Cinecuit»; el propi títol d'aquest film és suficient per a la demostració de la grandiositat d'aquest filosòfic cinema drama, interpretat per la eminent actriu **MARIAM COOPER**.
Aviat l'obra cim: **EL NOI**, la més gran creació de **CHARLOT**; és la pel·lícula que ha batut el «rècord» de l'èxit.

Palau de la Música Catalana

ORQUESTRA-PAU CASALS

Sis concerts de tardor, per als dies 19, 26 i 29 del corrent, i 2 i 5 de novembre. Segueix obert l'abonament a la Unió Musical Espanyola, Portal de l'Angel, 1 i 3, de les tres a les quatre de la tarda. Programes en tots els magatzems de música.

Frontó Principal Palau

Avui, dimarts, dia 3 d'octubre, a un quart d'onze, escolliu part Vermells: **SANTI i URQUIDI**. **BLANCA MAZO i PALAU**.

EDEN CONCERT

Asalto, 12. Exit enorme dels dos **NOUS DEBUTS**, dotze. **ESTATU ANIMADES**. Exit sense parió d'**AMANTINA**.

DIVERSIONS PARTICULARS

Tertúlia Catalanista

TEATRE CATALA ROMEA

Funcions selectes tots els dijous. — Inauguració de la temporada: el dia 11 d'octubre. — Que obert l'abonament. — Pres per tant de quatre funcions: Seient de primera entrada, 8 pessetes. Seient primer pis, amb entrada, 6 pessetes. Llotges amb sis entrades, 48 pessetes. Als abonats de la darrera tanda se reservaran llurs localitats fins al vinent dijous, dia 5 d'octubre. Encarres: **Sombrereria Gill, Hospital**, i **Rellogeria Mullor, Devallada de Presó, 8**.

URALITA

PER A COBERTES
URALITA, S. A.
SUCESSORA DE ROVIRALTA I C^a, S. EN C.
Plaça d'Antoni López, 15 — Telèfons A 1644 i A 84
BARCELONA

Serveis de la Companyia Transatlàntica

LINIES A ANTILLES, MEXIC, NOVA YORK I COSTAFIRME
MANUEL CALVO
Sortirà el dia 25 de setembre de Barcelona, el 26 de València, el 28 de Màlaga i el 30 de Cadix, cap a Nova York, Havana i Veracruz.
El vapor
ALFONSO XII
Sortirà el dia 17 d'octubre de Bilbao, el 19 de Santander, el 20 de Gijón i el 21 de Coruña, cap a Havana i Veracruz. Admet càrrega i passatge cap a Costafirme i Pacífic amb trasbord a Havana.
El vapor
BUENOS AIRES
Sortirà el dia 10 d'octubre de Barcelona, el dia 11 de València, el 13 de Màlaga i el 15 de Cadix cap a les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Havana, Colón, Sabanailla, Curaçao, Puerto Cabello i La Guayra. S'admet càrrega i passatge amb trasbord cap a Veracruz.
LINIA DE BUENOS AIRES
INFANTA ISABEL DE BORBON
Sortirà el dia 4 d'octubre de Barcelona, el 5 de Màlaga i el 7 de Cadix cap a Santa Cruz de Tenerife, Montevideo i Buenos Aires.
LINIA DE FILIPINES
ISLA DE PANAY
Sortirà de Cadix el dia 16 d'octubre, de Cartagena el 17, de València el 18 i el 21 de Barcelona cap a Port-Said, Colombo, Singapur i Manila, admetent passatge i càrrega per als dits ports i per a altres punts per als quals hi hagi establerts serveis regulars des dels ports d'escala abans indicats.
LINIA DE FERNANDO POO
SAN CARLOS
Sortirà el dia 1 d'octubre de Barcelona amb escales a València i Alacant, i el dia 2 de Cadix cap a les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, altres escales intermèdies i Fernando-Poo.
A més dels indicats serveis, la Companyia Transatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a Nova York i ports del Cantàbric a Nova York i la Línia de Barcelona i Filipines, les sortides dels quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.
Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables, i passatgers als quals la Companyia dona allotjament i tracte esmerat, com ha acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors tenen Telègrafia sense fils.

EXPEDICIÓ COMERCIAL

El vapor «**REINA MARIA CRISTINA**» sortirà el dia 15 d'octubre de Bilbao; el 16 de Santander; el 17 de Gijón; el 18 de Coruña i el 19 de Vigo, cap a l'Havana i Nova York, admetent càrrega i passatgers.

Fàbrica de Flors, Corones i Plantes

Tot el que's necessita per a fer-les
Antiga Casa T. COSTAS. Palla, 13 i 15, pral.

Catarro dels nois

L'Anti-catarro BORBONET, és el veritable específic acreditat per a curar en pocs dies la Coqueluche, Bronquitis de tota mena de tos de les criatures.
Dipòsits: Farmàcia de l'autor, Carders, 44; Doctor Andreu i J. Viladomat, Rambla de les Flors.

Lloguers

Pianos de lloguer de v. r. i. p. r. e. u. s. — **Bruch**, n.º 78, entresol. C. RIEGEL.

LLOGO

Magatzem tocant a Plaça Es. panyola, tocant amb pati gran. 55 darrers al mes. R. R. C. Portal de l'Angel, 12, principal, segona. — De 6 a 8.

TENIR
UN BON PAÏDOR

és una gran riquesa, una fortuna inapreciable. Par-ho tot sense molesties, sense fatigues, sense dolors, és un tresor que cobdicia aquell que té l'estómac delicat. — D'això no en puc menjar... — Això potser em farà mal... — El metge m'ha dit que d'això... Proveu tant sols vuit dies de prendre l'**Estòmec Artificial**, i totes aquelles exclamacions desapareixeran de vostres llavis. Alivi immediat. Curació certa i prompte.

■ ANEU EN COMPTÉ ■

Refusen com a falsificades les caixes que no portin la firma dels únics concessionaris per Espanya i Urach i C^a Bruch

Demaneu-lo en farmàcies i centre d'específics

Anuncis

COPIES
a màquina
Circulars, Sobres, Preus sense competència. Demaneu el follet explicatiu de tots els altres serveis de la casa **EMPRESA IDEAL D'INFORMACIO**
Rbla. Flors, 16, baixos

Curs de violí
que començarà el 2 d'octubre el professor D. Agustí Torrell. Alt de Sant Pere, 55, 2.ª n.ª

Vendes

Joies d'ocasió
Safates i serveis de plata, pes. Compror or, plata, joies brillants i perles.
Joaquim de J. Núñez
Rambla de les Flors, 8 A
i Cardenal Casanas, 8

HERNIATS

L'últim avenç científic per a combatre amb èxit segur vostres hèrnies sense operar és el **BEAQUER MEDICAL VIVES**, admiració de la Ciència Mèdica i sens parió al món. Rebutgen les imitacions.

Despatx: de 9 a 11 de 3 a 7
Rambla del Centre, 12, pral.-Casa VIVES
(TOCANT AL LICEU)

Obriment de curs

Paper Canson, Ingre, marca Major, gomes, llapideres, etc. ta xina, colors, difumins, cartabons, regles, vades, carpetes, etc. tots els articles propis del dibuix.

DESCOMpte DEL 15% EN ESTOIGS DE COMPASSOS

Basar Ritz, Cortis, 662, davant Hotel. T. 1653 A

CATARROS
antigues i recienles
TOSES, BRONQUITIS
CURADOS RADICALMENTE por la
Solución Pautauberge
que procura **PULMONES ROBUSTOS**
PREPARA de la **TUBERCULOSIS**
L. PAUTAUERGE, 10, R. de Constantinople, PARIS